

T.C.
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BUĞDAY RİZOSFERİK TOPRAKLARINDAN İZOLE EDİLEN ACC
DEAMİNAZ ÜRETİCİSİ BAKTERİLERİNİN İZOLASYONU VE
POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

SÜMEYRA BAYRAK KOÇOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MOLEKÜLER BİYOLOJİ VE GENETİK ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: DOÇ. DR. MİNE GÜL ŞEKER

KASIM 2024

T.C.
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BUĞDAY RİZOSFERİK TOPRAKLARINDAN İZOLE EDİLEN ACC
DEAMİNAZ ÜRETİCİSİ BAKTERİLERİNİN İZOLASYONU VE
POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

SÜMEYRA BAYRAK KOÇOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MOLEKÜLER BİYOLOJİ VE GENETİK
ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: DOÇ.DR. MİNE GÜL ŞEKER

KASIM 2024

T.R.
GEBZE TECHNICAL UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL

**ISOLATION AND EVALUATION OF THEIR POTENTIAL OF ACC
DEAMINASE PRODUCING BACTERIA ISOLATED FROM WHEAT
RHIZOSPHERIC SOILS**

SÜMEYRA BAYRAK KOÇOĞLU

A THESIS OF MASTER OF SCIENCE
DEPARTMENT OF MOLECULAR BIOLOGY VE
GENETICS

ADVISOR: ASSOC. PROF. DR. MİNE GÜL ŞEKER

NOVEMBER 2024

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

GTÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunun 29/07/2024 tarih ve 2024/42 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 14/ 11/ 2024 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Sümeyra BAYRAK KOÇOĞLU'nun tez çalışması Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE

(TEZ DANIŞMANI) : Doç. Dr. Mine GÜL ŞEKER

ÜYE

: Prof. Dr. Yelda ÖZDEN ÇİFTÇİ

ÜYE

:Prof. Dr. İbrahim Özer ELİBÜYÜK

ONAY

Gebze Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunun

...../...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

*Aileme
ve
biricik eşime*

ÖZET

İklim değışikliği ve çevre sorunları tarımsal faaliyetlere yönelik en büyük tehditlerden biri haline gelmiştir. Elverişsiz şartlara neden olan faktörlere ise stres denir. Bitkiler stres koşulları altında hayatta kalabilmek için bazı mekanizmalar kullanırlar. Bu mekanizmalardan biride bitki strese maruz kaldığında etilen seviyesini arttırmasıdır. Etilen seviyesinin aşırı üretimi stres etileni olarak adlandırılır ve bitkinin stres koşullarında hayatta kalmasını olumsuz etkiler. Bitki köklerinde simbiyotik olarak yaşayan bazı bitki büyümesini teşvik edici bakteriler ACC deaminaz enzimi üretirler. ACC deaminaz enzimi etilen hormonunun öncü maddesi olan 1-aminosiklopropan-1 karboksilat (ACC)'yi parçalayarak bitkideki stres etileni seviyesini düşürerek biyotik ve abiyotik stres koşulları altında bitki büyümesini teşvik eder.

Bu bilgiler doğrultusunda 1210649 no ile TÜBİTAK tarafından desteklenen proje kapsamında yaygın olarak 5 farklı bölgeden seçilen (Tekirdağ, Konya, Ankara, Sivas ve Diyarbakır) buğday tarlalarından rizosferik toprak örnekleri kullanılmıştır. İlgili topraklardan total DNA izolasyonu yapıldıktan sonra *acdS* gen varlığı özelliği polimeraz zincir reaksiyonu yöntemiyle taranmıştır. Aynı rizosferik toprak örneklerinden toplam 347 adet bakteri izole edilmiştir. ACC deaminaz enzim aktivitesine sahip olduğu düşünölen izolatlar, klasik ve spektrofotometrik analizler ile taranarak en iyi aktiviteyi gösteren 3 izolat seçilmiş ve *acdS* primerleri kullanılarak gen varlığı gösterilmiştir. Potansiyellerin değeriendirilmesi için domateslerin çimlenmesine olan etkileri test edilmiştir. Testlere göre AT1A-22 izolatının negatif kontrolüne göre 200 ve 220 mM tuz sıcaklığında kök kuru kapasitesi önemli bir değışim olmadığı, DT2A-4 izolatının kontrolüne göre 180 mM tuz konsantrasyonunda kök kuru ağırlığının arttırdığı, ST1A-17 izolatının 200 mM tuz sıcaklığında kontrole göre kök kuru ağırlığı arttırıldığı gözlemlenmiştir. Fizyolojik ve biyokimyasal testlerinin ardından 16S rDNA analizi ile seçilen 3 izolat AT1A-22 izolatı %99.84; DT2A-4 izolatı %100; ST1A-17 izolatı %99.91 benzerlik oranı ile sırasıyla *Pseudomonas azotoforms*; *Niallia circulans*; *Achromobacter spanius* türlerine benzetilmiştir.

Anahtar Kelimeler: ACC Deaminaz, Rizosferik Bakteri İzolasyonu, Moleküler Karakterizasyon.

ABSTRACT

Climate change and environmental issues have become one of the greatest threats to agricultural activities. Factors causing unfavorable conditions are referred to as stress. Plants use certain mechanisms to survive under stress conditions. One of these mechanisms is the increase in ethylene levels when the plant is exposed to stress. Excessive production of ethylene is termed as stress ethylene, which negatively affects the plant's survival under stressful conditions. Some plant growth-promoting bacteria that live symbiotically in plant roots produce the ACC deaminase enzyme. The ACC deaminase enzyme breaks down 1-aminocyclopropane-1-carboxylate (ACC), the precursor of the ethylene hormone, thereby reducing stress ethylene levels in plants and promoting plant growth under both biotic and abiotic stress conditions.

Based on this information, within the scope of a project supported by TÜBİTAK under the number 121O649, rhizospheric soil samples were collected from wheat fields in five different regions (Tekirdağ, Konya, Ankara, Sivas, and Diyarbakır). After the total DNA was isolated from these soils, the presence of the *acdS* gene was screened using the polymerase chain reaction (PCR) method. A total of 347 bacterial isolates were obtained from the same rhizospheric soil samples. The ACC deaminase enzyme activities of the isolates were screened through classical and spectrophotometric analyses, and three isolates showing the best activity were selected. The presence of the *acdS* gene in these isolates was confirmed using specific primers. To evaluate their potential, the effects of these isolates on the germination of tomatoes were tested.

According to the tests, it was observed that; the AT1A-22 isolate showed no significant change in root dry weight under 200 and 220 mM salt concentrations compared to the negative control. The DT2A-4 isolate increased root dry weight under 180 mM salt concentration compared to the control. The ST1A-17 isolate increased root dry weight at 200 mM salt concentration compared to the control. Following physiological and biochemical tests, the 16S rDNA analysis identified the selected isolates as follows: The AT1A-22 isolate showed 99.84% similarity to *Pseudomonas azotoformans*, the DT2A-4 isolate showed 100% similarity to *Niallia circulans*, the ST1A-17 isolate showed 99.91% similarity to *Achromobacter spanius*.

Keywords: ACC Deaminase, Isolation of Rhizospheric Bacteria, Molecular Characterization.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca ilgisi, anlayışı, emekleri, tüm maddi ve manevi destekleri için öncelikle değerli danışman hocam Doç. Dr. Mine Gül Şeker'e, Benimle tecrübelerini paylaşan, her zaman yardımcı olmaya çalışan Doktora Adayı Nida Arslan'a,

Desteğini esirgemeyen, hem labaratuvar arkadaşım hemde dostum Sena Usta'ya, Beni bugünlere getiren her zaman daha iyi yerlerde olmam için çabalayan, desteklerini esirgemeyen çok kıymetli canım annem Sabriye Bayrak'a ve çok kıymetli canım babam Bayram Bayrak'a teşekkürlerimi borç bilirim.

Her zaman her koşulda yanımda olup sabrıyla ve anlayışıyla desteğini hiç esirgemeyen, her tökezlememde elimden tutan, beni çok şanslı, değerli hissettiren çok kıymetli canım eşim Ubeydullah Koçoğlu'na sonsuz teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim süresince beni 2210-A Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı kapsamında destekleyen TÜBİTAK'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
TEŞEKKÜR	viii
İÇİNDEKİLER	ix
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
TABLolar DİZİNİ	xv
1. GİRİŞ	1
1.1. Tezin Amacı, Katkısı ve İçeriği	3
2. LİTERATÜR ÖZETİ	4
2.1. Bitki Büyümesini Teşvik Eden Bakteri	4
2.2. Bitki Büyümesini Teşvik Eden Bakterilerin Etki Mekanizması	5
2.2.1. Dolaylı (İndirekt) Etki Mekanizması	6
2.2.1.1 Patojen Baskılama	6
2.2.1.2 Toprak pH'sını Düzenleme	7
2.2.2. Doğrudan (Direkt) Etki Mekanizması	7
2.2.2.3 Azot Fiksasyonu	7
2.2.2.4 Mineral Çözünürlüğünün Arttırılması	8
2.2.2.5 Fitohormon Üretimi	8
2.2.3. Etilen Hormonu	8
2.2.4. Etilen Hormonun Bitki Üzerinde Etkileri	9
2.2.5. Bakteriyel ACC Deaminaz Enzimi	10
2.2.6. ACC Deaminaz Enzimi Etki Mekanizması	10
2.2.7. Stres Altındaki Bitkiye Bakteriyel ACC Deaminaz Enzimine Sahip Mikroorganizmanın Etkisi	11
2.2.8. ACC Deaminaz Aktivitesine Sahip Mikroorganizmalar ile Yapılan Çalışmalar	11
3. MATERYAL	13
3.1. Kullanılan Mikroorganizma Suşları	13
3.2. Kullanılan Bitki Materyali	13
3.3. Kullanılan Alet ve Cihazlar	13
3.4. Kullanılan Besiyerleri	15
3.5. Kullanılan Kimyasallar	16
3.6. Kullanılan Çözeltiler	18
3.7. Kullanılan Kitler ve DNA Belirteçleri	19
4. YÖNTEM	20
4.1. Buğday Tarlalarından Toprak Örneklerinin Alınması	20
4.2. Topraktan Total DNA İzolasyonu	20
4.3. AcdS Gen Bölgesini Belirlemek İçin Primer Tasarımı ve PZR	20
4.4. Topraktan Bakteri İzolasyonu	21
4.5. Koloni Morfolojilerinin İncelenmesi	22
4.6. ACC Deaminaz Aktivitesine Sahip İzolatların DF Besiyerinde Taranması	22
4.7. ACC Deaminaz Aktivitesinin Tespiti İçin Standart Eğri Grafiğinin Hazırlanması	22

4.8. ACC Deaminaz Aktivitesinin Belirlenmesi	24
4.9. ACC Deaminaz Pozitif Olduğu Düşünülen İzolatlar için Ön Tanımlama Testleri	26
4.9.1. Gram Boyama	26
4.9.2. Katalaz Testi	27
4.9.3. Oksidaz Testi	28
4.9.4. Spor Boyama	28
4.10. ACC Deaminaz Pozitif Olduğu Düşünülen En İyi Üç İzolat için Biyokimyasal Testler	29
4.10.1. IMViC Testi	29
4.10.1.1 İndol Testi	29
4.10.1.2 Metil Kırmızısı (MR) Testi	30
4.10.1.3 Voges-Proskauer (VP) Test	31
4.10.1.4 Sitrat Testi	32
4.10.2. Oksidasyon/ Fermantasyon Testi	33
4.10.3. Karbonhidrat Kullanımı Testi	34
4.10.4. Argininin, Lizin ve Ornitin Dekarboksilaz Testi	35
4.10.5. Üreaz Testi	36
4.10.6. Fenilalanin Deaminaz Testi	37
4.10.7. ONPG Testi	38
4.11. Genomik DNA İzolasyonu	39
4.12. Seçilmiş izolatların 16S rDNA Bölgesinin PZR ile Çoğaltılması	41
4.13. Domates Tohumu Petri Deneyleleri	41
4.13.1. Bakteri İzolatlarının Tuzlu Besiyerinde Büyütülmesi	41
4.13.2. Domates Tohumlarının Sterilizasyonu	41
4.13.3. Domates Tohumları ve İzolatların İnokülasyonu	42
4.13.4. Domates Tohumlarının Çimlenme ve Büyüme Parametrelerine Seçilmiş İzolatların Etkisinin Takibi	42
5. BULGULAR	43
5.1. Total DNA İzolasyonu	43
5.2. acdS Gen Varlığının PZR ile Gösterilmesi	44
5.3. Topraktan Bakteri İzolasyonu	44
5.4. Koloni Morfolojilerinin İncelenmesi	45
5.5. ACC Deaminaz Üreten Bakterilerin Kalitatif Tayini	60
5.6. ACC Deaminaz Aktivitesinin Kantitatif Ölçüm Sonucu	60
5.7. Seçilen İzolatların Ön Tanımlama Test Sonuçları	63
5.8. Seçilen İzolatların Biyokimyasal Test Sonuçları	66
5.9. Genomik DNA İzolasyonu	69
5.10. 16S rDNA Bölgesinin PZR ile Çoğaltılması ve Dizi Analizi	70
5.11. Dizi Analiz Sonuçları	71
5.12. Seçilmiş İzolatların Tuz Stresinde Domates Tohumlarının Çimlenmeye Etkisi	71
5.12.1. Gövde Uzunluğu	72
5.12.2. Kök Uzunluğu	75
5.12.3. Gövde Kuru Ağırlığı	78
5.12.4. Kök Kuru Ağırlığı	81
6. TARTIŞMA VE SONUÇ	84
KAYNAKLAR	89
ÖZGEÇMİŞ	95

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

%	: Yüzde
°C	: Santigrat Derece
µg	: Mikrogram
µl	: Mikrolitre
µm	: Mikrometre
µM	: Mikromolar
cm	: Santimetre
Kg	: Kilogram
M	: Molar
mg	: Miligram
ml	: Mililitre
mm	: Milimetre
mM	: Milimolar
ng	: Nanogram
nm	: Nanometre
A	: Absorbans
ACC	: 1-aminosiklopropan-1 karboksilat
Bç	: Baz Çifti
Bkz	: Bakınız
CAS	: Chrome Azurol S
Dk	: Dakika
DNA	: Deoksiribonükleik Asit
<i>E. coli</i>	: <i>Escherichia coli</i>
EDTA	: Etilen Diamin Tetraasetik Asit
FTS	: Fizyolojik Tuzlu Su
G	: Gram
HCl	: Hidrojen Klorür
KOH	: Potasyum Hidroksit
MR	: Metil Kırmızısı
NaCl	: Sodyum Klorür
ONPG	: o-nitrofenil-β-D-galaktopiranozid
<i>P. vulgaris</i>	: <i>Proteus vulgaris</i>
BBTE	: Bitki Büyümesini Teşvik Edici
pH	: Power of Hydrogen
Ppm	: Milyonda Bir Birim
PZR	: Polimeraz Zincir Reaksiyonu
Rdna	: Ribozomal Deoksiribonükleik Asit
Rpm	: Dakikadaki Devir Sayısı
S	: Saat
SAM	: S-adenozilmetionin
<i>S. aureus</i>	: <i>Staphylococcus aureus</i>
TAE	: Tris Asetat EDTA
UV	: Ultraviyole
V	: Volt
VP	: Voges-Proskauer
w/v	: Ağırlık/hacim

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1: ACC-Deaminaz bibliyografik veri haritası.	4
Şekil 2.2: Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin direkt ve indirekt etki mekanizması.	6
Şekil 2.3: ACC Deaminaz enzimi etki mekanizması.	10
Şekil 4.1: α -ketobütrat mikroplaka görüntüsü.	23
Şekil 4.2: α -ketobütrat standart eğri grafiği.	24
Şekil 4.3: A: AT1A-16 izolata ait Gram boyama (Gram pozitif), B: KT2B-12 izolata ait Gram boyama (Gram negatif) görüntüsü.	27
Şekil 4.4: İndol Testi; 1: Pozitif kontrol, 2: Negatif kontrol, 3, 4, 5: Negatif izolatlar.	30
Şekil 4.5: MR Testi; 1: Boş besiyeri, 2: Pozitif kontrol, 3: Negatif kontrol, 5: Pozitif izolat, 4-6 : Negatif izolatlar.	31
Şekil 4.6: Sitrat Testi; 1: Boş besiyeri, 2: Pozitif kontrol, 3: Negatif kontrol, 4,6: Pozitif izolatlar, 5 : Negatif izolat.	32
Şekil 4.7: O/F testi, 0: Boş besiyeri, 1-2: <i>P. aeruginosa</i> -aerob, 3-4: <i>E. coli</i> -fakültatif anaerob, 5-6: Fakültatif anaerob, 7-8-9-10: İnert izolat.	33
Şekil 4.8: Glukoz kullanımı testi, 1: Pozitif kontrol (<i>E. coli</i>), 3: Pozitif izolat, 2-4: Negatif izolatlar.	34
Şekil 4.9: Arjinin testi, 1: Boş, 2: Pozitif kontrol, 3: Negatif Kontrol, 4: Pozitif izolat, 5: Negatif izolat, 6: İnert izolat.	36
Şekil 4.10: Lizin testi, 1: Boş, 2-3: Pozitif kontrol (<i>E. coli</i> , <i>Klebsiella pneumoniae</i>), 4-6: İnert izolat, 5: Negatif izolat.	36
Şekil 4.11: Üreaz testi, 1: Pozitif kontrol (<i>P. vulgaris</i>), 2: Negatif kontrol (<i>E. coli</i>), 3-4-5: Negatif izolatlar.	37
Şekil 4.12: Fenilalanin deaminaz testi, 0: Boş, 1: Pozitif kontrol, 2: Negatif kontrol, 3-4-5: Negatif izolatlar.	38
Şekil 4.13: ONPG testi, 1: Boş, 2: Pozitif kontrol (<i>E. coli</i>), 3-4-5: Pozitif izolatlar.	39
Şekil 5.1: Toprak total DNA örneklerinin agaroz jeldeki görüntüsü, 1: DT1 Toprağı, 2: DT2 Toprağı, 3: TT1 Toprağı, 4: TT2 Toprağı, 5: AT1 Toprağı, 6: AT2 Toprağı, 7: ST1 Toprağı, 8: ST2 Toprağı, 9: KT1 Toprağı, 10: KT2 Toprağı, 11: 1kb dna ladder (biomassNEB).	43
Şekil 5.2: <i>acdS</i> pzs ürünlerinin jel görüntüsü. 1: 100bp ladder, 2: Negatif kontrol, 3: DT1 toprağı, 4: DT2 toprağı, 5: TT1 toprağı, 6: TT2 toprağı, 7: AT1 toprağı, 8: AT2 toprağı, 9: ST1 toprağı, 10: ST2 toprağı, 11: KT1 toprağı, 12: KT2 toprağı.	44
Şekil 5.3: Farklı koloni morfolojilerine sahip izolatlardan bazıları.	45
Şekil 5.4: ACC içeren DF minimal besiyerinde; A: büyüme gösteren; acc deaminaz pozitif olduğu düşünülen izolat, B: büyüme göstermeyen acc deaminaz negatif olduğu düşünülen izolat.	60
Şekil 5.5: Genomik DNA örneklerinin agaroz jeldeki görüntüsü, 1: 100bp marker, 2: Negatif kontrol bakterisi, 3: Pozitif kontrol bakterisi 4-6: izolatlar.	69

Şekil 5.6: PZR ürünlerinin agaroz jeldeki görüntüsü, 1: 100 bp marker, 2: Negatif kontrol, 3-5: PZR ürünleri.	70
Şekil 5.7: ATA1-22 izolatının tuz stresi koşullarında (180, 200, 220 mM) domates bitkisinin gövde uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	72
Şekil 5.8: DT2A-4 izolatının tuz stresi koşullarında (180, 200, 220 mM) domates bitkisinin gövde uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	73
Şekil 5.9: ST1A-17 izolatının tuz stresi koşullarında (180, 200, 220 mM) domates bitkisinin gövde uzunluğuna etkisi. . PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	74
Şekil 5.10: ATA1-22 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin kök uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	75
Şekil 5.11: DT2A-4 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin kök uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	76
Şekil 5.12: ST1A-17 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin kök uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	77
Şekil 5.13: AT1A-22 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	78
Şekil 5.14: DT2A-4 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	79
Şekil 5.15: STA1A-17 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	80
Şekil 5.16: AT1A-22 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	81
Şekil 5.17: DT2A-4 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin kök kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	82
Şekil 5.18: ST1A-17 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.	83

TABLolar/ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1: Kullanılan alet ve cihazlar.	14
Tablo 3.2: Kullanılan besiyerleri ve hazırlanışı	15
Tablo 3.3: Kimyasallar.	16
Tablo 3.4: Kullanılan çözeltiler ve hazırlanışı.	18
Tablo 3.5: Kullanılan kitler ve DNA belirteçleri.	19
Tablo 4.1: Polimeraz Zincir Reaksiyon Karışımı.	21
Tablo 4.2: PZR koşulları.	21
Tablo 4.3: a-ketobütrat standart eğri grafiği verileri.	23
Tablo 4.4: Sülfür-İndol-Hareketlilik testleri için pozitif ve negatif kontrol.	30
Tablo 4.5: Polimeraz Zincir Reaksiyon Karışım Miktarları.	40
Tablo 4.6: PZR koşulları.	40
Tablo 5.1: Toprak total DNA örneklerinin NanoDrop ölçüm sonuçları.	43
Tablo 5.2: İzolat Sayısı	44
Tablo 5.3: İzolatların koloni morfolojilerinin değerlendirilmesine ait sonuçlar.	46
Tablo 5.4: Seçilen izolatların ACC deaminaz aktivite değerleri.	61
Tablo 5.5: İzolatların ön tanımlama testi sonuçları.	63
Tablo 5.6: Seçilmiş 3 izolatın hareketlilik, H ₂ S üretimi, IMViC ve üreaz testi sonuçları.	67
Tablo 5.7: Seçilmiş 3 izolatın oksidasyon-fermantasyon, lizin, ornitin, arjinin dekarboksilaz, fenilalanin deaminaz ve ONPG testi sonuçları.	67
Tablo 5.8: Seçilen 3 izolatın karbonhidrat kullanımı testi sonuçları.	68
Tablo 5.9: g DNA örneklerinin NanoDrop ölçüm sonuçları.	69
Tablo 5.10: İzolatların 16S rDNA analiz sonuçları.	71

1. GİRİŞ

İklim değişikliği ve beraberinde getirdiği çevre sorunları tarımsal faaliyetlere yönelik en büyük tehditlerden biri haline gelmiştir. Toprak tuzluluğu da tarımda büyük bir sorundur çünkü yaşam döngüleri boyunca gerçekleşen kuraklık, tuzluluk, aşırı yağış, sıcaklık veya soğuk gibi iklimsel değişikliklere bağlı abiyotik stres koşulları mahsulün büyüme ve gelişmesini doğrudan etkiler [Taiz vd., 2010]. Bitkiler tuz stresine tepki olarak çeşitli tolerans stratejileri geliştirir. Su kayıplarını azaltarak ya da su alımını arttırarak kurtulmaya çalışırlar ve bitki daha fazla suya ulaşabilmek için gövde uzamasını yavaşlatıp kök gelişimini tetikler. Diğer taraftan, kurak koşulların uzun sürmesi durumunda hem gövde hemde kök gelişimi durur, yaprak ve yaprak sayısı azalır hatta bazı yapraklar sararak dökülür [Yılmaz vd., 2011]. Aynı zamanda kuraklık gibi stres faktörleri etkisiyle etilen üretiminin arttığıda gözlemlenmiştir [Jacksons vd., 1985].

Bitkilerde stres yolağının en önemli unsurlarından biri olan etilen üretimi, karmaşık biyokimyasal yollar ve düzenleyici mekanizmalar içerir. Etilenin sentezi, S-adenozilmetionin (SAM) ile başlar ve 1-aminosiklopropan-1-karboksilik asit (ACC) üzerinden devam eder. Bu süreçte, ACC sentaz (ACS) ve ACC oksidaz (ACO) enzimleri rol oynar. Özellikle, ACS, etilen biyosentezinin hız sınırlayıcı enzimidir ve fosforilasyon ve ubikitinasyon gibi çeşitli faktörlerle sıkı bir şekilde düzenlenir [Xu ve Zhang, 2015].

Etilen, bitki büyüme ve gelişmesinde oldukça geniş bir etkiye sahiptir. Bu etkiler arasında tohum çimlenmesinden birçok organın ölümüne kadar pek çok süreç bulunmaktadır. Ayrıca dormansi kırılması, kök ve fide gelişimi ve farklılaşması, yan kök oluşumu, yaprak ve meyve yaşlanması gibi temel bitki fizyolojisi süreçlerinde de önemli rol oynar. Bazı bitkilerde ise çiçek oluşumu ve meyve oluşumunda da etkili olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda etilen, çeşitli bitki fizyolojik süreçlerinde ve çevresel uyaranlara yanıt olarak kritik bir fitohormon olarak rol oynar. Stres yanıtlarını yönetmek için çeşitli bitki hormonlarıyla etkileşime girer. Kuraklık, tuzluluk ve sıcaklık dalgalanmaları gibi abiyotik stresler sırasında, etilen, metabolik yolları yeniden programlayarak ve absisik asit (ABA), jasmonik asit (JA) ve

giberellinler (GA) gibi hormonlarla etkileşime girerek stres yanıtlarını düzenler [Kapoor vd., 2021]. Örneğin, su stresi altında olan çeltik bitkilerinde nitrat, etilen üretimini ve kök kortikal parenkima oluşumunu artırır. Bu, bitkilerin su stresi gibi olumsuz koşullara adaptasyonunda önemli bir rol oynar [Gao vd., 2021]. Bitkilerde 1-aminosiklopropan-1-karboksilat (ACC) deaminaz enzimini kodlayan gen *acdS* genidir. Yukarıda da bahsedildiği gibi *acdS* tarafından kodlanan bu enzim, etilen üretimini düşürerek bitki büyümesini teşvik eder ve bitkilerin tuz, kuraklık gibi abiyotik streslere karşı direncini artırır. *acdS* geninin bozulması, bitkilerin büyüme teşvik edici aktivitelerini ve stres direncini azaltırken, aşırı ifade edilmesi ise çiçek ömrünü uzatır ve kadmiyum stresine karşı toleransı artırır [Peng vd., 2021; Naing vd., 2022]. Bu zararlı etkilere karşı koymak için, bitkiler bazen ACC'yi (tüm yüksek bitkilerde atilenin öncüsü) parçalayarak hareket eden ACC deaminaz enzimi içeren bakteriyel ortaklara sahiptir. ACC deaminazın enzimatik aktivitesi, ACC seviyesini düşürerek çeşitli stres koşulları altında etilen sentezindeki aşırı artışları önleyen ve tuz stresine karşı bitki toleransını indükleyen en etkili mekanizmalardan biri olan α -ketobutirat ve amonyak üretimi ile sonuçlanır [Orozco-Mosqueda vd., 2019].

Bu bakteriyel ortaklar, bitki büyümesini teşvik eden bakteriler olarak bilinen faydalı bakterilerdir. Bu bakteriler olumsuz koşullarda bitki büyümesini arttırmak için farklı etki mekanizmaları ile bitki gelişimini birçok yönden desteklediği yapılan araştırmalar sonucu ortaya koymuştur. Böyle bakteriler 'Plant Growth Promoting Rhizoacteria' (PGPR) olarak adlandırılırlar [İmriz vd., 2014]. Hem doğal yollarla bitki gelişimini arttırabilmeleri hemde çevre dostu olmaları sebebiyle son yıllarda PGPR'lerin önemi literatürde sıklıkla vurgulanmakta ve gelecekte bu mikroorganizmaların sürdürülebilir tarım için son derece önemli araçlar olacağı öngörülmektedir [Jacoby vd., 2017]. Bu tez çalışması kuraklık stresinde buğday rizosferik topraklarında ACC deaminazın varlığı ve ilgili enzim üretimi açısından en iyi izolatların seçilmesi, domates tohumlarının (1 haftalık ilk büyüme evresinde) tuzluluk stresi altında çimlenme oranları, kök, gövde uzunluk ve kalınlıkları ile yaş ve kuru ağırlığına olan etkileri araştırılmıştır.

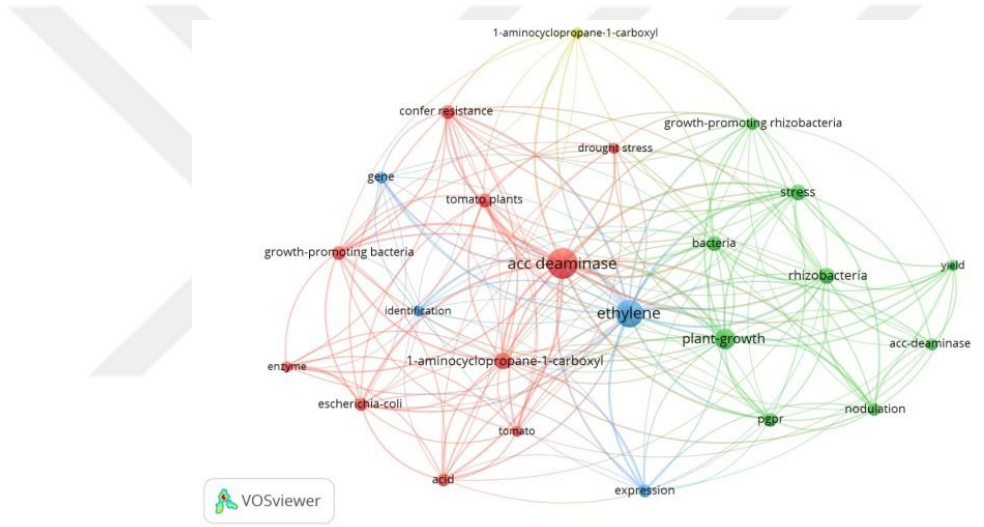
1.1. Tezin Amacı, Katkısı ve İçeriği

Tekirdağ, Ankara, Konya, Sivas ve Diyarbakır illerinde bulunan farklı buğday tarlalarından toplanan rizosferik toprak örneklerinden yeni bakteri izolatlarının ACC deaminaz üretebilme kabiliyetleri yönünden değerlendirilmesi yaklaşımıyla izolasyonlarının yapılması, saflaştırılması, ACC deaminaz aktivasyonları kantitatif ve kalitatif olarak belirlendikten sonra; en iyi aktivasyon gösteren en çok 3 bakteri izolatının seçilerek moleküler biyolojik yöntemlerle tür düzeyinde tanımlanmasını ve *in vivo* düzeyde tuz stres koşulları altında domates tohumlarının çimlenme, kök ve gövde uzunlukları ile yaş ve kuru ağırlıklarına 1 hafta muameleden sonra etkilerinin değerlendirerek tarımda uygulanabilirliğinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Yapılan bu çalışmalar ile kuraklık stresi altında strese girerek verimi düşen bitkilerin verimini arttırmak için çevre dostu ve az maliyetli doğal gübre yapımı ya da var olan doğal gübre çalışmalarının geliştirilmesinde yerel izolatların kullanılması ile tarımda sürdürülebilirlik ve verimlilik artışı sağlanarak, kimyasal gübre kullanımının azaltılması için stratejilerinin oluşturulabilmesi hedeflenmiştir.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Yapılan tüm araştırmalar sonucunda VOSVIEWIR programı ile 1798 makale taranarak ACC deaminaz ile ilintili anahtar kelimeleri ve ana başlıkları inceleyerek bibliyografik veri haritası (şekil 2.1) hazırlanmıştır. ACC deaminazı merkeze almak koşuluyla literatürdeki ilişkili konu dağılımı etilen, bitki büyümesini teşvik eden bakteriler (PGPR), ACC ve domates etrafında toplandığı ancak ACC deaminaz ile ilintili tuz stresi anahtar kelimesinin haritada yer almadığından dolayı tuz çalışmalarına literatürde bir boşluğu dolduracak şekilde tez çalışmasının literatüre katkı sağlanacağı düşünölmüştür.

şekil 2.1: ACC-Deaminaz bibliyografik veri haritası.

2.1. Bitki Büyümesini Teşvik Eden Bakteri

Rizosfer, bitki kökleri etrafındaki birkaç santimlik toprak bölgesidir ve bitki ile toprak mikroorganizmaları arasındaki etkileşimleri içerir [Satar vd.,2022]. Bu bölgede, bitki kökleri etrafındaki toprakta bulunan mikroorganizma topluluğu rizosfer mikrobiyomu olarak ifade edilir. Bu topluluk, bakteri, mantar, protozoa ve diğer mikroorganizmalardan oluşur ve bitki kökleri ile yakın ilişki içinde yaşar [Qua vd.,2020]. En yaygın olarak bulunan türler ise bakterilerdir. Bu bölgede yaşayan bakterilerin; rizobakterilerin, varlığı bitki sağlığı ve büyümesi üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu etkiye sahip bakterilere bitki büyümesini teşvik eden

rizobakteriler (PGPR) denir. Bitki gelişimini artırmak ve bitkilerin genel sağlığını iyileştirmek amacıyla kullanılan faydalı mikroorganizmalardır. Bitki kökleriyle yakın ilişki içinde çalışarak bitki besin alımını kolaylaştırır. Aynı zamanda bitkilerin stres faktörlerine karşı direncini artırabilir, zararlı mikroorganizmalarla mücadelede yardımcı olabilir ve toprak yapısını iyileştirebilir. Bitki büyümesini teşvik eden bakteriler, tarımsal üretimde ve çevre dostu tarım uygulamalarında yaygın bir şekilde kullanılmaktadır [Kazankaya, 2023]. Faydalı bakteriler genellikle toprak bakterileri ve endofitik bakteriler olarak sınıflandırılır [Meraklı vd., 2020]. Toprak bakterileri genellikle toprakta serbestçe hareket ederken endofitik bakteriler bitki içinde yaşar. Bunun yanı sıra, faydalı bakteriler ayrıca azot fiksasyonu, fosfat çözücü, siderofor üreten bakteriler gibi özelliklere göre de sınıflandırılabilir [Qlenska vd.,2020]. Bu sınıflandırma bitki-bakteri etkileşimlerini anlamak ve potansiyel uygulamalarını belirlemek için önemli bir temel oluşturur. Bitki büyümesini teşvik eden bakteriler arasında, azot fiksasyonu yapabilen bakteriler genellikle *Rhizobium*, *Azospirillum* ve *Azotobacter* gibi türleri içerir [Aasfar vd.,2021; Sumbul vd.,2020]. Bu bakteriler, atmosferik azotu bitkilerin kullanabileceği formda bağlayarak bitki besin maddelerinin alımını artırır.

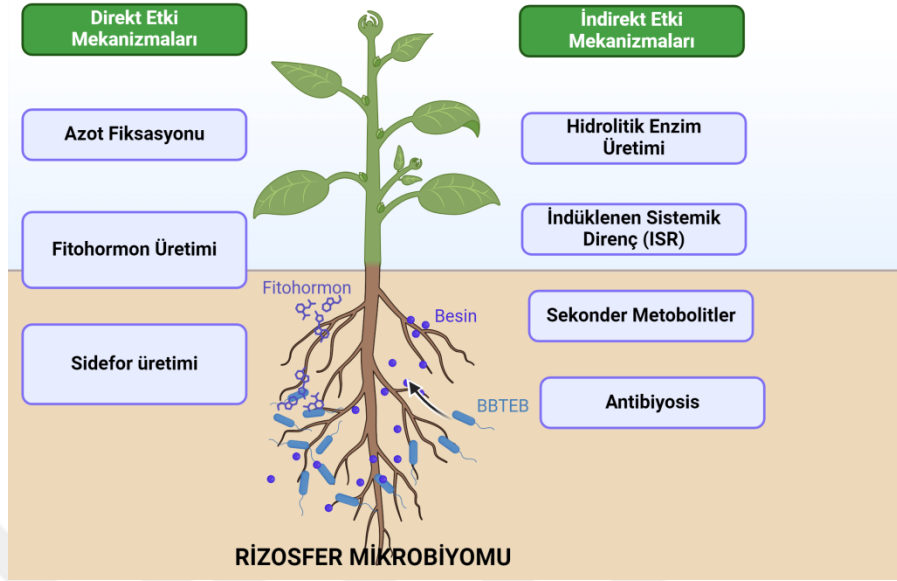
Aynı şekilde, fosfor çözücü bakteriler de topraktaki organik ve inorganik fosforu bitkiler için daha erişilebilir hale getirir. Bu tür bakteriler arasında *Bacillus* sp. ve *Pseudomonas* sp. türleri bulunur [Aktan vd.,; Çobanoğlu, 2023]. Bu bakteriler, bitkilerin kök sistemleri etrafında fosforu çözer ve bitkilere sağlar, böylece bitki büyümesi ve gelişmesini destekler.

2.2. Bitki Büyümesini Teşvik Eden Bakterilerin Etki

Mekanizması

Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin mekanizmaları doğrudan etki mekanizması ve dolaylı etki mekanizması olmak üzere iki ana kategoride incelenir. Bu mekanizmalar, bitki gelişimini teşvik eden ve bitki sağlığını olumlu yönde etkileyen unsurları içerir. Bakteriler, bitki kökleriyle doğrudan etkileşime geçerek besin alımını artırabilir, fitohormon üretimini teşvik edebilir ve patojenlere karşı bitkiyi koruyabilir [Wang vd.,2021]. Dolaylı etkileşim mekanizmaları ise toprak yapısını iyileştirerek bitki besin alımını artırabilir ve bitki stres toleransını artırabilir [Khan

vd.,2021]. Bu mekanizmaların anlaşılması, bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin tarımsal uygulamalardaki rolünü belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Şekil 2.2: Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin direkt ve indirekt etki mekanizması.

2.2.1. Dolaylı (İndirekt) Etki Mekanizması

Bakterilerin bitki büyümesini teşvik etmek için dolaylı mekanizmalardan biri patojen baskılama işlemidir [Dimkic vd., 2022; Chakraborty vd., 2020]. Bu mekanizma, bitki kökleri üzerinde antagonistik etkiler oluşturarak patojen mikroorganizmaların büyümesini engeller [El-Saadony vd., 2022]. Diğer bir dolaylı etki mekanizması ise toprak pH'sının düzenlenmesidir. Bakteriler, toprakta bulunan mineralleri ayırarak bitkilerin pH dengesini düzenler ve bu sayede bitkilerin sağlıklı bir şekilde büyümesini sağlar. Ayrıca tozlaşma ve tohum verimliliği de bakterilerin dolaylı etki mekanizmalarından biridir. Bu mekanizma sayesinde bakteriler, bitkilerin tozlaşmasını ve tohum verimliliğini artırarak bitki büyümesini teşvik eder.

2.2.1.1 Patojen Baskılama

Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerinin patojenlere karşı etkinlikleri, bitki köklerinde yaşayan bu yararlı bakterilerin patojenleri inhibe etme yeteneklerini ifade eder ve patojenlere karşı mücadele mekanizmaları çeşitli biyolojik, kimyasal ve

fiziksel yolları içerir. Bazı *Pseudomonas* türü bakterileri hidrojen siyanit sentezleme yeteneğiyle mantarların gelişiminin engellenmesi, mantar enfeksiyonunda enfekte eden zararlı bileşikleri enzim üretilip parçalayarak, bitki köklerinde mantar ile besin rekabatine girerek bitkinin kökünün korunmasını sağlayarak bitkilerin hastalıklara karşı direncinin artmasını sağlar [Çakmakçı., 2005].

2.2.1.2 Toprak pH'sını Düzenleme

Toprak pH'sının düzenlenmesi, bakterilerin bitki büyümesini teşvik etmek için kullandığı dolaylı etki mekanizmasıdır. Bakteriler, toprakta bulunan mineralleri ayırarak bitki köklerine yararlı olan besin maddelerini serbest bırakır ve toprak pH dengesini sağlar. Bu sayede bitkilerin besin alımı ve büyümesi için uygun bir ortam oluşturur ve toprak verimliliğini artırır. Bu mekanizma, bitki köklerinin sağlıklı bir şekilde büyümesini destekler.

2.2.2. Doğrudan (Direkt) Etki Mekanizması

Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin doğrudan etki mekanizmaları, fitohormon üretimi, azot fiksasyonu ve mineral çözünürlüğünün artırılması gibi önemli süreçleri içerir [Etesami vd., 2020]. Bu mekanizmalar sayesinde bakteriler bitkilerin büyümesini ve gelişmesini destekler. Fitohormon üretimi, bakterilerin bitkilerin hormon dengesini düzenleyerek büyümelerini teşvik etmelerine yardımcı olur [Khan vd., 2020]. Azot fiksasyonu ise bakterilerin atmosferik azotu bitkilerin kullanabileceği formda bağlaması sayesinde bitkilerin beslenmesini sağlar [Bicek, 2021]. Ayrıca, bakterilerin mineral çözünürlüğünü artırması, bitkilerin kökleri tarafından daha kolay alınabilen mineral elementlere dönüştürülmesine yardımcı olur.

2.2.2.3 Azot Fiksasyonu

Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin azot fiksasyonu mekanizması, azot fiksasyonu yapabilen mikroorganizmaların nitrojenaz enzimi ile atmosferik azotu bitkilerin kullanabileceği formda (NH_3) bağlamalarını içerir. Bu mekanizma sayesinde bakteriler, özellikle baklagiller gibi azot fiksasyonu yapabilen bitkilerin kökleriyle simbiyotik ilişki kurarak azotu amonyak ve diğer bitkiler tarafından

kullanılabilen bileşiklere dönüştürür [Pašmionka vd., 2021]. Bu sayede, bitkilerin azot ihtiyacını karşılayarak sağlıklı büyümelerini ve yeterli verim almalarını sağlar.

2.2.2.4 Mineral Çözünürlüğünün Arttırılması

Bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin mineral çözünürlüğünü artırma mekanizması, bitkilerin kökleri tarafından daha kolay alınabilen mineral elementlerin salınımını sağlar. Bu mekanizma sayesinde bakteriler, fosfor, demir, çinko gibi önemli elementlerin bitkiler tarafından kullanılabilir formda olmasını sağlar. Böylece, bitkilerin beslenmesi ve büyümesi için gerekli olan minerallerin daha etkili bir şekilde alınmasına yardımcı olur. Bitkiler için en önemli makroelementlerden ikincisi ise fosfordur. Bazı bakteri türleri özellikle *Pseudomonas* ve *Bacillus* gibi, fosforu çözünür formda bitkilere sağlama yetenekleriyle tanınır [Pantigoso vd., 2023]. Fosfor, bitkilerin büyümesi ve gelişmesi için temel bir besin maddesidir. Bu nedenle fosfat çözünürlüğünün arttırılması, bitki beslenmesini iyileştirir ve bitkisel ürün verimliliğini artırır. Ayrıca, bu bakteriler fosforun toprakta daha fazla kullanılabilir hale gelmesine yardımcı olarak toprak verimliliğini artırır [Tian vd., 2021].

2.2.2.5 Fitohormon Üretimi

Fitohormon üretimi, bitki büyümesini teşvik eden bakterilerin en önemli etki mekanizmalarından biridir. Bu mekanizma, bakterilerin bitkilerin büyüme hormonları olan sitokinin, oksin, gibberellin ve etilen gibi hormonları üretmesini içerir. Bu fitohormonlar, bitkilerin kök gelişimini, çiçeklenmeyi, meyve olgunlaşmasını ve genel büyüme aktivitelerini düzenlemeye yardımcı olur [Fenn vd., 2021]. Ayrıca, bakterilerin ürettiği fitohormonlar, bitkilerin stres koşullarına karşı dirençlerini arttırarak bitki büyümesini teşvik eder [Fadiji vd., 2021].

2.2.3. Etilen Hormonu

Etilen, bitkilerde bir hormon olarak görev yapan gaz halinde bir bileşiktir. Bitki büyümesi ve gelişimi üzerinde çeşitli etkilere sahiptir. Genellikle olgunlaşma, yaprak ve meyve dökümü gibi süreçler üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Ayrıca bitkilerin stres tepkileri ve savunma mekanizmalarında da etkili bir role sahiptir.

Biyotik; patojen enfeksiyonu ve abiyotik stres; toprakta metal birikmesi, kuraklık, mekanik yaralanmalar, toprağın tuz oranında artış gibi koşullarda bitkinin strese tepki vermesini sağlar bu nedenle stres hormonu olarakta bilinmektedir [Kaynak vd., 1997; Johnson vd., 1998)]. Bitkilerde etilen üretimi enzimatik tepkimeler sonucunda metionin ve birkaç diğer amino asitten türetilen S-adenozil metiyonin (SAM) gibi bileşikler, etilene dönüştürülür. Etilenin bitkilerde denge mekanizmaları, genellikle etilenin sentezlenmesini kontrol eden genlerin ifade düzeylerine ve etilenin hücre içinde yıkılmasına bağlıdır [Depaepe vd., 2020; Rather vd., 2023]. Bu denge mekanizmaları, bitki büyümesi, gelişmesi ve stres yanıtlarında kritik bir rol oynar.

2.2.4. Etilen Hormonun Bitki Üzerinde Etkileri

Etilen hormonunun bitkiler üzerinde etkisi incelendiğinde, tohum dormansisinin kırılması, köklerin oluşumu, uzaması ve farklılaşması, çiçeklenmenin sonlanması, yaprak ve meyve dökümü gibi mekanizmalarda etkilidir [Abeles vd., 1992]. Aynı zamanda etilen reseptörleri, bitki hücrelerinin çeşitli bölgelerinde bulunur ve bu reseptörler, etilen sinyal molekülünü algıladıklarında hücrel tepkileri başlatmak için bir dizi olayı tetikler [Fatma vd., 2022].

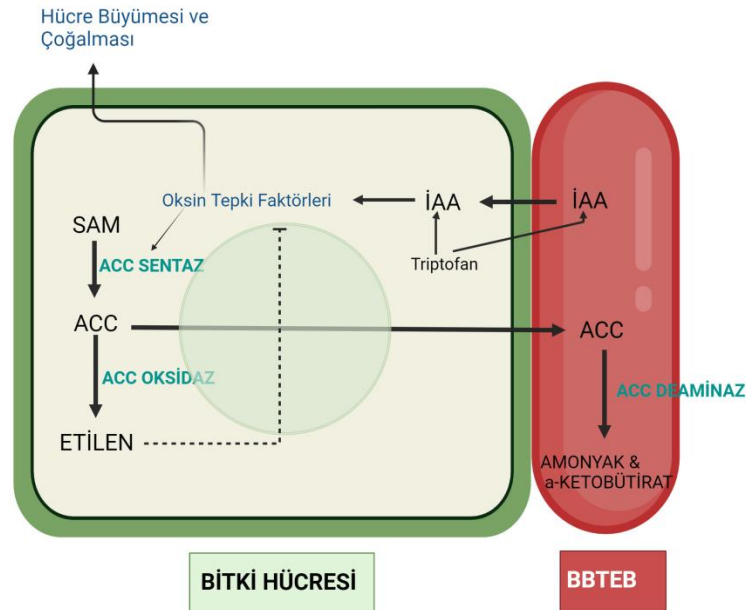
Etilen sinyal molekülünün algılanması genellikle plazma zarında gerçekleşir ve reseptörler, etilen bağlanmasının ardından sinyal iletim yollarını hızlandırarak hücrel yanıtları başlatır; gen aktivasyonu veya gen bastırılmasında görev alır. Düşük düzeyde etilenin kök gelişimini teşvik etmektedir. Etilen, bitki köklerinin uzamasını teşvik ederek kök hacmini artırır ve kök sistemini geliştirir. Bu da bitkinin besin ve su alımını artırarak genel büyüme ve gelişimini destekler. Ancak, hızlı bir şekilde gelişen köklerin yüksek miktarda etilen sentezine sebep olması kök uzamasını engellemektedir. Bu durumda bitki köklerinin büyüme potansiyeli azalır ve genel olarak bitki büyümesi olumsuz etkilenir [Mattoo vd., 1991; Ma vd., 1998]. Etilen hormonu bitki gelişiminde büyük bir öneme sahip olmasına rağmen stres koşullarındaki bir bitkinin stres tepkisinin bir parçası olarak kök uzamasını azaltması, nodülasyonu ve oksin taşınmasını engelleyerek bitki gelişimini olumsuz etki ederek bitki gelişimini engellemektedir [Arshad vd., 1991].

2.2.5. Bakteriyel ACC Deaminaz Enzimi

ACC deaminaz ilk olarak toprak mikroorganizmasında keşfedilmiştir. ACC deaminaz, alt birim moleküler kütlesi yaklaşık 35-42 kDa olan multimerik bir enzimdir. Bitkilerde etilen hormonunun öncü maddesi olan 2:1-aminosiklopropan-1 karboksilat (ACC)'yi amonyak ve α -ketobütirata dönüştürür [Honna vd., 1978]. Bakteriyel ACC deaminaz enziminin işleyişi Glick vd., (1998) tarafından bulunmuştur.

2.2.6. ACC Deaminaz Enzimi Etki Mekanizması

Bitki büyümesini teşvik eden bakteriler tarafından indol asetik asit (İAA) tohum kabuğu ve kök eksüdatlarında bulunan triptofan ve diğer küçük moleküllere yanıt olarak üretilir. Yeni sentezlenen İAA'nın bir kısmı bitki tarafından alınır ve bitki sitoplazmasında içsel İAA ile birleşir [Hong vd., 1991; Fallik vd., 1994]. Bu durumda bitki büyümesi ve çoğalması indüklenir. Alternatif olarak İAA, SAM molekülünü ACC'ye dönüştürmek için ACC sentaz enziminin aktivasyonunu uyarabilir. Dönüştürülen ACC'nin bir kısmı tohum kabuğu ya da bitki köklerinden dışarı atılarak bakteri tarafından alınır. ACC molekülü ACC deaminaz enzimi ile ACC'yi amonyak ve α -ketobütirata hidrolize eder [Glick vd., 1998].

Şekil 2.3: ACC deaminaz enzimi etki mekanizması.

2.2.7. Stres Altındaki Bitkiye Bakteriyel ACC Deaminaz Enzimine Sahip Mikroorganizmanın Etkisi

ACC deaminaz, bitkilere abiyotik stres altında yardımcı olarak, bitkinin büyümesini ve hayatta kalması üzerinde olumsuz etkisi olan bir stres hormonu olan etilen seviyelerini düzenler. Çeşitli bitki büyümesini teşvik eden bakteriler tarafından üretilen bu enzim, etilen öncüsü ACC'yi (1-aminosiklopropan-1-karboksilat) amonyak ve α -ketobutirata dönüştürerek etilen sentezini azaltır. Bu süreç, stres etkilerini hafifletir ve olumsuz koşullar altında bitki büyümesini teşvik eder. Örneğin, ısı stresine maruz kalan mısır bitkilerinde, ACC deaminaz üreten bakteriler fizyolojik aktiviteleri artırmış, biyokütleyi çoğaltmış ve süperoksit dismutaz ve katalaz gibi enzimatik işlevleri iyileştirmiştir [Rafi vd., 2022]. Ayrıca, ACC deaminaz, etilen seviyelerini sınırlayarak ve bir stres modülatörü olarak hareket ederek tuz stresi, su kıtlığı, aşırı sıcaklıklar ve ağır metal kontaminasyonu gibi çeşitli abiyotik stresleri hafifletmede etkilidir [Shahid vd., 2023].

2.2.8. ACC Deaminaz Aktivitesine Sahip Mikroorganizmalar ile Yapılan Çalışmalar

Bakteriyel ACC deaminaz, bitkilerde etilen seviyelerini düzenleyerek stresin azaltılmasında önemli bir rol oynar. Bu, çeşitli stres koşullarında bitki büyümesini ve dayanıklılığını artırmada önemli rol oynar.

Herpell vd., (2023) tarafından yapılan çalışma, *Paraburkholderia dioscoreae*'nin domates yapraklarını kolonize ederek ACC deaminaz üretimi ile büyümeyi teşvik edebileceğini göstermektedir. Bu, bitki stres direncini artırmada yaprak uygulamaları için bir potansiyel olduğunu işaret etmektedir [Herpell vd., 2023]. Shahid vd., (2023), ACC deaminazın biyokimyası ve genetiği hakkında ayrıntılı bilgiler sağlayarak, çeşitli çevresel stresler altında bitki büyümesini ve ürün verimliliğini artırmadaki rolünü vurgulamaktadır [Shahis vd., 2023].

Rafi vd., (2022) ise, ACC deaminaz üreten bakterilerin ısı stresindeki mısır bitkilerine uygulanmasının fizyolojik aktiviteleri ve biyokütleyi önemli ölçüde artırdığını göstermektedir [Rafi vd., 2022]. Roy Choudhury vd., (2023), ACC deaminaz üreten endofitik bakterilerin kırmızı biberde tuz stresi altında büyümeyi ve stres toleransını artırdığını, etilen aracılı PR sinyalizasyonunu aşağı regüle ederek gösterdiğini ortaya koymaktadır [Roy Choudhury vd., 2023].

Baltacı Kadioğlu (2013), farklı bitki rizosferlerinden soğuğa karşı dirençli ve ACC deaminaz üreten bakterilerin izolasyonunu ve karakterizasyonlarını yaparak soğuk stresinde bitkilerin büyümesinin teşvik edici izolatlar elde etmiştir [Baltacı Kadioğlu vd., 2013]. Ateş (2017), Eskişehir ve çevresindeki tuzlu topraklarda yetişen buğday bitkilerinin köklerinden, ACC deaminaz enzimi içeren bakteri türlerini izole etmiş ve tür tanımlamalarını gerçekleştirmiştir. Sonraki aşamada, izole edilen bakteri türlerinin tuzlu koşullarda etkinliklerini değerlendirmiştir. Etkinliği yüksek olan bakteri izolatları için saksı denemeleri düzenlemiştir. Çalışma sonucunda, ACC deaminaz içeren bakterilerle aşılana buğday bitkilerinde, kontrol grubuna kıyasla saksı başına verim, biyokütle, karotenoid miktarı, membran stabilite indeksi ve potasyum değerlerinde artış göstermektedir [Ateş ., 2017].

Son olarak, Gupta vd., (2022), ACC deaminaz üreten PGPR'nin *Pisum sativum*'daki ozmotik ve tuz streslerini hafifletmek için kullanımını araştırarak, büyüme ve antioksidan aktivitelerinde iyileşme sağladığını göstermektedir [Gupta vd., 2022].

3. MATERYAL

Bu bölümde deney boyunca kullanılan mikroorganizmalar, bitki materyali, alet ve cihazlar, besiyerleri ve hazırlanışı, kimyasallar, çözeltiler ve hazırlanışı, kullanılan kitler listelenmiştir.

3.1. Kullanılan Mikroorganizma Suşları

Bacillus cereus DSMZ 4312, *Bacillus subtilis* ATCC 6633, *Pseudomonas putida* KT244, *Enterococcus faecalis* ATCC 8213, *Escherichia coli* ATCC 25922, *Klebsiella pneumoniae* (laboratuvar izolatu), *Proteus vulgaris* (laboratuvar izolatu), *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 15692, *Pseudomonas aeruginosa* NCTC 12924 ve *Staphylococcus aureus* ATCC 29213 kontrol soyları, Gebze Teknik Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü Mikrobiyota Laboratuvarı stoklarından temin edildi.

3.2. Kullanılan Bitki Materyali

Seçilmiş izolatların domates tohumlarında tuz stresine maruz bırakılarak çimlenmeye etkilerinin incelenmesi deneylerinde alyanak F1 (E-Z Tohumculuk) cinsi domates kullanıldı.

3.3. Kullanılan Alet ve Cihazlar

Tez çalışması boyunca Gebze Teknik Üniversitesi Temel Bilimler Fakültesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü Mikrobiyota Laboratuvarının aşağıda sıralanan alet ve cihazları kullanılmıştır.

Tablo 3.1: Kullanılan alet ve cihazlar.

Cihaz	Marka
+4,-20 °C Buzdolabı	Vestal
-80 °C Derin Dondurucu	Thermo Scientific, Forma 86°C ULT Freezer
Biyogüvenlik Kabini	Thermo Electron Co.
Çalkalayıcı	Orbital Shaker-Incubater
Çeker Ocak	Tezsan
Etüv	Vwarincu-Line
Etüv	Heraeus
Güç Kaynağı	Cleaver Scientific Ltd
Hassas Terazı	Kern Ew
Jel Tankı	Bio-Rad
Nefhelometer Cihazı	Becton Dickinson
Manyetik Karıştırıcı	WiseStir
Mikrodalga	BlueSky
Mikroplaka Okuyucu	VarioSkan
Mikrosantrifüj	Beckam Coulter Microfuge 18 Santrifüj
Mikroskop	Nikon Elipse E100
Otoklav	Hirayama 110L
pH Metre	Hanna Ins
Santrifüj	Gyrozen 124BR
UV Görüntüleme Cihazı	Vilber Laurmat Infinity-3026WL/26M
Vortex	Dihan Scientific

3.4. Kullanılan Besiyerleri

Deneyleerde kullanılan besiyeri ve hazırlanışı Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2: Kullanılan besiyerleri ve hazırlanışı.

Besiyeri	Hazırlanışı
Christensen Üre Agar	1 gram pepton, 1 gram glukoz, 5 gram NaCl, 2 gram KH ₂ PO ₄ ve 0,012 gram fenol kırmızısı, 100 ml distile suda çözülerek karışımın pH'ı 6.7'ye ayarlandı. 0,22 µm gözenek çaplı bir filtreden geçirildi. 15 gram agar, 900 ml distile suda çözülerek 121°C'de 15 dakika boyunca otoklavlandı. Soğuduktan sonra karışım karıştırılarak yatay bir pozisyonda katılaşması sağlandı.
DF Minimal Tuz Besiyeri (modifiye)	Glikoz 2 g Glukonik asit 2 g Sitrik asit 2 g KH ₂ PO ₄ 4 g Na ₂ HPO ₄ 6 g MgSO ₄ .7H ₂ O 0.2 g FeSO ₄ .7H ₂ O 1 mg HBO ₃ 10 µg MnSO ₄ .2H ₂ O 11,19 µg ZnSO ₄ .7H ₂ O 124,6 µg CuSO ₄ .7H ₂ O 78,22 µg MoO ₃ 10 µg, ACC 0,3 g Agar 12 g. Besiyeri içeriği ACC eklenmeden 950 ml dH ₂ O ile çözdürülüp pH 7,2±0,2 ye ayarlandıktan sonra 121 °C’de 15 dk otoklavlandı. ACC 50 ml dH ₂ O ile çözdürüldükten sonra 0,2 µm filte ile steril hale getirildi. Ardından ılımış olan 950 ml besiyeri üzerine eklendi.
LB Agar (MILLER)	40 gr LB Agar 1L dH ₂ O ile çözdürülüp, 121 °C’de 15 dk otoklavlandı.

Tablo 3.2: Devam.

LB Sıvı Besiyeri (MILLER)	25 gram LB sıvı besiyeri 1 litre dH ₂ O'da çözüldü. 121 °C'de 15 dakika otoklavlandı.
Metil Kırmızısı-Voges Proskauer (MR-VP) Sıvı Besiyeri (Biolife)	17 gram MR-VP sıvı besiyeri 1 litre dH ₂ O'da çözüldü. Tüplere bölünerek 121 °C'de 15 dakika otoklavlandı.
Moeller Dekarboksilaz Sıvı Besiyeri (BD)	10,5 gram Moeller dekarboksilaz sıvı besiyeri 1 litre dH ₂ O'da çözüldü. 121 °C'de 15 dakika otoklavlandı.
ONPG Sıvı Besiyeri (Himedia)	13,10 gram ONPG tozu 1 litre saf su içinde çözüldü. Karışım, manyetik bir karıştırıcı kullanılarak ısıtıldı ve kaynatıldı. Daha sonra, steril cam tüplere 1 mililitre olacak şekilde aktarıldı ve kullanıma hazır hale getirildi.

3.5. Kullanılan Kimyasallar

Deneyleerde kullanılan kimyasallar Tablo 3.3'te verilmiştir.

Tablo 3.3: Kimyasallar.

Kimyasal Adı	Markası
Alkoller	
Etil Alkol	Düzey Lab
Gliserol	Sigma Aldrich
Ayırıcılar	
Bromtimol Mavisi	Sigma Aldrich
Fenol Kırmızısı	Neofroxx
Kovac's Ayıracı	Biolife
Metil Kırmızısı	Merck
N'N'N'N'-tetrametil-pfenilendiamin	Sigma Aldrich
2,2 Dinitrofenil hidrazin	Sigma Aldrich
Bileşikler	
ACC	TCI

Tablo 3.3: Devam.

Agaroz	Prona
Amonyum Sülfat ((NH ₄) ₂ SO ₄)	Merck
Çinko sülfat heptahidrat (ZnSO ₄ .7H ₂ O)	Sigma
Demir II sülfat heptahidrat (FeSO ₄ .7H ₂ O)	Sigma
Dipotasyum Fosfat (K ₂ HPO ₄)	Merck
Disodyum Fosfat (Na ₂ HPO ₄)	Merck
Glikoz	Riedel de Hain
Glukonik Asit	TCI
Hidroklorik asit (HCl)	Sigma
Hidrojen Borat (HBO ₃)	Sigma
Hidrojen Peroksit (H ₂ O ₂)	Sigma Aldrich
İndol-3-asetik Asit	Sigma Aldrich
Magnezyum Sülfat Heptahidrat (MgSO ₄ .7H ₂ O)	Tekkim
Molibden Trioksit (MoO ₃)	Merck
Pepton Water	Merck
Sitrik Asit	Sigma
Sodyum Hidroksit (NaOH)	Sigma Aldrich
Tris	Sigma Aldrich
α-ketobütirat	Santa Cruz
Boyalar	
6X Jel Yükleme Boyası	Thermo Scientific
Gram Boyama Seti	Sigma Aldrich
Kristal Viyole	Merck
Malaşit Yeşili	Merck
Safe Red Jel Boyası	Intron Biotechnology

3.6. Kullanılan Çözeltiler

Deneyde kullanılmak üzere hazırlanan çözeltiler Tablo 3.4'te verilmiştir.

Tablo 3.4: Kullanılan çözeltiler ve hazırlanışı.

Çözelti	Hazırlanışı
%0,1 Kristal Viyole	0,1 gram kristal viyole 10 ml %95 etanolde çözüldü. Üzerine 90 ml dH ₂ O eklendi. Filtre edildi.
%0,5 Bromtimol Mavisi	5 mg bromtimol mavisi 1 ml dH ₂ O'da çözülüp son hacim 0.2 M KOH ile 10 ml'ye tamamlandı.
%40 (w/v) KOH	20 gram KOH 50 ml dH ₂ O'da çözüldü.
%1 (w/v) Malaşit Yeşili	1 gram malaşit yeşili 100 ml dH ₂ O'da çözüldü.
%1 (w/v) N'N'N'N'-tetrametil-pfenilendiamin	0,1 gram N'N'N'N'-tetrametil-pfenilendiamin 10 ml dH ₂ O'da çözüldü.
%3 H ₂ O ₂	3 ml H ₂ O ₂ üzerine 97 ml dH ₂ O eklendi.
%0.8 (w/v)	0.8 g w/v tartıldı. 1X TAE tamponunda mikrodalga fırınında eritildi. 50°C'ye kadar soğuşunca 3µl Red Safe eklendikten sonra jel tarağı yerleştirilmiş jel tepsisine dökülerek donması beklendi.
0,1 M Tris-HCl (pH 7,6)/ 1L	12.114 g tris 600 ml distile çözdürülüp, sonrasında çözelti 1000 ml' e tamamlandı. 0,1 M HCl ile pH 7.6' ya ayarlandı.
0,1 M Tris-HCl (pH 8,5)/ 1L	12.114 g tris 600 ml distile suda çözdürülüp, sonrasında çözelti 1000 ml' e tamamlandı. 0,1 M HCl ile pH 8.5'e ayarlandı.
0,56 M HCl	4,67 ml %37'lik HCl 50 ml distile suya eklendi ve iyice karıştırılarak üzeri 100 ml' ye tamamlandı.
1X TAE Buffer	20 ml 50X TAE buffer üzerine 980 ml dH ₂ O eklendi.
50X TAE Buffer	242 gram Tris-base 700 ml dH ₂ O'da çözüldü. 57,1 ml %100 asetik asit ve 100 ml 0.5 M EDTA (pH 8.0) eklendi. dH ₂ O ile 1 litreye tamamlandı.

Tablo 3.4: Devam.

2 N NaOH	8 g NaOH 100 ml dH ₂ O ile çözüldü.
Dinitrofenil Hidrazin Ayıracı	16.5 ml HCl distile suya eklendi ve 100 ml' e tamamlandı. 0,2 g DNFH boyası eklenip yarım saat karıştırılarak çözdürüldü.
Fizyolojik Tuzlu Su (FTS)	8,5 gram NaCl 1 litre dH ₂ O'da çözüldü. 121 °C'de 15 dakika otoklavlandı.

3.7. Kullanılan Kitler ve DNA Belirteçleri

Kullanılan kitler ve DNA belirteçleri Tablo 3.5' de verilmiştir.

Tablo 3.5: Kullanılan kitler ve DNA belirteçleri.

Adı	Markası
DreamTaq Green DNA Polymerase	Thermo Scientific
Quick-DNA Fungal/Bakteriyel Miniprep Kiti	ZymoBiomics
ZymoBIOMICS DNA Miniprep Kit	ZymoBiomics
PureLink RNA Mini Kit	Life Technologies
100 bp ladder plus	Fermentas
1 kb ladder	Biolabs

4. YÖNTEM

4.1. Buğday Tarlalarından Toprak Örneklerinin Alınması

1210649 no'lu TÜBİTAK 1001 projesi kapsamında toprak örnekleri coğrafi konum, mesafe, toprak yapısındaki farklılıklar dikkate alınarak buğday ekimi yapılan; Tekirdağ, Ankara, Konya, Sivas, Diyarbakır illerinden 12 mikrobölge seçilerek 0-15 santimetre derinliklerinden 500 gramdan aşağı olmayacak şekilde toplanan toprak örnekleri izolasyon için kullanılmıştır [Acet ., 2023].

4.2. Topraktan Total DNA İzolasyonu

Rizosferik toprak örneklerinde *acdS* geninin tespiti amacıyla, topraktan total DNA izolasyonu ZymoBiomics DNA Miniprep Kiti kullanılarak üretici talimatlarına uygun şekilde gerçekleştirildi. İzole edilen total DNA örneklerinden 3 µl alınarak 1 µl yükleme boyası ile karıştırıldı ve %0,3 agaroz jel üzerinde 90 V'ta 30 dakika süreyle elektroforez tankında yürütüldü. Yürütme işleminin ardından, DNA'nın varlığı UV görüntüleme sistemi ile doğrulandı. Ayrıca, DNA örneklerinin miktarı ve saflığı NanoDrop Lite (Thermo Scientific) cihazı kullanılarak analiz edildi.

4.3. *acdS* Gen Bölgesini Belirlemek İçin Primer Tasarımı ve PZR

Jaya vd., (2019), stres altındaki ananasın rizosferinden izole ettikleri rizobakterileri tanımlamak için NCBI'da depolanan tanımlanmış sekansları kullanarak *acdS* geninin biyoinformatik bir çalışmasını gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışmada *P. putida* UW4 (AY823987), *P. fluorescens* KACC 10070 (JQ646055), *P. entomophila* PS-PJH (FJ882923), *P. oryzae* LP11 (JF741959) ve *Pseudomonas* sp. ACP (M73488) gibi beş farklı *Pseudomonas* suşunun sekansları MEGA yazılımına entegre edilmiş ve MUSCLE 7.0 programıyla hizalanmıştır. Daha sonra bu hizalanmaları kullanarak korunmuş ve benzersiz bölgelere dayalı olarak 105F-*acdS* (5'-TGCCAAGCGTGAAGACTGC-3') ve 244R-*acdS* (5'-

GGGTCTGGTTCGACTGGAT-3') primerlerini tasarlamışlardır. Tasarlanan bu primerlerle gerçek zamanlı PZR (real-time PCR) yöntemini kullanarak erime tepe grafiği analizi yapmışlar ve bu sayede 4 farklı bakteri izolatının *acdS* gen bölgesinin varlığını göstermişlerdir [Jaya vd., 2019]. Literatürden faydalanarak Genoks firmasından primer siparişi verilerek polimeraz zincir reaksiyonu gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.1: Polimeraz Zincir Reaksiyon Karışımı.

Reaktif	Miktar (1X örnek)
10X DreamTaq Buffer	2 µL
dNTP Mix 10 µM	0.4 µL
Forward primer 25 µM	0,4 µL
Reverse primer 25 µM	0,4 µL
Kalıp DNA	50 ng
DreamTaq DNA Polymerase 5U/ul	0,1 µL
Apirojen Su	15,7 µL

Tablo 4.2: PZR koşulları.

Aşama	Sıcaklık (°C)	Süre	Döngü
Denatürasyon	95	3 dk	35
	95	30 sn	
Bağlanma	58	1 dk	
Uzama	72	1 dk	1
Son Uzama	72	10 dk	

4.4. Toprakta Bakteri İzolasyonu

Toprakta bakteri izolasyonu için +4°C'de saklanan 5 adet rizosferik toprak örneklerinden (2 tekrarlı) birer gram tartılarak mikroorganizmaların canlanması amacıyla 9 ml peptonlu su içeren uzun cam tüplere aktarıldı. Düşük derecede vortex ile karıştırıldıktan sonra toprak örneklerinin peptonlu su içinde çözünmesi sağlandı. Her bir toprak örneği için iki kültür hazırlanarak farklı sıcaklıklarda üreme sağlayan (30°C ve 37°C) mikroorganizmaların canlanabilmesi amacıyla 24, 48 ve 72 saat olmak üzere inkübasyona bırakıldı. İnkübasyon sonrasında cam tüplerdeki

örneklerden 1 ml alınarak steril fizyolojik tuzlu su ile 10^{-1} - 10^{-8} seri dilüsyonları gerçekleştirildi. Hazırlanan seri dilüsyonlardan 10^{-4} , 10^{-5} ve 10^{-6} dilüsyonlarından 100 µl alınarak Luria Bertani (LB) katı besiyerine steril cam Drigalski spatülü ile yayma ekim yapıldı. Petriler 30 ve 37°C; 24, 48 ve 72 saat inkübasyona bırakıldı. İnkübasyonun ardından gelişim gösteren koloniler stereo mikroskop altında koloni morfolojileri incelenerek yeni LB katı besiyerine ekim yapılarak saflaştırıldı.

4.5. Koloni Morfolojilerinin İncelenmesi

Katı besiyerine yayma ekim yapılan izolatların inkübasyonu sonrası koloni rengi, şekli, yüksekliği, kenarı, yüzeyi, optik özelliği ve boyutları incelenerek özellikleri kaydedildi.

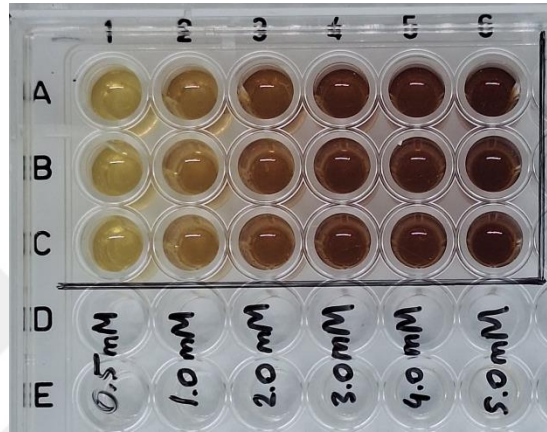
4.6. ACC Deaminaz Aktivitesine Sahip İzolatların DF Besiyerinde Taranması

Farklı koloni morfolojilerine göre seçilen izolatların ACC deaminaz enzim aktivitesini kalitatif olarak analiz etmek için farklı azot kaynağı içeren ve içermeyen 2 farklı DF besiyerleri kullanıldı. Bu besiyerler sırası ile azot kaynağı olarak amonyum sülfat ((NH₄)₂SO₄), ACC kullanıldı. Diğer iki besiyerine ve azot kaynağı bulunmayan katı DF minimal besiyerine (negatif kontrol) steril kürdan ile nokta ekim yapıldı. Ardından ekim yapılan Petri kutuları farklı sıcaklık (30 ve 37 °C); 24, 48 ve 72 saat gerektiren zaman sürelerinde inkübatörlerde inkübasyona bırakıldı.

4.7. ACC Deaminaz Aktivitesinin Tespiti İçin Standart Eğri Grafiğinin Hazırlanması

İzolatlarda ACC deaminaz aktivitesinin kantitatif tayini için kullanılacak standart eğri grafiğinin oluşturulabilmesi için, ilk aşamada ACC deaminaz enziminin katalizlediği ACC yıkım ürünlerinden olan 100 mM α-ketobütrat ana stok solüsyonu Tris-HCl pH: 8.5 tamponu kullanarak hazırlanmıştır. 100 mM α-ketobütrat ana stok solüsyonu yine aynı tamponla 25 mM'a seyreltilmiştir. Sonrasında 25mM α-ketobütrat solüsyonu Tris-HCl pH: 8.5 tamponu ile 0.5mM- 5.0mM konsantrasyonlarında hazırlanmıştır.

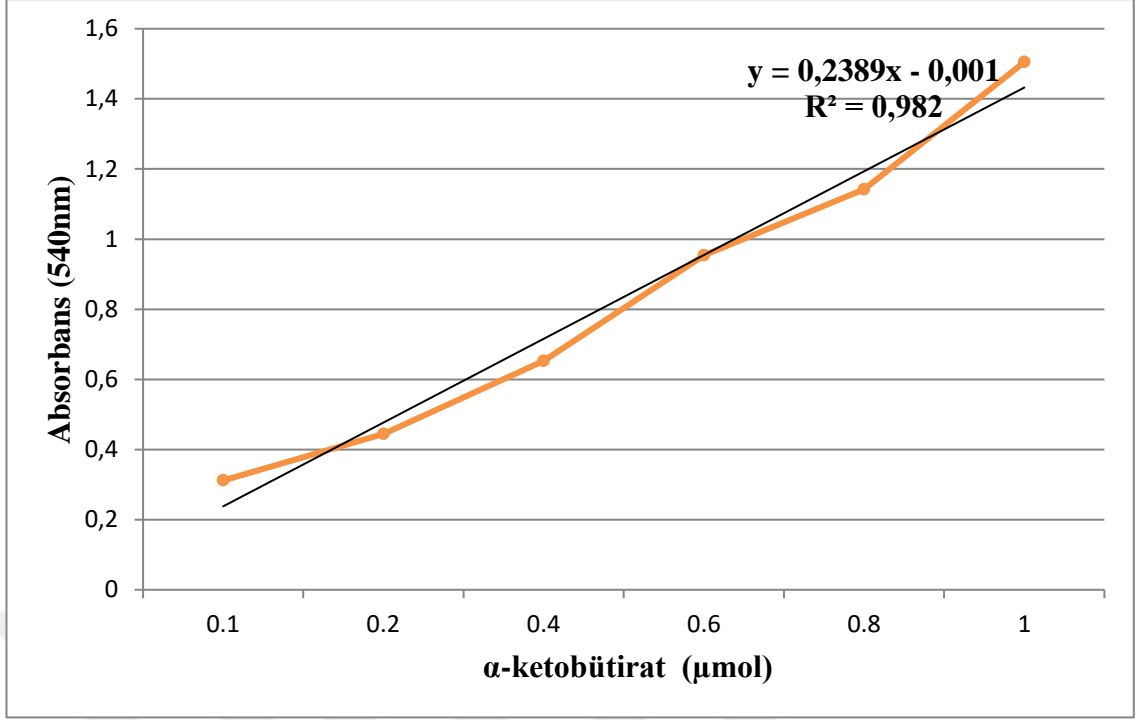
Hazırlanan konsantrasyonlar Tablo 4.3'te verilmiştir. Hazırlanan solüsyonların üzerine 300 µl 2,4-dinitrofenilhidrazin eklenerek 30°C'de 30 dakika inkübasyona bırakılmıştır. İnkübasyonun ardından 2ml 2N NaOH eklenerek renk değişimi gözlemlenmiş ve 540 nm'de spektrofotometrik ölçümler yapılarak sonuçlar kaydedilmiş ve standart eğri grafiği hazırlanmıştır. 0-1.0 µmol aralığındaki α-ketobütrat, 540 nm'de 0-1.6 arasında değişen absorbans değerleri göstermiştir (Şekil 4.1; Tablo 4.3).

Şekil 4.1: α-ketobütrat mikropilaka görüntüsü.

Tablo 4.3: a-ketobütrat standart eğri grafiği verileri.

Stok 25 mM	Tris-HCl pH: 8.5	Konsantrasyon (mM)	Miktar (µmol)	OD 540 Abs Sonuçları
4 µl	196 µl	0.5	0.1	0,31
8 µl	192 µl	1.0	0.2	0,44
16 µl	184 µl	2.0	0.4	0,65
24 µl	176 µl	3.0	0.6	0,95
32 µl	168 µl	4.0	0.8	1,14
40 µl	160 µl	5.0	1.0	1,50

Şekil 4.2: α -ketobütirat standart eğri grafiği.

4.8. ACC Deaminaz Aktivitesinin Belirlenmesi

Azot kaynağı olarak ACC ve amonyum sülfat içeren, ve azot kaynağı içermeyen DF minimal tuz besiyerlerinde izolatlarının inkübasyonu sonucunda, ACC içeren besiyerde büyüme gösterip azot içermeyen DF minimal tuz besiyerinde büyüme göstermeyen izolatlar; ACC deaminaz aktivitesi olduğu öngörüsü ile diğer izolatların arasından seçildi. Seçilen izolatlar için LB sıvı besiyerinde taze kültür hazırlandı. ACC deaminaz enzim aktivitesini kantitatif olarak ölçmek için ACC deaminasyonundan üretilen α -ketobütirat miktarının tayinine dayanan bir test uygulandı. Bu nedenle taze kültürlerin ACC deaminaz aktivasyonunu tetiklemek için aşağıda yazılı olan protokol uygulandı:

- Seçilen izolatlar 15 ml LB sıvı besiyerine ekilerek kendi optimum koşullarında 200 rpm'de inkübasyona bırakıldı.
- İnkübasyonun ardından 4000 rpm hızda 20 dk 4°C'de santrifüj ile çöktürüldü.
- Elde edilen supernatant atılarak besiyeri pelletten uzaklaştırıldı.

- Ardından pelletler 5 ml DF minimal tuz besiyeri vortex ile karıştırarak çözdürüldü ve tekrar 4000 rpm hızda 20 dk 4°C'de yıkama işlemi gerçekleştirilerek santrifüj ile çöktürüldü.
- Yıkama işleminin ardından 7,5 ml DF Minimal tuz besiyeri ile tekrar pellet çözdürüldü; 0,5 M ACC den 45 µl eklenerek 200 rpm hızda 24 s inkübasyona bırakıldı. Bu işlemin amacı bakterilerin ACC deaminaz aktivitesini tektiklemektir.
- İnkübasyonun ardından 4000 rpm hızda 20 dk 4°C'de santrifüj ile çöktürüldükten sonra süpernatant atılarak iki kez 5 ml 0.1 M Tris-HCl (pH:7.6) tamponu ile yıkanmıştır. Yıkama işlemleri gerçekleştirilirken süpernatant atılmıştır.
- Pelletler 1,5 ml'lik ependorflara alınarak üzerine 0,1 M 1 ml Tris-HCl (pH:7,6) tamponu eklenerek hafifçe vorteks ile karıştırılmıştır.
- 16000 g hızda 5 dk santrifüj ile çöktürüldü süpernatant atılmıştır. Pelletin üzerine 600 µl 0,1 M Tris-HCl (pH:8,5) eklenip tekrar vorteksile karıştırılmıştır.
- Hücre duvarını parçalamak için 30 µl toluen ilave edilip 30 saniye boyunca yüksek devirde vortekslenmiştir. Toluene eklenmiş hücrelerden 200 µl alınarak 1.5 ml'lik santrifüj tüpüne aktarılmış ve üzerine 20 µl 0,5 M ACC eklenip kısa süreli vorteks ile karıştırılmıştır.
- 30 derecede 15 dakika inkübe edildikten sonra, 1 ml 0.56 M HCl eklenip vorteks ile karıştırılmıştır.
- 16000g hızında 25°C'de 5 dakika boyunca santrifüj ile çöktürüldü ve süpernatanttan temiz cam bir tüpe 1 ml alınmıştır.
- Sonrasında 800 µl 0,56 M HCl eklenmiş ve vorteks ile karıştırılmıştır. Daha sonra 300 µl 2,4-dinitrofenilhidrazin eklenerek vorteksile karıştırılmıştır ve örneklerden 100 µl mikropalakalara eklenerek ilk spektrofotometrik ölçüm yapılmıştır.
- Ardından tüpler 30°C'de 30 dakika boyunca inkübasyona bırakılmıştır. İnkübasyonun ardından, üzerine 2 ml 2M NaOH eklenerek spektrofotometrede 540 nm dalga boyunda ölçüm yapılmış ve izolatların ACC deaminaz aktiviteleri belirlenmiştir.

4.9. ACC Deaminaz Pozitif Olduğu Düşünülen İzolatlar için Ön Tanımlama Testleri

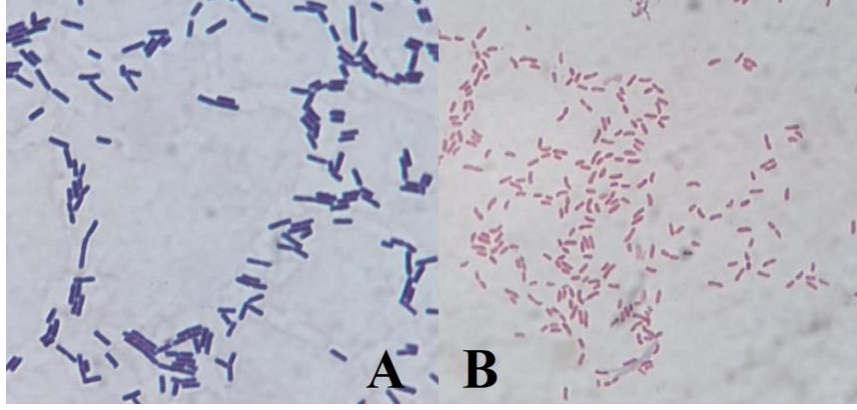
ACC deaminaz enzimi ürettiği düşünülen toprak izolatlarının ön tanımlama testleri gerçekleştirildi.

4.9.1. Gram Boyama

Gram boyama, bakterileri mikroskop altında hücre duvarlarındaki kimyasal ve fiziksel özelliklerine göre ayırmak için kullanılan önemli bir laboratuvar tekniğidir. Bu teknik, bakteri hücre duvarlarının farklı yapısal özelliklerini vurgulayarak Gram pozitif ve Gram negatif olarak sınıflandırır. Gram pozitif bakteriler, kalın bir peptidoglikan tabakasına sahip olan bakterilerdir. Bu tabaka, kristal viyole ve iyot ile oluşturulan kompleksi hücre içine alarak tutar. Renksizleştirme aşamasında kullanılan alkol, Gram pozitif bakterilerin peptidoglikan yapısının su kaybetmesine ve büzülmesine neden olur, bu da kristal viyole-iyot kompleksinin hücre içinde konsantre kalmasını sağlar ve mor renge boyanmalarını sağlar.

Diğer yandan, Gram negatif bakterilerin hücre duvarı daha kompleks bir yapıya sahiptir. İnce bir peptidoglikan tabakası ve bu tabakanın dışında lipit yapıda bir dış zar bulunur. Alkol uygulaması sırasında bu lipit tabaka çözünür, bu da peptidoglikan tabakasının porlu hale gelmesine ve içerdikleri boya kompleksinin dışarı atılmasına yol açar. Bu nedenle, Gram negatif bakteriler ilk boyama işleminden sonra renksizleşirler. Son aşamada uygulanan ikinci boya olan safranin, bu bakterileri pembe-kırmızı renkte boyar, bu da onların mikroskop altında belirgin şekilde görünmelerini sağlar[Madigan vd., 2004].

Gram boyama işlemi genellikle taze kültürlerden hazırlanan örnekler üzerinde yapılır. Örnekler, lam üzerine yayıldıktan ve sabitlendikten sonra kristal viyole ile işlem görür, ardından lugol ile sabitlenir ve alkol ile renksizleştirilir. Son olarak safranin ile boyanarak mikroskop altında incelenirler. Bu yöntem, bakterilerin tanımlanması ve sınıflandırılmasında önemli bir adımdır, özellikle tıbbi ve mikrobiyolojik araştırmalarda yaygın olarak kullanılır.

Şekil 4.3: A: AT1A-16 izolata ait Gram boyama (Gram pozitif), B: KT2B-12 izolata ait Gram boyama (Gram negatif) görüntüsü.

4.9.2. Katalaz Testi

Katalaz, mikroaerofilik ve anaerobik mikroorganizmalarda bulunmayan bir enzim olup, H_2O_2 'nin su ve oksijene parçalanmasından sorumludur. Bu enzim genellikle aerobik ve fakültatif anaerobik bakterilerde bulunur çünkü bu organizmalar oksijeni kullanabilir durumdadır ve metabolizmaları sonucunda H_2O_2 üretirler. Katalaz enzimine sahip mikroorganizmalar, hidrojen peroksiti su ve oksijene parçalayarak gaz açığa çıkarırlar. Bu gaz çıkışı gözle görülebilir ve şiddetine bağlı olarak derecelendirilir. Bu gaz kabarcıkları derecelendirilmesi (+) zayıf, (++) orta, (+++) iyi, (++++) çok iyi şeklinde yapılır.

İzolatların 24 saatlik saf katı kültürlerinden alınan örnekler lam üzerine yayılarak %3 hidrojen peroksit damlatılır, hidrojen peroksiti parçalayarak gaz kabarcıkları oluşturan mikroorganizmalar katalaz pozitif bakteriler olarak değerlendirilir [Maehly vd., 1954].

Bu test için pozitif kontrol olarak *Staphylococcus aureus* ATCC 29213 ve negatif kontrol olarak *Enterococcus faecalis* ATCC 8213 suşları kullanıldı.

4.9.3. Oksidaz Testi

Oksidaz testi, bakterilerin elektron taşıma zincirinin sonunda bulunan sitokrom c oksidaz enziminin varlığını belirlemek için kullanılan bir testtir. Bu enzim, oksijeni kullanarak H₂O₂'ye indirgeyerek oksidatif metabolizmayı sağlar. Oksidaz testi için izolatların ve kontrol olarak kullanılacak bakteri suşlarının 24 saatlik taze kültürleri katı izolasyon besiyerlerine ekilerek hazırlandı. Ayıraç olarak %1 w/v N'N'N'N'-tetrametil-p-fenilendiamin kullanıldı. Bu boya, sitokrom c oksidaz varlığında mavi renk oluşturur [Alexander vd., 2001]. Kontrollerden negatif (örneğin *Escherichia coli*) ve pozitif (örneğin *Pseudomonas aeruginosa*) suşlarıyla yapılan testlerde negatif kontrol beyaz kalırken pozitif kontrol koyu mor-mavi bir renk alır. İzolatların testi için, steril kürdan yardımıyla 24 saatlik taze katı kültürlerinden örnek alınarak ayıraç emdirilmiş filtre kağıdına yayıldı. İlk 20 saniye içinde mavi renk oluşturan izolatlar oksidaz pozitif olarak değerlendirilirken, beyaz renk oluşturan ya da 20 saniyeden sonra mavi renk oluşturan izolatlar oksidaz negatif olarak değerlendirildi. Bu test, hızlı bir şekilde sitokrom c oksidaz enziminin varlığını gösterir ve bakterilerin tanımlanmasında kullanılır. Pozitif kontrol olarak *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 15692 ve negatif kontrol olarak *Staphylococcus aureus* ATCC 29213 suşları kullanıldı.

4.9.4. Spor Boyama

Spor boyama, bakterilerde endosporların varlığını, konumunu ve şeklini gözlemlemek için kullanılan bir diferansiyel boyama yöntemidir. Endosporlar, vejetatif hücrelere kıyasla çok daha korunaklı bir yapıya sahip oldukları için basit boyama yöntemleriyle boyanmazlar. Bu amaçla, Schaeffer-Fulton metodu en yaygın kullanılan yöntemdir. Bu yöntemde, endosporlar malaşit yeşili ile boyanır ve ardından safranin ile karşıt boyama yapılır [Leboffe vd., 2011]. Hazırlanan kültürler oksidaz testinin ardından 5 gün boyunca oda sıcaklığında bekletilerek yaşlanmaları ve spor oluşturmaları sağlandı. Yaşlanan kültürlerden alınan örnekler, lam üzerine yayılarak malaşit yeşili ile boyandı. Boyama esnasında malaşit yeşili boyasının sporlara iyi işleyebilmesi amacıyla lamın kaynayan su buharı üstünde tutuldu, distile su ile yıkandıktan sonra safranin ile karşıt boyama yapıldı. Preparatlar kurutulduktan sonra immersiyon yağı ile 100X'te incelendi ve sonuçlar kaydedildi.

4.10. ACC Deaminaz Pozitif Olduğu Düşünülen En İyi Üç İzolat için Biyokimyasal Testler

ACC deaminaz enzimi ürettiği düşünülen toprak izolatları için biyokimyasal testleri gerçekleştirildi.

4.10.1. IMViC Testi

IMViC testi, bakterilerin biyokimyasal özelliklerini belirlemek için kullanılan bir birleşim testidir. IMViC, indol üretimi, metil kırmızısı testi, Voges-Proskauer testi ve sitrat kullanımını testlerinden oluşur. Bu testlerin sonuçları, belirli bakteri türlerinin tanımlanmasında ve sınıflandırılmasında önemli bir rol oynar.

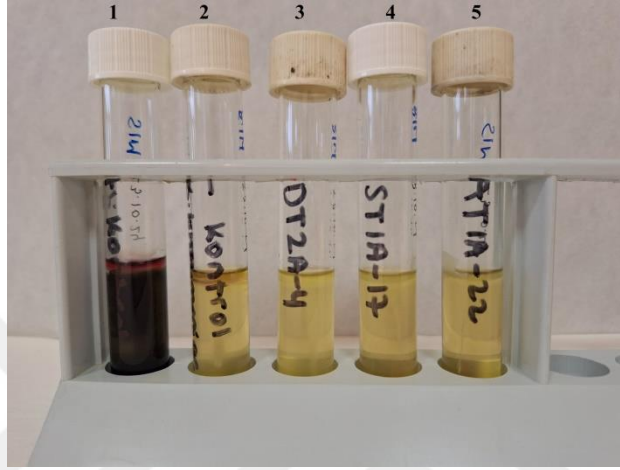
4.10.1.1 İndol Testi

Bu testte, bakterilerin triptofanı indole dönüştürme yeteneği ölçülür. Kovac's reaktifi kullanılarak indol üretimi gözlemlenir [Leboffe vd., 2021]. Pozitif test sonucu, indol üreten bakterileri gösterir ve Kovac's ayırıcı içeren ortamda oluşan indol, yüzeyde kırmızı renkli bir halka veya tabaka oluşturur. Bu reaksiyon, ayırıcının içindeki para-dimetilaminobenzaldehit ile indol arasındaki kimyasal reaksiyondan kaynaklanır. Para-dimetilaminobenzaldehit, indol ile reaksiyona girerek indolün yüzeyde kırmızı renkte bir bileşik oluşturmasını sağlar.

İndol testi için kullanılan SIM agar (Sülfür-İndol-Hareketlilik agar), bakterilerin belirli biyokimyasal özelliklerini değerlendirmek için kullanılan bir besiyeridir. Bu besiyeri, üç önemli özelliği aynı anda değerlendirmeye olanak tanır: H₂S üretimi, indol üretimi ve hareketlilik testi. İzolatların katı besiyerinde hazırlanmış 24 saatlik kültürleri iğne öze ile alınarak tek bir ekim hattı olacak şekilde SIM agara ekim yapıldı. Tüplerin kapakları hafifçe gevşetilecek 37°C'ta 24 saat inkübasyona bırakıldı. İnkübasyonun ardından tüpler önce H₂S oluşumu (tüpte siyah renk görülmesi) ve hareketlilik yönünden incelendi. Ardından Kovac's ayırıcından 5'er damla tüplere damlatılarak indol üretimi yönünden incelendi. Pozitif ve negatif kontrol olarak sırasıyla *Proteus vulgaris* ve *Klebsiella pneumoniae* laboratuvar suşları kullanıldı.

Tablo 4.4: Sülfür-İndol-Hareketlilik testleri için pozitif ve negatif kontrol.

	Pozitif Kontrol (<i>P.vulgaris</i>)	Negatif Kontrol (<i>K.pneumoniae</i>)
H ₂ S Üretimi	+	-
Hareketlilik	+	-
İndol Üretimi	+	-

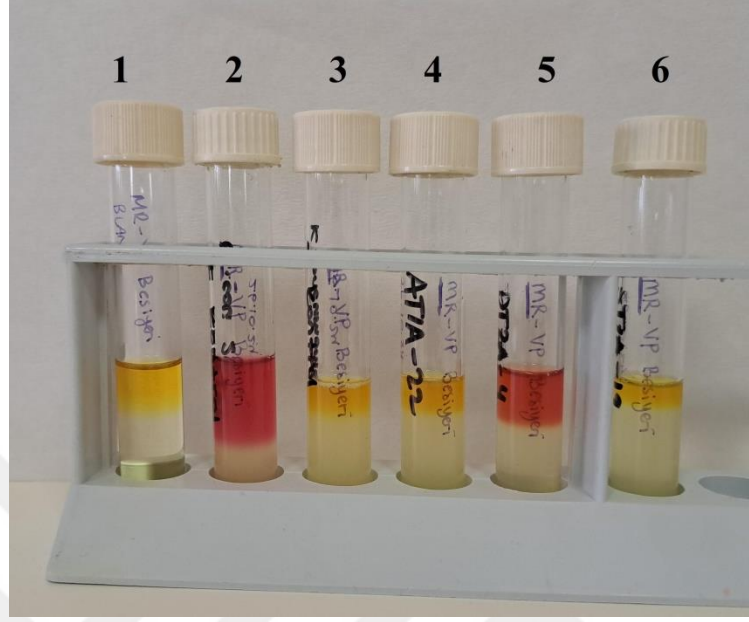

Şekil 4.4: İndol Testi; 1: Pozitif kontrol, 2: Negatif kontrol, 3, 4, 5: Negatif izolatlar.

4.10.1.2 Metil Kırmızısı (MR) Testi

Bu testte, bakterilerin glukozu aseton dönüştürme yeteneği ölçülür. Metil kırmızısı eklenir ve asit koşullarda kırmızı renk oluşumu pozitif bir test sonucu olarak yorumlanır. Bu test, Embden-Meyerhof-Parnas (EMP) yolağı ile glukozun pirüvik aside metabolizması sonrasında, bakterilerin pirüvik asidi karışık asit yolları aracılığıyla laktik asit, formik asit ve asetik aside dönüştürebilen (metabolize edebilen) özelliklerini tespit etmek amacıyla yapılır. İzolatların LB besiyeri içinde 24 saatlik taze sıvı kültürü hazırlandı. Hazırlanan bu kültürden 100 µl alınarak MR-VP (Metil Kırmızısı-Voges-Proskauer) sıvı besiyerine ekim yapıldı. 30°C'ta 5 gün inkübasyona bırakıldı. İnkübasyonun sonunda, her bir MR test tüpüne %0,02 w/v metil kırmızısı solüsyonundan 10 damla damlatıldı. Metil kırmızısının eklenmesinden sonra tüpler belirli bir süre bekletildi (genellikle 30 dk). Bu süre içinde, pozitif bakteriler glukozu pirüvik aside metabolize ederek asidik ürünler oluştururlar. Bu asidik ortam metil kırmızısı ile reaksiyona girer ve tüp kırmızı renge dönenler pozitif; rengi değişmeyenler negatif olarak değerlendirildi [Alexveer vd.,

2021]. Pozitif ve negatif kontrol olarak sırasıyla *E. coli* ATCC 25922 ve *K. pneumoniae* suşları kullanıldı.

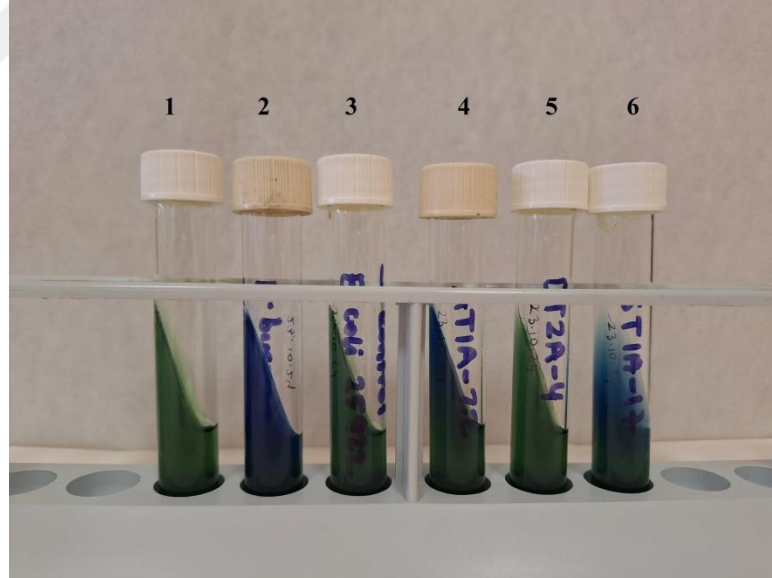
Şekil 4.5: MR Testi; 1: Boş besiyeri, 2: Pozitif kontrol, 3: Negatif kontrol, 5: Pozitif izolat, 4-6 : Negatif izolatlar.

4.10.1.3 Voges-Proskauer (VP) Test

Bu testte, bakterilerin asetonu 2,3-bütveiol olarak fermantasyon etme yeteneği incelenir. Alfa-naftol ve KOH eklenerek reaksiyon sonucunda kırmızı renk oluşumu pozitif bir Voges-Proskauer test sonucunu gösterir. İzolatlar LB sıvı besiyerinde 24 saatlik taze kültürlerinden MR-VP besiyeri ile tekrar taze kültür hazırlandı ve 30°C’de 48 saat inkübasyona bırakıldı, inkübasyonun ardından 12 damla %5 α -naftol ve 4 damla %40 KOH eklenmesinin ardından 30 saniye kuvvetlice çalkalanarak karışımın homojen hale getirildi ve 1 saat bekletildi. Pozitif bakterilerde, α -naftol ve KOH reaksiyona girerek aseton ve diğer türevlerin oluşumuna neden olur. Bu reaksiyon sonucunda tüpün üst kısmında kırmızı renk oluşumu gözlenir. Negatif bakterilerde ise bu reaksiyon olmaz ve tüpün renginde değişiklik gözlenmez. Pozitif ve negatif kontrol olarak sırasıyla *K. pneumoniae* ve *E. coli* ATCC 25922 suşları kullanıldı.

4.10.1.4 Sitrat Testi

Bu testte, bakterilerin sitrati karbon kaynağı olarak kullanıp kullanmadığını belirlemek için yapılan bir biyokimyasal testtir. Sitrataz, bir karbon kaynağı olarak kullanıldığında, sitrataz enzimi aracılığıyla metabolize edilir ve bu süreçte bazik yan ürünler oluşur. Test için özel olarak formüle edilmiş besiyerinde sitrat ve pH indikatörü olarak bromtimol mavisi bulunur. Başlangıçta besiyeri pH 6.9' da yeşil renkte olup, sitrat metabolizması sonucunda pH 7.6' nın üzerine çıkar ve besiyerinin rengi maviye döner [Alexveer vd., 2001]. Bu renk değişimi, sitratin karbon kaynağı olarak kullanılabilen bakterilerin varlığını gösterir. İzolatlar LB agar besiyerinde 24 saatlik taze katı kültür hazırlandı. Hazırlanan kültürden, steril bir iğne öze yardımıyla Simon sitrat agar besiyerinin yatık kısmına çizgi ekim yapıldı. Tüplerin kapakları hafifçe gevşetildi ve kültürler 37°C'de 24 saat boyunca inkübe edildi. Deneyde pozitif kontrol olarak *K. pneumoniae* suşu, negatif kontrol olarak ise *E. coli* ATCC 25922 suşu kullanıldı.

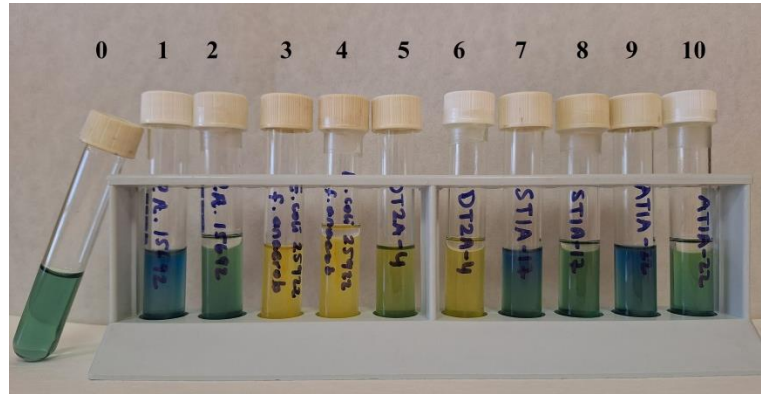

Şekil 4.6: Sitrat Testi; 1: Boş besiyeri, 2: Pozitif kontrol, 3: Negatif kontrol, 4,6: Pozitif izolatlar, 5: Negatif izolat.

4.10.2. Oksidasyon/ Fermantasyon Testi

Bu test, bakterilerin karbonhidratları oksidasyon yoluyla aerobik mi yoksa fermantasyon yoluyla anaerobik mi asidik ürünlere dönüştürdüklerini belirlemek için kullanılır. Oksidasyonu tercih eden bakterilere aerop (A), fermantasyonu tercih edenlere ise fakültatif anaerop (FA) denir. Besiyerindeki düşük pepton miktarı, alkalın ürünlerin sınırlı olmasını sağlar, böylece oluşan asit nötralize edilmez. Besiyeri, yüksek şeker konsantrasyonlarıyla karıştırılarak karbonhidrat kullanımı teşvik edilir, pH düşer ve besiyeri sarıya döner. Brom timol mavisi pH belirteci olarak kullanılır; pH 7.1'de yeşil olan besiyeri, pH 6.0'da sarıya döner [Alexveer vd., 2001]. Test edilecek mikroorganizmalardan aynı besiyerine iki farklı şekilde ekim yapılır ve bu kültürlerden biri aerobik, diğeri ise anaerobik koşullarda inkübe edilir. Her iki tüptede renk değişiyorsa (sarı) bakterinin karbonhidratları fermantasyon yoluyla metabolize edip asidik yan ürünler oluşturduğu, sadece aerob koşullardaki tüpte renk değişikliği görülüyorsa oksidasyonu tercih eden bakteriler belirlenir.

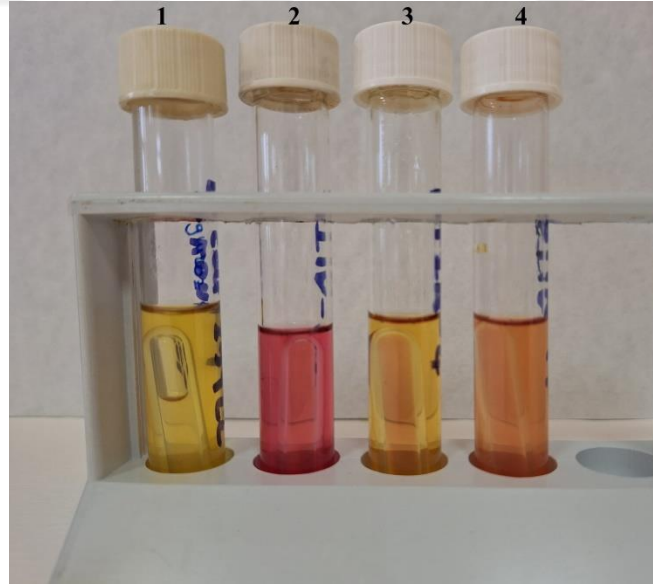
Bu test için izolatlar LB agarda 24 saatlik katı kültürleri hazırlanmış olup steril iğne öze ile Hugh-Leifson agara her izolat için 2 ayrı tüp olacak şekilde ekim yapıldı. Tüplerden birine 1 ml steril mineral yağ damlatılıp kapakları parafilmlelenerek (anaerob ortam); diğeri tüplerin kapağı hafifçe gevşetilerek 37°C'de 24 saat inkübasyona bırakıldı. Pozitif ve negatif kontrol olarak sırasıyla *P. aeruginosa* ATCC 15692 (A) ve *E. coli* ATCC 25922 (FA) kontrol suşları kullanıldı.

Şekil 4.7: O/F testi, 0: Boş besiyeri, 1-2: *P. aeruginosa*-aerob, 3-4: *E. coli*-fakültatif anaerob, 5-6: Fakültatif anaerob, 7-8-9-10: Inert izolat.

4.10.3. Karbonhidrat Kullanımı Testi

Karbonhidrat kullanım testi, bir mikroorganizmanın çeşitli karbonhidratları fermante edip etmediğini belirlemek için yapılan bir testtir. Fermantasyon sonucunda ortaya çıkan asit veya asit ile birlikte gaz üretimi, besiyerindeki pH değişikliğini gösterir [Alexveer vd., 2001]. Gaz oluşumunu belirlemek için Durham tüpü kullanılır. Bu testte fenol kırmızısı sıvı besiyeri kullanıldı. İzolatların karbonhidrat kullanımı için glukoz, mannitol, ksiloz, trehaloz, fruktoz, sükroz, sellobiyoz, mannoz ve laktoz olmak üzere dokuz farklı şeker test edildi. Test edilecek şekerler distile suda çözülerek 0,22 µm'lik filtreden geçirildi ve besiyerine %1 (w/v) son hacim oranında eklendi. Aynı zamanda glukozdan gaz oluşumu da değerlendirildi. Glukoz içeren besiyerine ise Durham tüpü yerleştirildi. İzolatlar LB besiyeri içinde 24 saatlik kültürlerden hazırlanmıştır ve fenol kırmızısı sıvı besiyerine 100 µl ekim yapıldı. Kültürler 37°C'de inkübasyonun ardından ve 24 ve 48 saat sonra sonuçlar kaydedilmiştir. Pozitif kontrol olarak *E. coli* ATCC 25922 glukoz, mannitol, ksiloz, trehaloz ve laktoz testleri için; *Bacillus cereus* (DSMZ 4312) fruktoz testi için; *K. pneumoniae* ise mannoz, sellobiyoz ve sükroz testleri için kullanılmıştır.

Şekil 4.8: Glukoz kullanımı testi, 1: Pozitif kontrol (*E. coli*), 2-4: Negatif izolatlar, 3: Pozitif izolat.

4.10.4. Argininin, Lizin ve Ornitin Dekarboksilaz Testi

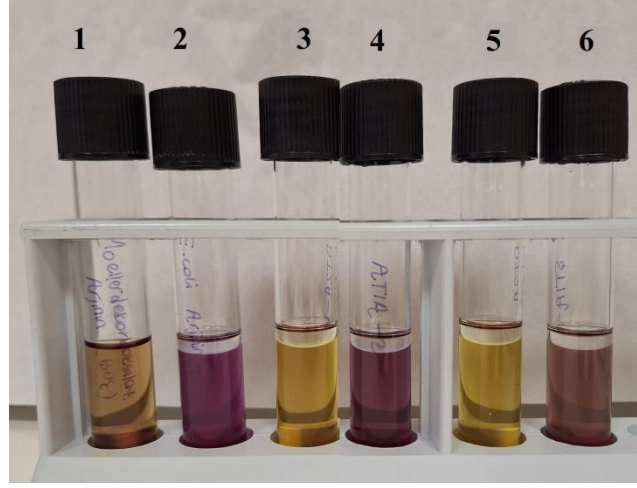
Dekarboksilazlar, amino asit metabolizmasının bir parçası olan dekarboksilasyon sürecini katalizleyen bakteriyel enzimlerdir. Bu süreçte, amino asitlerden karboksil grubu uzaklaştırılır ve son ürün olarak aminler üretilir. Her amino asit için özgül bir dekarboksilaz enzimi bulunur, ancak lizin, ornitin ve arjinin dekarboksilazları özellikle enterik bakterilerin ayırt edilmesinde kullanılır. Test için kullanılan dekarboksilaz sıvı besiyeri, test edilecek amino asidin yanı sıra pepton (büyümeyi teşvik edici), glukoz (karbonhidrat kaynağı) ve brom krezol moru (pH indikatörü) içerir. Bu indikatör, pH 6.8'in üzerindeyken mor, 5.2'nin altındayken sarı renk gösterir [Leboffe, 2011]. Test edilen mikroorganizmanın davranışına göre besiyerinde renk değişiklikleri gözlemlenir:

Glukozu fermente edemeyen ve dekarboksilaz enzimini üretemeyen mikroorganizmalar için besiyerinin rengi değişmez (dekarboksilaz negatif).

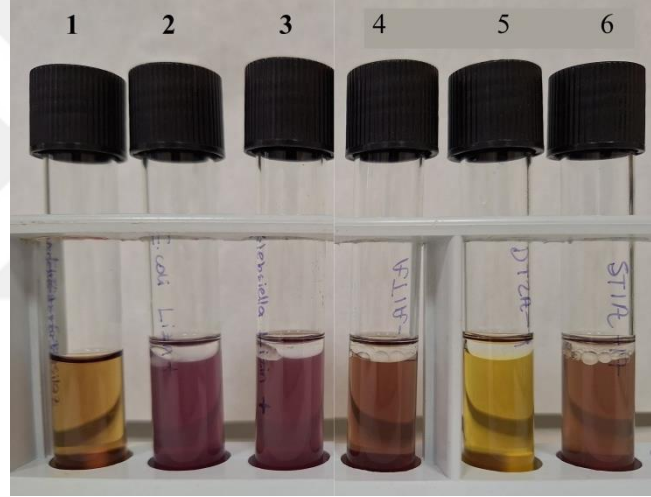
Glukozu fermente edebilen ancak dekarboksilaz enzimini üretemeyen mikroorganizmalar için besiyerinde asidikleşme ve sarı renk oluşur (dekarboksilaz: negatif).

Dekarboksilaz enzimini üreten mikroorganizmalar ise aminler üretir, besiyerinde bazikleşme ve mor renk görülür (dekarboksilaz: pozitif).

Bu testte Moeller dekarboksilaz sıvı besiyeri kullanıldı. Aminoasitlerden arjinin (%1), lizin (%2) ve ornitin (%1) ilave edildi nihai pH 6.0'a ayarlandı. Besiyerleri otoklavlanarak steril edildi ve mikroorganizmalar LB besiyerine 24 saatlik kültürlerden hazırlandı ve bu kültürlerden dekarboksilaz sıvı besiyerine 100 µl ekim yapıldı ardından tüplere 500 µl steril mineral yağ eklendi. Hazırlanan kültürler 37°C'de 72 saat inkübasyon sonucunda sonuçlar değerlendirildi. Kontrol mikroorganizmaları olarak *E. coli* ATCC 25922 [lizin: (+), ornitin: (+), arjinin: (+)], *K. pneumoniae* [lizin: (+), ornitin: (-), arjinin: (-)] ve *P. aeruginosa* ATCC 15692 [lizin: (-), ornitin: (-), arjinin: (+)] kullanıldı.

Şekil 4.9: Arjinin testi, 1: Boş, 2: Pozitif kontrol, 3: Negatif Kontrol, 4: Pozitif izolat, 5: Negatif izolat, 6: İnert izolat.

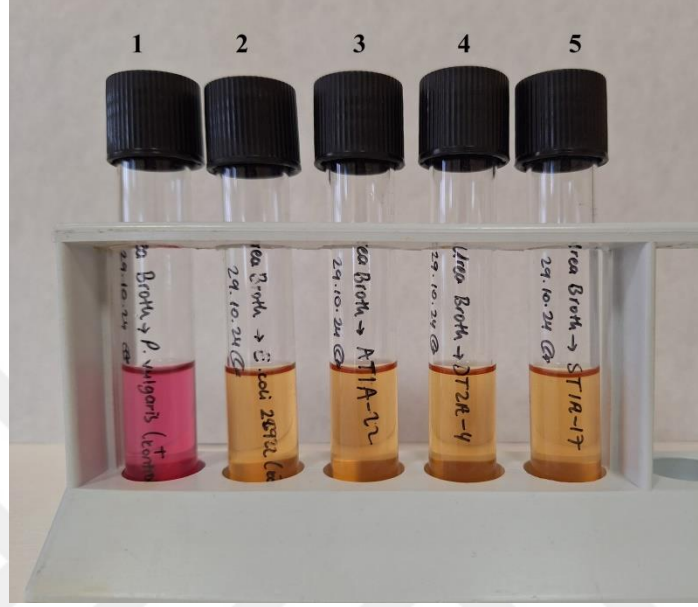

Şekil 4.10: Lizin testi, 1: Boş, 2-3: Pozitif kontrol (*E. coli*, *Klebsiella pneumoniae*), 4-6: İnert izolat, 5: Negatif izolat.

4.10.5. Üreaz Testi

Bu test, üreaz enzimi aracılığıyla ürenin hidroliz edilebilmesini sağlayan bakterilerin belirlenmesi amacıyla yapılan bir testtir. Üre, amino asit metabolizmasının bir ürünü olup üreaz enzimi tarafından NH_3 (amonyak) ve CO_2 (karbondioksit) parçalanır. Üreaz testi için kullanılan besiyeri %2 oranında üre ve pH indikatörü olarak fenol red içerir. Bu indikatör, pH 8.4'ün altındayken sarı veya turuncu, üzerindeyken kırmızı veya pembe renk gösterir [Leboffe, 2011]. Üre hidrolizi sonucunda ortam bazikleşir ve besiyerinin rengi kırmızı veya pembe olur. Üreaz testi için Urea Broth kullanıldı.

İzolatlar, LB besiyerinde 24 saatlik taze kültürlerinden alınarak 100 µl ekim yapıldı. Tüplerin kapakları hafifçe gevşetilerek kültürler 37°C'de 24 saat boyunca inkasyona bırakıldı. Pozitif kontrol olarak *P. vulgaris*, negatif kontrol olarak ise *E. coli* ATCC 25922 suşları kullanılmıştır.

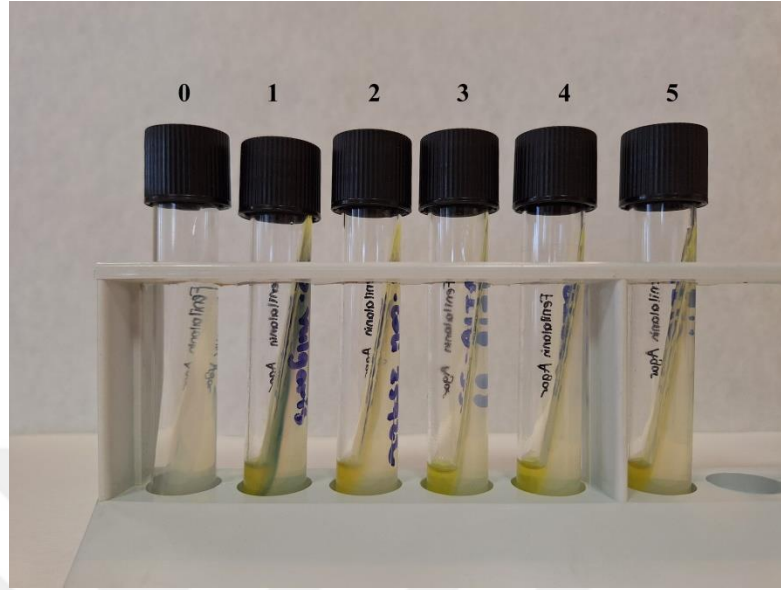
Şekil 4.11: Üreaz testi, 1: Pozitif kontrol (*P. vulgaris*), 2: Negatif kontrol (*E. coli*), 3-4-5: Negatif izolatlar.

4.10.6. Fenilalanin Deaminaz Testi

Fenilalanin deaminaz testi, bakterilerin fenilalanin aminoasidini fenil pirüvik asit ve amonyak (NH₃) ürünlerine dönüştürebilen fenilalanin deaminaz enzimini üretebilme kapasitesini belirlemeye yönelik bir testtir. Fenil pirüvik asit, FeCl₃ (demir klorür) ile reaksiyona girerek koyu yeşil bir renk oluşturur [Leboffe, 2011]. Bu renk değişimi, fenil pirüvik asidin ve dolayısıyla fenilalanin deaminaz enziminin varlığını gösterir.

İzolatların katı besiyerinde hazırlanmış 24 saatlik taze kültürlerinden alınan örnekler, fenilalanin agarın yatık kısmına ekildi. Tüplerin kapakları hafifçe gevşetilerek kültürler 37°C'de 24 saat boyunca inkübasyona bırakıldı. İnkübasyon süresinin sonunda, tüplere 5 damla %10 FeCl₃ çözeltisi eklendi. Eğer fenilalanin deaminaz enzimi mevcutsa, besiyerinde koyu yeşil bir renk oluşur. Renk değişimi gözlenmemesi ise negatif sonucu gösterir. Bu test için pozitif kontrol olarak

genellikle *P. vulgaris* suşu kullanılırken, negatif kontrol olarak ise *E. coli* ATCC 25922 suşu kullanıldı.

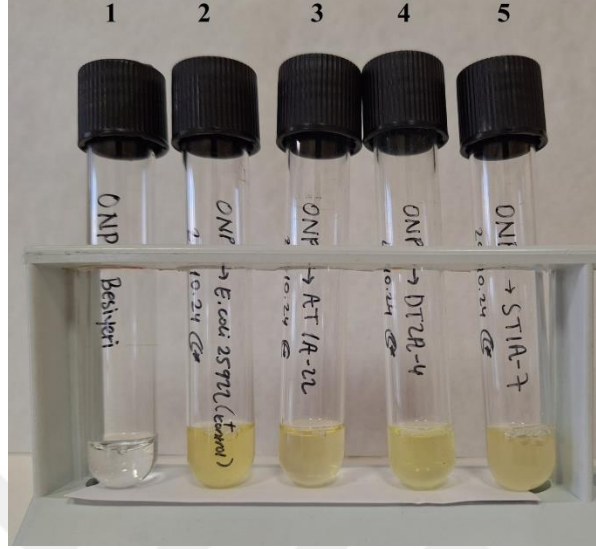
Şekil 4.12: Fenilalanin deaminaz testi, 0: Boş, 1: Pozitif kontrol, 2: Negatif kontrol, 3-4-5: Negatif izolatlar.

4.10.7. ONPG Testi

Bir bakterinin laktozu fermente edebilme yeteneği, permeaz ve β -galaktosidaz adlı iki enzimin aktivitesine bağlıdır. Permeaz enzimi, laktozun bakteriyel hücre duvarından geçişini sağlarken, β -galaktosidaz enzimi laktozun glukoz ve galaktoza parçalanmasını gerçekleştirir. Bu enzimler, indüklenmiş enzimlerdir ve yalnızca ortamda laktoz bulunduğunda faaliyete geçerler. Bazı organizmalar, permeaz enzimine sahip olmadıkları için laktozu geç veya hiç ferment edemezler. ONPG testi, permeaz enzimine sahip olmayan ancak β -galaktosidaz enzimine sahip olan gerçek laktoz fermantörlerini tespit etmek için kullanılır. ONPG (o-nitrofenil- β -D-galaktopiranozid), laktoza benzer yapıya sahip renksiz bir maddedir ve bu testte β -galaktosidaz için substrat olarak kullanılır. Eğer mikroorganizma β -galaktosidaz enzimini üretiyorsa, ONPG molekülünü galaktoza ve sarı renkli o-nitrofenole parçalar. Dolayısıyla, besiyerinde sarı renk oluşumu gözlemlenirse, ONPG testi pozitif olarak değerlendirilir [Leber, 2016].

ONPG testi için %1 laktoz içeren LB sıvı besiyerinde *E. coli* ATCC 25922 ve *B.cereus* DSMZ 4312 suşları ve izolatların taze kültürleri hazırlandı. Hazırlanan

kültürler, 1 ml ONPG sıvı besiyeri eklenen steril cam tüplere 500 µl inoküle edildi. Tüplerin kapakları hafifçe gevşetilerek 37°C'de 24 saat inkübe edildi. İnkübasyon sonrasında sarı renk oluşumu gözlemlenen tüpler pozitif olarak değerlendirildi.

Şekil 4.13: ONPG testi, 1: Boş, 2: Pozitif kontrol (*E. coli*), 3-4-5: Pozitif izolatlar.

4.11. Genomik DNA İzolasyonu

Yürütülen deneyler sonucunda seçilen 3 yerel izolatın genomik DNA izolasyonları için ZymoBionics Quick-DNA Fungal/Bacterial Miniprep Kit protokolü uygulanarak yapılmıştır. Seçilen izolatların 24 saatlik saf ve taze kültürleri hazırlandıktan sonra taze kültürlerden 1 ml olarak 1,5 ml santrifüj tüpüne transfer edildikten sonra 18.000 x g 'de 2 dk santrifüj ile çöktürülerek süpernatant atılır. Bu adımdan sonra aşağıdaki aşamalar takip edildi:

- ZR BashingBead Lysis tüpüne 200 µl su ile 50 mg ıslak ağırlıpa sahip bakteri hücrelerine eklendi. Tüpe 750 µl BashingBead tamponu eklendi. 5 dk yüksek devirde vortex ile karıştırıldı.
- ZR Bashing Bead Lysis tüpünü 10.000 x g'de 1 dk santrifüj ile çöktürüldü.
- 400 µl süpernatant Zymo-Spin III-F Filtresine aktarıldı. 8.000g'de 1 dk santrifüj ile çöktürüldü.
- Kolona inen filtrat üzerine 1200 µl Genomik Lysis Tamponu eklendi.

- Elde edilen 1600 ul'lik süspansiyonun 800 ul'si ZymoSpin IICR kolonuna aktarıldı ve 10.000 x g'de 1 dk santrifüj ile çöktürüldü (2 kez tekrarlandı).
- Yeni kolona yerleştirilmiş ZymoSpin IICR kolonuna 200 ul DNA Ön Yıkama Tamponu eklenerek 10.000 x g'de 1 dk santrifüj ile çöktürüldü.
- ZymoSpin IICR Kolonuna 500 ul g-DNA Yıkama Tamponu eklendi 10.000 x g'de 1 dk santrifüj ile çöktürüldü.
- ZymoSpin IICR Kolonuna temiz bir 1,5 ml Eppendorf tüpüne aktarıldı ve 50 ul DNA Elüsyon Tamponu doğrudan kolona eklendi ve 10.000 x g'de 30 sn santrifüj ile çöktürüldü.

DNA izolasyonunun ardından örneklerinin miktarı ve saflığı NanoDrop Lite (Thermo Scientific) cihazında ölçüldü.

Tablo 4.5: Polimeraz Zincir Reaksiyon karışım miktarları.

Reaktif	Miktar (1X örnek)
10X DreamTaq Buffer	2 µL
dNTP Mix 10 µM	0.4 µL
Forward primer 25 µM	0,4 µL
Reverse primer 25 µM	0,4 µL
Kalıp DNA	50 ng
DreamTaq DNA Polymerase 5U/ul	0,1 µL
Apirojen Su	16,2 µL

Tablo 4.6: PZR koşulları.

Aşama	Sıcaklık (°C)	Süre	Döngü
Denatürasyon	95	5 dk	30
	95	30 sn	
Bağlanma	59	30 sn	
Uzama	72	1 dk	1
Son Uzama	72	10 dk	

4.12. Seçilmiş izolatların 16S rDNA Bölgesinin PZR ile Çoğaltılması

İzolatların tanımlanması amacıyla 16S rDNA bölgesinin çoğaltılması için evrensel 27F/1492R primerleri kullanılarak PZR (polimeraz zincir reaksiyonu) gerçekleştirilmiştir. Bu primerler, bakteri ve arkeaların 16S ribozomal RNA geninin belirli bir bölgesini hedef alır ve bu genetik bölgenin çoğaltılmasını sağlar.

27F Primeri: 5'- AGAGTTTGATCCTGGCTCAG -3' ; Bu primer genellikle 8-27 pozisyonları arasındaki bölgeyi hedef alır.

1492R Primeri: 5'- GGTTACCTTGTTACGACTT -3' ; Bu primer genellikle 1492-1509 pozisyonları arasındaki bölgeyi hedef alır.

4.13. Domates Tohumu Petri Deneyleri

Seçilen 3 izolat için domates tohumlarında tuz stresine maruz bırakılarak çimlenmeye etkileri yaş ağırlık, kuru ağırlık, kök uzunluğu, gövde uzunluğu ölçülerek incelenmesi.

4.13.1. Bakteri İzolatlarının Tuzlu Besiyerinde Büyütülmesi

50, 100, 150, 200 ve 250 mM NaCl içeren LB katı agara, yayma ekim yapılarak izolatlar 30° C'ta 24 saat inkübasyona bırakıldı.

4.13.2. Domates Tohumlarının Sterilizasyonu

İlk olarak zefiran ve %70 etil alkol ile kabin temizlenerek ultravioye (UV) ile steril hale getirildi. %25 domestos ile domates tohumları (petri başına 5 tohum) 20 dk çalkalandı. Çalkalama sonrasında köpük gidinceye kadar distile su ile yıkama işlemi gerçekleştirildi [van Eck vd., 2019].

4.13.3. Domates Tohumları ve İzolatların İnokülasyonu

LB sıvı besiyerinde 30° C'ta 24 saat inkübasyona bırakılan izolatlar 4000 rpm hızda santrifüj ile çöktürüldü. LB sıvı besiyeri ile 0.5 MacFarlad'a ayarlandı. Ardından 0.5 MacFarland'a ayarlanmış (3ml) izolatlara 18 ul 0.5M ACC substratı eklendi ve 5 dakika 200 rpm de 30° C de çalkalandı. Çalkalama işlemi sırasında tohumlarda eklenerek ACC ile muamele edilen bakterilerin tohum kabuklarına tutunması sağlandı [Ateş Ö., 2017].

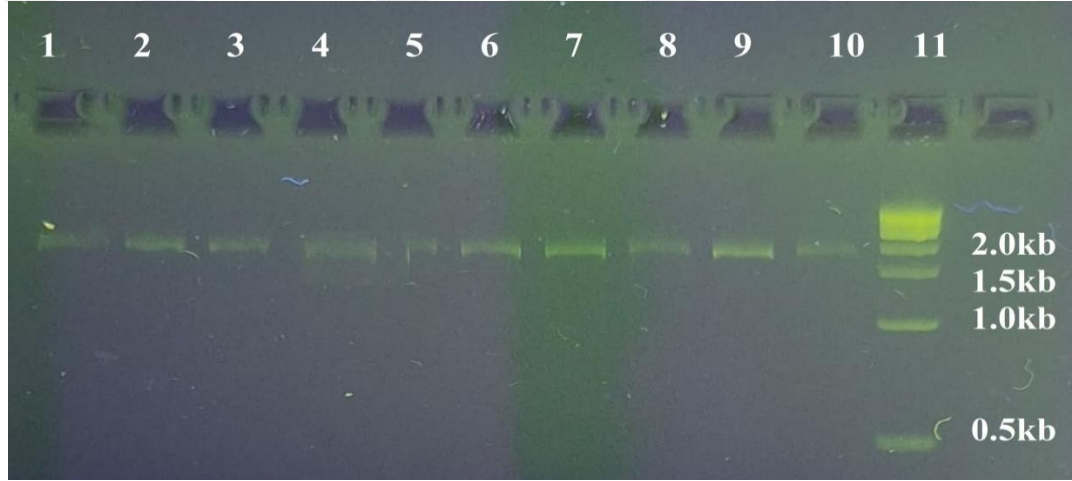
4.13.4. Domates Tohumlarının Çimlenme ve Büyüme Parametrelerine Seçilmiş İzolatların Etkisinin Takibi

Cam petriler içine 2 adet filtre kağıdı yerleştirilerek sterilize edildi. Sterilizasyon sonrasında her bir petriye 5 adet tohum yerleştirilerek üzeri steril filtre kağıdı ile kapatılmıştır. Her bir petriye sulama işleminde kullanılacak olan 180 mM, 200 mM ve 220 mM konsantrasyonlarında tuz solüsyonları 2 günde bir 7 gün boyunca eklenmiştir. Pozitif kontrol olarak kullanılan domates tohumlarına sadece su eklenmiştir. Tohumlar bitki büyüme odasında 23-25°C, 16/8 saat fotoperiyod inkübasyona bırakıldı. Testler iki tekrarlı olarak gerçekleştirildi.

5. BULGULAR

5.1. Total DNA İzolasyonu

Toplam 10 adet toprak örneğinden total dna izolasyonu ve 3 izolattan genomik dna izolasyonu metotta belirtilen şekilde gerçekleştirilmiş ve elde edilen örneklerde DNA'nın varlığı agaroz jel ile belirlenmiştir (Şekil 5.1). Ayrıca DNA örneklerinin konsantrasyonu ve saflığı NanoDrop cihazında ölçülerek elde edilen sonuçlar kaydedilmiştir (Tablo 5.1).

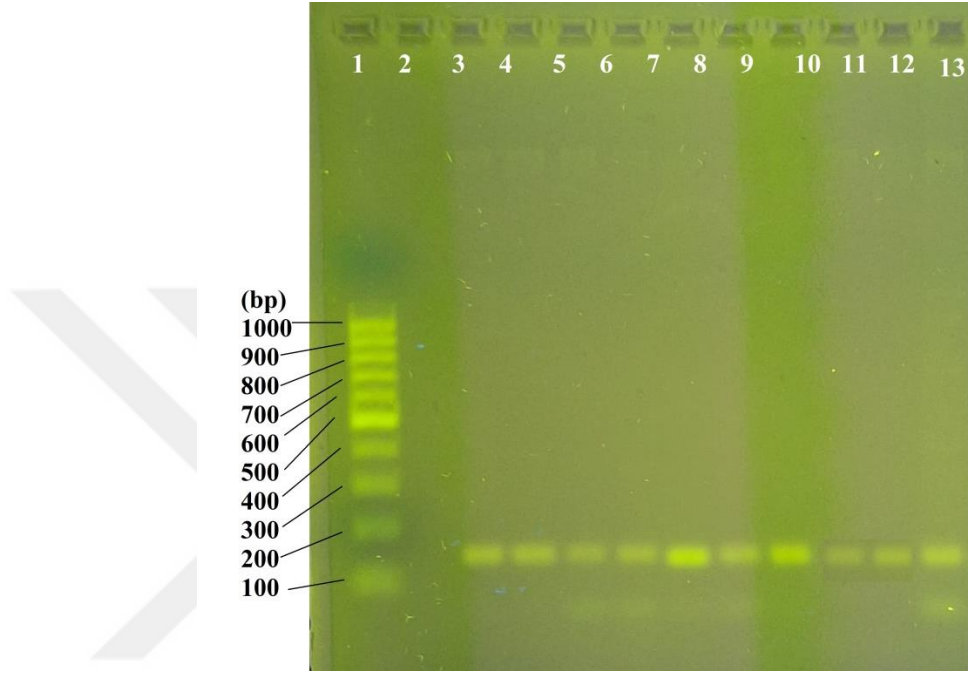
Şekil 5.1: Toprak total DNA örneklerinin agaroz jeldeki görüntüsü, 1: DT1 Toprağı, 2: DT2 Toprağı, 3: TT1 Toprağı, 4: TT2 Toprağı, 5: AT1 Toprağı, 6: AT2 Toprağı, 7: ST1 Toprağı, 8: ST2 Toprağı, 9: KT1 Toprağı, 10: KT2 Toprağı, 11: 1kb dna ladder (biomassNEB).

Tablo 5.1: Toprak total DNA örneklerinin NanoDrop ölçüm sonuçları.

İzolatlar	Miktar (ng/µl)	A260/280
DT1	24.1	1.68
DT2	24.9	1.78
TT1	14.8	1.87
TT2	12.2	1.73
AT1	7.0	1.70
AT2	12.1	1.71
ST1	12.8	1.85
ST2	21.3	1.49
KT1	16.5	1.51
KT2	15.3	1.71

5.2. *acdS* Gen Varlığının PZR ile Gösterilmesi

Topraklar için *acdS* gen bölgesinin PZR ile çoğaltılarak hedeflenen gen bölgesi agaroz jel elektroforezi ile gösterildi. Beklenildiği gibi pcr ürünü hedef gen bölgesini (137 baz çifti) 100-200 baz çifti arasında gözlemlendi.

Şekil 5.2: *acdS* pcr ürünlerinin jel görüntüsü. 1: 100bp ladder, 2: Negatif kontrol, 3: DT1 toprağı, 4: DT2 toprağı, 5: TT1 toprağı, 6: TT2 toprağı, 7:AT1 toprağı, 8: AT2 toprağı, 9:ST1 toprağı, 10: ST2 toprağı, 11: KT1 toprağı, 12: KT2 toprağı.

5.3. Topraktan Bakteri İzolasyonu

Bu yüksek lizans tezi kapsamında toplamda 347 adet bakteri izolatu elde edilmiştir. Toprak örneklerine göre izolat sayısı Tablo 5.2' de verilmiştir.

Tablo 5.2: İzolat Sayısı.

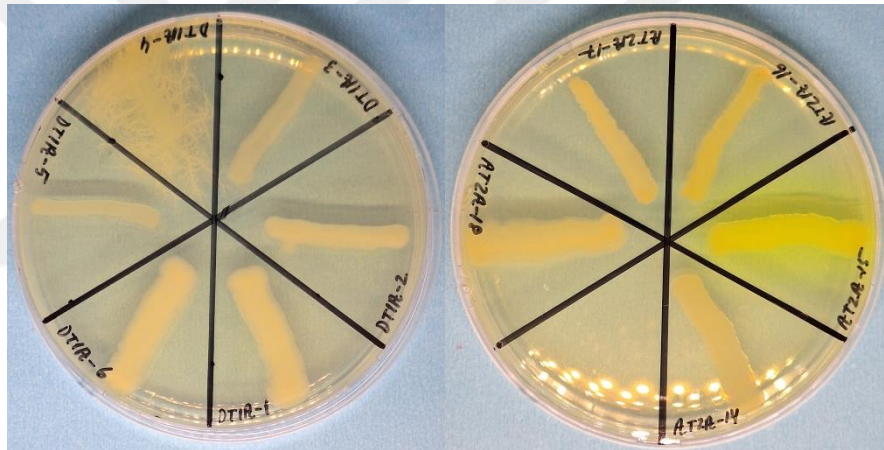
Toprak Kodu	İzolat Sayısı
TT1	57
TT2	28
AT1	37
AT2	32
KT1	28

Tablo 5.2: Devam.

KT2	30
ST1	46
ST2	34
DT1	27
DT2	28

5.4. Koloni Morfolojilerinin İncelenmesi

Bu tez çalışmasında topraktan elde edilen 347 adet izolatların koloni morfolojilerinin değerlendirilmesine ait sonuçlar Tablo 5.3' te verilmiştir. Koloni morfolojileri renk, koloni şekli, yükseklik, kenar, boyut, yüzey ve optik özellikleri incelenerek not edilmiştir.

Şekil 5.3: Farklı koloni morfolojilerine sahip izolatlardan bazıları.

Tablo 5.3: İzolatların koloni morfolojilerinin değerlendirilmesine ait sonuçlar.

İzolat No	İzolat Adı	Koloni Morfolojisi						
		Rengi	Form/Koloni Şekli	Yükseklik	Kenar	Boyut	Yüzey	Optik Özelliği
1	TT1A-1	Sarı	Düzensiz	Düz	İpliksi	Büyük	Parlak düz	Opak
2	TT1A-2	Sarı	Düzensiz	Krateriform	Bütün	Büyük	Kırışik	Opak
3	TT1A-3	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
4	TT1A-4	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
5	TT1A-5	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
6	TT1A-6	Sarı	Dairesel	Düz	Düz	Küçük	Parlak düz	Opak
7	TT1A-7	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Kırışik	Opak
8	TT1A-8	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Yarı saydam
9	TT1A-9	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
10	TT1A-10	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
11	TT1A-11	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Yarısaydam
12	TT1A-12	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
13	TT1A-13	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
14	TT1A-14	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
15	TT1A-15	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
16	TT1A-16	Sarı	Düzensiz	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Yarısaydam
17	TT1A-17	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Yarısaydam
18	TT1A-18	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
19	TT1A-19	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
20	TT1A-20	Sarı	Düzensiz	Kabarık	Bütün	Büyük	Kuru tozsu	Opak
21	TT1A-21	Sarı	Dairesel	Konveks	Bütün	Küçük	Kuru tozsu	Opak
22	TT1A-22	Beyaz	Dairesel	Konveks	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
23	TT1A-23	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam.

24	TT1A-24	Sarı	Düzensiz	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
25	TT1A-25	Sarı	Dairesel	Konveks	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
26	TT1A-26	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Yarısaydam
27	TT1A-27	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
28	TT1A-28	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
29	TT1A-29	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Kıvrılmış	Büyük	Parlak düz	Yarısaydam
30	TT1A-30	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
31	TT1A-31	Sarı	Dairesel	Konveks	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
32	TT1A-32	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Yarısaydam
33	TT1A-33	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
34	TT1B-1	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
35	TT1B-2	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
36	TT1B-3	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Yarısaydam
37	TT1B-4	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Yarısaydam
38	TT1B-5	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
39	TT1B-6	Sarı	Düzensiz	Krateriform	Loblu	Büyük	Kırışik	Opak
40	TT1B-7	Sarı	Düzensiz	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
41	TT1B-8	Beyazımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Yarısaydam
42	TT1B-9	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Yarısaydam
43	TT1B-10	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Yarısaydam
44	TT1B-11	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
45	TT1B-12	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Yarısaydam
46	TT1B-13	Beyaz	Düzensiz	Krateriform	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
47	TT1B-14	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
48	TT1B-15	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam.

49	TT1B-16	Beyazımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Yarısaydam
50	TT1B-17	Sarı	Düzensiz	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
51	TT1B-18	Sarı	Düzensiz	Düz	Loblu	Büyük	Parlak düz	Opak
52	TT1B-19	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
53	TT1B-20	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
54	TT1B-21	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
55	TT1B-22	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
56	TT1B-23	Beyaz	Dairesel	Düz	Yırtık gibi	Orta	Parlak düz	Opak
57	TT1B-24	Sarı	Dairesel	Konveks	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
58	TT2A-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Y.saydam
59	TT2A-2	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
60	TT2A-3	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
61	TT2A-4	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
62	TT2A-5	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru Tozsu	Opak
63	TT2A-6	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
64	TT2A-7	Renksiz	Düzensiz	Düz	Küçük Loblu	Orta	Parlak düz	Saydam
65	TT2A-8	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
66	TT2A-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
67	TT2A-10	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	İnce taneli	Opak
68	TT2A-11	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
69	TT2A-12	Renksiz	Düzensiz	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
70	TT2A-13	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
71	TT2A-14	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
72	TT2B-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Y.saydam

Tablo 5.3: Devam

73	TT2B-2	Renksiz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Saydam
74	TT2B-3	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
75	TT2B-4	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
76	TT2B-5	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
77	TT2B-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İnce taneli	Y. saydam
78	TT2B-7	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
79	TT2B-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
80	TT2B-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
81	TT2B-10	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
82	TT2B-11	Renksiz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Saydam
83	TT2B-12	Sarımsı	Noktasal	Düz	Kıvrılmış	Küçük	Pürüzlü	Opak
84	TT2B-13	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	İri taneli	Opak
85	TT2B-14	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
86	KT1A-1	Sarı	Düzensiz	Düz	Bütün	Büyük	Kuru tozsu	Opak
87	KT1A-2	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Kuru tozsu	Y. saydam
88	KT1A-3	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
89	KT1A-4	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
90	KT1A-5	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Y. saydam
91	KT1A-6	Renksiz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
92	KT1A-7	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Kuru tozsu	Opak
93	KT1A-8	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	İri taneli	Opak
94	KT1A-9	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
95	KT1A-10	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
96	KT1A-11	Renksiz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
97	KT1A-12	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	İnce taneli	Opak

Tablo 5.3: Devam

98	KT1B-1	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Y. saydam
99	KT1B-2	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Y. saydam
100	KT1B-3	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
101	KT1B-4	Sarımsı	Düzensiz	Düz	İpliksi	Orta	Kuru tozsu	Opak
102	KT1B-5	Beyaz	Düzensiz	Düz	İri taneli	Büyük	Kuru tozsu	Opak
103	KT1B-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Y. saydam
104	KT1B-7	Sarı	Düzensiz	Kabarık	İri taneli	Küçük	Kuru tozsu	Opak
105	KT1B-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
106	KT1B-9	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
107	KT1B-10	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Y. saydam
108	KT1B-11	Renksiz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
109	KT1B-12	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
110	KT1B-13	Beyaz	Dairesel	Düz	Yırtık gibi	Büyük	Kuru tozsu	Opak
111	KT1B-14	Sarımsı	Rizoit	Düz	Çentikli	Küçük	Filamentli	Opak
112	KT1B-15	Sarı	Düzensiz	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
113	KT1B-16	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
114	KT2A-1	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
115	KT2A-2	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
116	KT2A-3	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
117	KT2A-4	Beyaz	Düzensiz	Düz	İpliksi	Büyük	Pürüzlü	Opak
118	KT2A-5	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Kuru tozsu	Opak
119	KT2A-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
120	KT2A-7	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
121	KT2A-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	İnce taneli	Y. saydam
122	KT2A-9	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	İri taneli	Opak

Tablo 5.3: Devam

123	KT2A-10	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
124	KT2A-11	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Y. saydam
125	KT2A-12	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
126	KT2A-13	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	İri taneli	Opak
127	KT2A-14	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
128	KT2A-15	Renksiz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
129	KT2A-16	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
130	KT2B-1	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	İri taneli	Opak
131	KT2B-2	Sarımsı	Dairesel	Düz	Küçük Loblu	Orta	Pürüzlü	Y. saydam
132	KT2B-3	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Y. saydam
133	KT2B-4	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
134	KT2B-5	Beyaz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
135	KT2B-6	Sarı	Düzensiz	Düz	Küçük loblu	Büyük	Parlak düz	Y. saydam
136	KT2B-7	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
137	KT2B-8	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
138	KT2B-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Y. saydam
139	KT2B-10	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Kuru tozsu	Opak
140	KT2B-11	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
141	KT2B-12	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
142	KT2B-13	Renksiz	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	İnce taneli	Saydam
143	KT2B-14	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
144	AT1A-1	Sarı	Dairesel	Düz	İri taneli	Küçük	Pürüzlü	Opak
145	AT1A-2	Beyaz	Noktasal	Düz	Dalgalı geçmeli	Küçük	Pürüzlü	Opak
146	AT1A-3	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
147	AT1A-4	Beyazımsı	Dairesel	Kabarık	Düz	Büyük	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam

148	AT1A-5	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
149	AT1A-6	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı geçmeli	Küçük	Pürüzlü	Opak
150	AT1A-7	Beyaz	Noktasal	Düz	Dalgalı geçmeli	Küçük	Pürüzlü	Opak
151	AT1A-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
152	AT1A-9	Sarımsı	Dairesel	Konveks	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
153	AT1A-10	Sarımsı	Dairesel	Düz	İri taneli	Büyük	Pürüzlü	Opak
154	AT1A-11	Beyazımsı	Dairesel	Düz	İri taneli	Orta	Pürüzlü	Opak
155	AT1A-12	Renksiz	Düzensiz	Düz	Geniş loblu	Büyük	Parlak düz	Saydam
156	AT1A-13	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Saydam
157	AT1A-14	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak	Opak
158	AT1A-15	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Opak
159	AT1A-16	Sarı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
160	AT1A-17	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
161	AT1A-18	Sarımsı	Noktasal	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
162	AT1A-19	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Opak
163	AT1A-20	Sarı	Noktasal	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
164	AT1A-21	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
165	AT1A-22	Renksiz	Düzensiz	Düz	Geniş loblu	Büyük	Parlak düz	Saydam
166	AT1A-23	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
167	AT1A-24	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Opak
168	AT1B-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
169	AT1B-2	Sarımsı	Dairesel	Düz	İri taneli	Büyük	Pürüzlü	Opak
170	AT1B-3	Sarımsı	Rizoit	Düz	Dalgalı	Küçük	Pürüzlü	Opak
171	AT1B-4	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
172	AT1B-5	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam

173	AT1B-6	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Geniş loblu	Küçük	Parlak düz	Yarı saydam
174	AT1B-7	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
175	AT1B-8	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı geçmeli	Orta	Pürüzlü	Opak
176	AT1B-9	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Geniş loblu	Büyük	Parlak düz	Saydam
177	AT1B-10	Sarımsı	Dairesel	Kraterimsi	Dalgalı	Orta	Ağaca bnz.	Opak
178	AT1B-11	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
179	AT1B-12	Beyazımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
180	AT1B-13	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Saydam
181	AT2A-1	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Opak
182	AT2A-2	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Pürüzlü	Opak
183	AT2A-3	Sarımsı	Noktasal	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
184	AT2A-4	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Pürüzlü	Opak
185	AT2A-5	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Saydam
186	AT2A-6	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Opak
187	AT2A-7	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
188	AT2A-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
189	AT2A-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
190	AT2A-10	Sarımsı	Noktasal	Düz	Dalgalı	Küçük	Pürüzlü	Opak
191	AT2A-11	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Yarı saydam
192	AT2A-12	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Tozsu	Opak
193	AT2A-13	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
194	AT2A-14	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
195	AT2A-15	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Yarı saydam
196	AT2A-16	Sarı	Noktasal	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
197	AT2A-17	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Pürüzlü	Opak

Tablo 5.3: Devam

198	AT2A-18	Sarımsı	Noktasal	Kabarık	Dalgalı	Küçük	Pürüzlü	Opak
199	AT2B-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	İri taneli	Büyük	Pürüzlü	Opak
200	AT2B-2	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Pürüzlü	Opak
201	AT2B-3	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
202	AT2B-4	Sarı	Düzensiz	Düz	Loblu	Küçük	Pürüzlü	Opak
203	AT2B-5	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Loblu	Küçük	Parlak düz	Opak
204	AT2B-6	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
205	AT2B-7	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
206	AT2B-8	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Kıvrılmış	Orta	Parlak düz	Opak
207	AT2B-9	Sarı	Dairesel	Düz	Dallı	Küçük	Ağaca benz.	Opak
208	AT2B-10	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Pürüzlü	Yarı saydam
209	AT2B-11	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
210	AT2B-12	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Yarı saydam
211	AT2B-13	Renksiz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Yarı saydam
212	AT2B-14	Sarımsı	Rizoit	Kraterimsi	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Opak
213	AT2B-15	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Düz	Büyük	Parlak düz	Opak
214	DT1A-1	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
215	DT1A-2	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
216	DT1A-3	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
217	DT1A-4	Beyaz	Filamentöz	Düz	İpliksi	Büyük	Kırışik	Opak
218	DT1A-5	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
219	DT1A-6	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
220	DT1A-7	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
221	DT1A-8	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
222	DT1A-9	Beyazımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam

223	DT1A-10	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
224	DT1A-11	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
225	DT1A-12	Beyaz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
226	DT1A-13	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
227	DT1A-14	Sarı	Dairesel	Kabarık	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
228	DT1A-15	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
229	DT1A-16	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Yarı saydam
230	DT1B-1	Beyaz	Dairesel	Düz	Kıvrılmış	Büyük	Kuru tozsu	Opak
231	DT1B-2	Sarımsı	Dairesel	Düz	Kıvrılmış	Küçük	Parlak düz	Opak
232	DT1B-3	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
233	DT1B-4	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Pürüzlü	Opak
234	DT1B-5	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
235	DT1B-6	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Yarı saydam
236	DT1B-7	Beyaz	Düzensiz	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
237	DT1B-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
238	DT1B-9	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Küçük loblu	Büyük	İnce taneli	Opak
239	DT1B-10	Renksiz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Saydam
240	DT1B-11	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	İnce taneli	Opak
241	DT2A-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
242	DT2A-2	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
243	DT2A-3	Sarı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
244	DT2A-4	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
245	DT2A-5	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	İri taneli	Opak
246	DT2A-6	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Kuru tozsu	Opak
247	DT2A-7	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam

248	DT2A-8	Beyaz	Düzensiz	Düz	Yırtık gibi	Orta	Kuru tozsu	Opak
249	DT2A-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Kuru tozsu	Opak
250	DT2A-10	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
251	DT2A-11	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
252	DT2A-12	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Kıvrılmış	Büyük	Pürüzlü	Opak
253	DT2A-13	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
254	DT2A-14	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
254	DT2A-15	Sarı	Dairesel	Hörgüç gibi	Bütün	Orta	Kırışik	Opak
255	DT2A-16	Sarı	Dairesel	Dış bükey	Bütün	Küçük	Kuru tozsu	Opak
256	DT2B-1	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Opak
257	DT2B-2	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
258	DT2B-3	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
259	DT2B-4	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
260	DT2B-5	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
261	DT2B-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
262	DT2B-7	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
263	DT2B-8	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
264	DT2B-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Katlanmış	Büyük	Kuru tozsu	Opak
265	DT2B-10	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
266	DT2B-11	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
267	DT2B-12	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Kuru tozsu	Opak
268	ST1A-1	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
269	ST1A-2	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
270	ST1A-3	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
271	ST1A-4	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam

272	ST1A-5	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
273	ST1A-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
274	ST1A-7	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
275	ST1A-8	Sarımsı	Düzensiz	Düz	İpliksi	Büyük	Pürüzlü	Opak
276	ST1A-9	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Opak
277	ST1A-10	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
278	ST1A-11	Beyazımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
279	ST1A-12	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
280	ST1A-13	Sarımsı	Düzensiz	Düz	İpliksi	Büyük	Pürüzlü	Opak
281	ST1A-14	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
282	ST1A-15	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
283	ST1A-16	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
284	ST1A-17	Beyaz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
285	ST1A-18	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
286	ST1A-19	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
287	ST1A-20	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
288	ST1A-21	Beyaz	Dairesel	Konveks	Dalgalı	Küçük	Kırışik	Opak
289	ST1A-22	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Yarı saydam
290	ST1A-23	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
291	ST1A-24	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
292	ST1A-25	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
293	ST1A-26	Sarımsı	Dairesel	Konveks	Dalgalı	Orta	Kırışik	Opak
294	ST1A-27	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
295	ST1B-1	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
296	ST1B-2	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Opak

Tablo 5.3: Devam

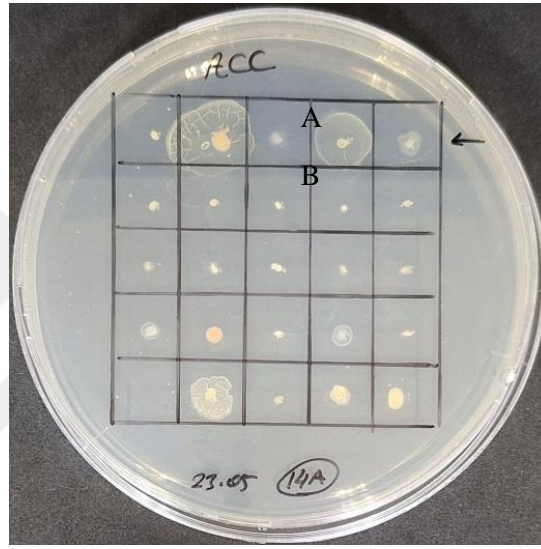
297	ST1B-3	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
298	ST1B-4	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Opak
299	ST1B-5	Beyazımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Yarı saydam
300	ST1B-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
301	ST1B-7	Beyaz	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
302	ST1B-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	İnce taneli	Opak
303	ST1B-9	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
304	ST1B-10	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
305	ST1B-11	Beyaz	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
306	ST1B-12	Sarı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
307	ST1B-13	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
308	ST1B-14	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
309	ST1B-15	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	İnce taneli	Opak
310	ST1B-16	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
311	ST1B-17	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
312	ST1B-18	Beyaz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
313	ST1B-19	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
314	ST2A-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
315	ST2A-2	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
316	ST2A-3	Sarı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
317	ST2A-4	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
318	ST2A-5	Renksiz	Düzensiz	Düz	Loblu	Büyük	Parlak düz	Saydam
319	ST2A-6	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Parlak düz	Opak
320	ST2A-7	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	İnce taneli	Opak
321	ST2A-8	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak

Tablo 5.3: Devam

322	ST2A-9	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
323	ST2A-10	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Yarı saydam
324	ST2A-11	Sarı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Opak
325	ST2A-12	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
326	ST2A-13	Beyaz	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	Pürüzlü	Opak
327	ST2A-14	Turuncu	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
328	ST2A-15	Beyaz	Dairesel	Kabarık	Bütün	Büyük	Parlak düz	Opak
329	ST2A-16	Sarı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
330	ST2A-17	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
331	ST2A-18	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Pürüzlü	Yarı saydam
332	ST2A-19	Sarımsı	Dairesel	Kabarık	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak
333	ST2B-1	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
334	ST2B-2	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
335	ST2B-3	Sarımsı	Dairesel	Dalgalı	Dalgalı	Küçük	Parlak düz	Opak
336	ST2B-4	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Küçük	İnce taneli	Opak
337	ST2B-5	Renksiz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Yarı saydam
338	ST2B-6	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İnce taneli	Opak
339	ST2B-7	Sarımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Büyük	İri taneli	Opak
340	ST2B-8	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	Pürüzlü	Opak
341	ST2B-9	Sarımsı	Dairesel	Düz	Dalgalı	Büyük	İri taneli	Opak
342	ST2B-10	Sarımsı	Düzensiz	Düz	Dalgalı	Orta	Parlak düz	Opak
343	ST2B-11	Sarımsı	Noktasal	Düz	Bütün	Büyük	Pürüzlü	Opak
344	ST2B-12	Sarımsı	Noktasal	Düz	Loblu	Büyük	Parlak düz	Opak
345	ST2B-13	Beyazımsı	Dairesel	Düz	Bütün	Orta	Parlak düz	Opak
346	ST2B-14	Sarı	Dairesel	Konveks	Dalgalı	Büyük	Kırsık	Opak
347	ST2B-15	Beyaz	Noktasal	Düz	Bütün	Küçük	Parlak düz	Opak

5.5. ACC Deaminaz Üreten Bakterilerin Kalitatif Tayini

Farklı koloni morfolojilerine göre seçilen izolatların ACC Deaminaz enzim aktivitesinin kalitatif tayinini gerçekleştirmek amacıyla 2 farklı azot kaynağı (ACC; amonyum sülfat) içeren DF minimal besiyerine ve azot kaynağı içermeyen DF minimal ekilen bakterilerden ACC substratı içeren besiyerinde büyüüp amonyum sülfat içeren besiyerinde büyüme göstermeyen izolatlar seçildi ve ACC Deaminaz ürettiği düşünülen 90 izolat kantitatif tayin için izole edildi.

Şekil 5.4: ACC içeren DF minimal besiyerinde; A: büyüme gösteren; acc deaminaz pozitif olduğu düşünülen izolat, B: büyüme göstermeyen acc deaminaz negatif olduğu düşünülen izolat.

5.6. ACC Deaminaz Aktivitesinin Kantitatif Ölçüm Sonucu

Bu reaksiyonla üretilen μmol α -ketobütirat sayısı, bir örneğin 540nm'deki absorbansının 0,1 ile 1,0 μmol arasında değişen α -ketobütirat standart eğri karşılaştırılmasıyla belirlenmiştir Tablo 5.4'te değerler verilmiştir.

Tablo 5.4: Seçilen izolatların ACC deaminaz aktivite değerleri.

İzolat Adı	Absorbans (540nm)	Miktar (µmol)
DT1A-7	0,012599	0,056921
DT2A-14	0,016933	0,075063
DT1A-13	0,032696	0,141044
DT1A-10	0,050808	0,216861
ST1A-21	0,007332	0,034877
DT2B-5	0,020586	0,090356
KT1A-4	0,005061	0,025368
DT2B-7	0,007664	0,036264
DT1A-2	0,030916	0,133594
KT2A-12	0,021102	0,092516
ST2A-15	0,032007	0,138162
DT1A-9	0,016009	0,071195
DT1A-6	0,038655	0,16599
DT2A-15	0,016491	0,073213
ST2S-19	0,003881	0,020429
AT2A-13	0,013061	0,058855
ST2A-17	0,030312	0,131067
ST1A-26	0,01252	0,056593
DT2B-10	0,002843	0,016086
ST1A-17	0,078226	0,331628
ATA2-10	0,018802	0,082888
TT1B-28	0,009393	0,043501
KT2A-16	0,020717	0,090904
TT1A-31	0,023795	0,103786
KT1A-5	0,020109	0,088357
AT2A-16	0,019332	0,085105
TT2A-13	0,028539	0,123644
KT1A-3	0,015693	0,069874
KT1A-1	0,02231	0,08921
TT1A-16	0,010594	0,048529
AT1A-23	0,022587	0,098732
AT2A-18	0,043032	0,184311
KT2A-8	0,024156	0,10299
TT1A-32	0,020618	0,090488
TT1A-13	0,017934	0,079253
AT1A-24	0,052166	0,222543
TT1A-20	0,045586	0,195
AT2A-1	0,065842	0,279789
AT1A-16	0,043474	0,186159
DT2A-4	0,008886	0,041379
AT1A-22	0,027869	0,120841
AT2A-5	0,038138	0,163824
AT1B-8	0,018639	0,082204
TT1B-20	0,065306	0,277545
TT1A-23	0,022878	0,09995
AT2A-8	0,031133	0,134504

Tablo 5.4: Devam.

AT2A-4	0,031051	0,134161
AT1A-2	0,026076	0,113336
AT1B-9	0,026973	0,117089
AT1A-10	0,030399	0,131429
AT1A-7	0,033489	0,144364
AT1A-13	0,039094	0,167828
AT1B-6	0,001227	0,009324
AT1A-17	0,052605	0,224383
AT1B-13	0,034319	0,147838
AT2B-9	0,023838	0,103968
KT1B-14	0,040863	0,175230
TT1A-18	0,041393	0,177451
KT1B-4	0,026597	0,115517
ST2B-14	0,045874	0,196208
AT1B-3	0,019106	0,084160
KT1B-5	0,022460	0,098198
DT1B-11	0,026244	0,114037
KT1B-10	0,030919	0,133606
TT1B-9	0,030952	0,133744
DT2B-2	0,046578	0,199154
TT2B-11	0,025304	0,110105
TT1B-13	0,018113	0,080004
AT1B-12	0,010859	0,049640
AT2B-8	0,037069	0,159349
KT2B-12	0,046420	0,198493
ST2B-7	0,051941	0,221603
DT1B-9	0,032622	0,140737
KT1B-12	0,027514	0,119355
KT1B-8	0,023918	0,104301
KT2B-20	0,033181	0,143075
KT1B-16	0,013774	0,061842

5.7. Seçilen İzolatların Ön Tanımlama Test Sonuçları

Seçilen 90 izolatın Gram boyama, spor boyama, oksidaz ve katalaz testleri gerçekleştirilmiştir. Test sonuçları Tablo 5.5’ te verilmiştir.

Tablo 5.5: İzolatların ön tanımlama testi sonuçları.

İzolat Numarası	İzolatın Adı	Gram Boyama	Hücre Şekli	Spor Boyama	Katalaz	Oksidaz
1	AT1A-02	Gram (+)	Basil	+	+	-
2	AT1A-07	Gram (-)	Basil-kokobasil	-	+	+
3	AT1A-10	Gram (+)	Basil-streptobasil	+	+++	-
4	AT1A-13	Gram (-)	Basil-diplobasil	-	++	+
5	AT1A-16	Gram (-)	Basil-diplobasil	-	++++	+
6	AT1A-17	Gram (+)	Basil	+	++	+
7	AT1A-18	Gram (-)	Basil	-	+++	-
8	AT1A-22	Gram (-)	Basil-kokobasil	-	++	+
9	AT1A-23	Gram (-)	Basil-kokobasil	-	++	+
10	AT1A-24	Gram (+)	Basil-diplobasil	+	++	-
11	AT1B-03	Gram (+)	Basil-diplobasil	+	++	-
12	AT1B-06	Gram (-)	Basil-kokobasil	-	+	-
13	AT1B-08	Gram (-)	Basil-basil	-	+	-
14	AT1B-09	Gram (+)	Basil-basil	+	+	+
15	AT1B-10	Gram (-)	Basil-kokobasil	-	+	-
16	AT1B-12	Gram (-)	Basil-kokobasil	-	++	-
17	AT1B-13	Gram (+)	Basil	+	++++	-
18	AT2A-01	Gram (-)	Basil	-	-	+
19	AT2A-03	Gram (-)	Basil	-	-	-
20	AT2A-04	Gram (-)	Basil	-	-	+
21	AT2A-05	Gram (-)	Basil	-	-	+
22	AT2A-08	Gram (+)	Basil	+	++	-
23	AT2A-10	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+	-
24	AT2A-13	Gram (+)	Basil	+	++++	-
25	AT2A-16	Gram (-)	Basil	-	++	+
26	AT2A-18	Gram (+)	Basil	+	+	+

Tablo 5.5: Devam.

27	AT2B-05	Gram (-)	Basil	-	++++	-
28	AT2B-07	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	++++	-
29	AT2B-08	Gram (-)	Basil	-	++	-
30	AT2B-09	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+	-
31	AT2B-10	Gram (-)	Basil	-	+++	-
32	DT1A-02	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	++	-
33	DT1A-06	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	+	-
34	DT1A-07	Gram (+)	Basil	+	+	-
35	DT1A-09	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+	-
36	DT1A-10	Gram (+)	Basil - kokobasil	+	+	-
37	DT1A-13	Gram (-)	Basil	-	+	-
38	DT1B-09	Gram (-)	Basil	-	++	-
39	DT1B-11	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	+	-
40	DT2A-04	Gram (+)	Basil	+	++	-
41	DT2A-12	Gram (+)	Basil - streptobasil	+	++	-
42	DT2A-14	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	++	-
43	DT2A-15	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	++	+
44	DT2B-02	Gram (+)	Basil - kokobasil	+	+	-
45	DT2B-05	Gram (+)	Basil	+	++	-
46	DT2B-07	Gram (+)	Basil	+	++	-
47	DT2B-10	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	+++	-
48	DT2B-11	Gram (+)	Basil	+	+++	-
49	KT1A-01	Gram (-)	Basil	-	++	+
50	KT1A-03	Gram (+)	Basil	+	++	-
51	KT1A-04	Gram (+)	Basil - kokobasil	+	++++	-
52	KT1A-05	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	+++	-
53	KT1A-06	Gram (+)	Basil	+	+	-
54	KT1A-11	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	++	-
55	KT1B-04	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	+	+
56	KT1B-05	Gram (+)	Basil	+	++	-
57	KT1B-08	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+++	-

Tablo 5.5: Devam.

58	KT1B-10	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+++	-
59	KT1B-12	Gram (+)	Basil	+	++++	-
60	KT1B-14	Gram (-)	Basil	-	++	+
61	KT1B-16	Gram (+)	Basil - streptobasil	+	+++	-
62	KT2A-08	Gram (-)	Basil	-	++	+
63	KT2A-12	Gram (+)	Basil - streptobasil	+	+++	-
64	KT2A-16	Gram (+)	Basil - streptobasil	+	++	-
65	KT2B-12	Gram (+)	Basil	+	+++	-
66	KT2B-20	Gram (-)	Kok	-	+++	-
67	ST1A-17	Gram (-)	Basil	-	++++	-
68	ST1A-21	Gram (-)	Basil	-	++	+
69	ST1A-26	Gram (-)	Basil - diplobasil	-	++	+
70	ST1B-02	Gram (+)	Basil	+	+++	-
71	ST2A-15	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+	-
72	ST2A-17					-
73	ST2A-19	Gram (+)	Basil	+	++++	-
74	ST2B-07	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+++	+
75	ST2B-14	Gram (-)	Kok	-	+++	-
76	TT1A-10	Gram (+)	Basil	+	+++	-
77	TT1A-12	Gram (+)	Basil	+	+++	-
78	TT1A-13	Gram (+)	Basil	+	+++	-
79	TT1A-16	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	++	-
80	TT1A-18	Gram (-)	Basil - kokobasil	-	+	-
81	TT1A-20	Gram (+)	Basil	+	++	-
82	TT1A-23	Gram (+)	Basil	+	++	-
83	TT1A-31	Gram (+)	Basil	+	+	-
84	TT1A-32	Gram (+)	Basil - diplobasil	+	-	-
85	TT1B-09	Gram (+)	Basil	+	+++	-
86	TT1B-13	Gram (+)	Basil	+	++	-
87	TT1B-20	Gram (+)	Basil	+	+	-
88	TT1B-28	Gram (-)	Basil	-	++	+
89	TT2A-13	Gram (+)	Basil	+	+	-
90	TT2B-11	Gram (+)	Basil	+	+++	-

Gram boyama sonuçlarına bakıldığında 47 izolatın Gram (+), 42 izolatın Gram (-) olduğu belirlenmiştir. Hücre morfolojilerine bakıldığında 50 izolatın basil, 22 izolatın kokobasil, 12 izolatın diplobasil, 5 izolatın streptobasil ve 2 izolatın kok olduğu tespit edilmiştir.

85 izolatın farklı seviyelerde katalaz pozitif, 5 izolatın katalaz negatif olduğu; oksidaz testlerinde ise 21 izolatın oksidaz pozitif, 68 izolatın oksidaz negatif olduğu belirlenmiştir.

Yalnızca Gram pozitif izolatlar üzerinde spor boyama yapılmış ve sonuçlara göre 48 Gram pozitif 43 izolatın endospor varlığı tespit edilmiş, 23'ünde ise endospor görülmemiştir.

5.8. Seçilen İzolatların Biyokimyasal Test Sonuçları

ACC deaminaz aktivasyonunun kantitatif sonuçları değerlendirilğinde, pozitif kontrole görece en iyi ACC deaminaz aktivitesi gösteren 3 izolat seçilerek IMViC, hareketlilik, H₂S üretimi, oksidasyon-fermantasyon, karbonhidrat kullanımı, lizin, ornitin, arjinin dekarboksilaz, üreaz, fenilalanin deaminaz ve ONPG biyokimyasal testleri gerçekleştirilmiştir. 3 izolat için biyokimyasal test sonuçları değerlendirildiğinde her üç izolatında indol, hareketlilik ve H₂S üretimi yönünden negatif olduğu belirlenmiştir. 3 izolatın 2'si sitrat pozitif; 1'i sitrat negatiftir. Bakterilerin karbonhidratları oksidasyon yoluyla mı fermentasyon yoluyla mı metabolize ettiğini anlamak için oksidasyon-fermantasyon sonuçları incelendiğinde 1 izolatın fakültatif anaerob, diğer 2 izolatın ise mineral yağ ile kaplı tüpte renk değişimi olmaması ve mineral yağ eklenmemiş tüpteki besiyerinin rengin alkaliye dönüşmesi negatif bir sonucu gösterir yani glikozu fermentasyon veya oksidatif olarak kullanamaz. Mineral yağ içermeyen tüpün tepesindeki mavi, ortamdaki proteinin metabolizmasından kaynaklanan amin üretiminden kaynaklanır. Sonuçlar tablo 5.7'de verilmiştir. İzolatların MR-VP test sonuçları incelendiğinde 1 izolatın MR pozitif sonuç verdiği; diğer iki izolatın ise negatif sonuç verdiği görülmektedir. 3 izolatın sitrat testi ise 2 izolatın sitrat pozitif; 1 izolatın sitrat negatif olduğu belirlenmiştir. Karbonhidrat kullanımı testinde ise karbon kaynağı olarak laktoz eklenen besiyerinde 2 izolat pozitif; 1 izolat negatif sonuç verirken ONPG test sonuçlarında her 3 izolatta pozitif sonuçlar gözlemlenmiştir. Fenilalanin deaminaz

testinde her 3 izolatında negatif sonuç verdiği belirlenmiştir. Test sonuçları Tablo 5.5, 5.6 ve 5.7’de verilmiştir.

Tablo 5.6: Seçilmiş 3 izolatın hareketlilik, H₂S üretimi, IMViC ve üreaz testi sonuçları.

İzolat Adı	Hareketlilik	H ₂ S Üretimi	IMViC Testi				Üreaz
			İndol	Metil Kırmızısı	Voges	Sitrat	
AT1A-22	-	-	-	-	TE	+	-
DT2A-4	-	-	-	+	TE	-	-
ST1A-17	-	-	-	-	TE	+	-

*TE: Tespit edilemedi

Tablo 5.7: Seçilmiş 3 izolatın oksidasyon-fermantasyon, lizin, ornitin, arjinin dekarboksilaz, fenilalanin deaminaz ve ONPG testi sonuçları.

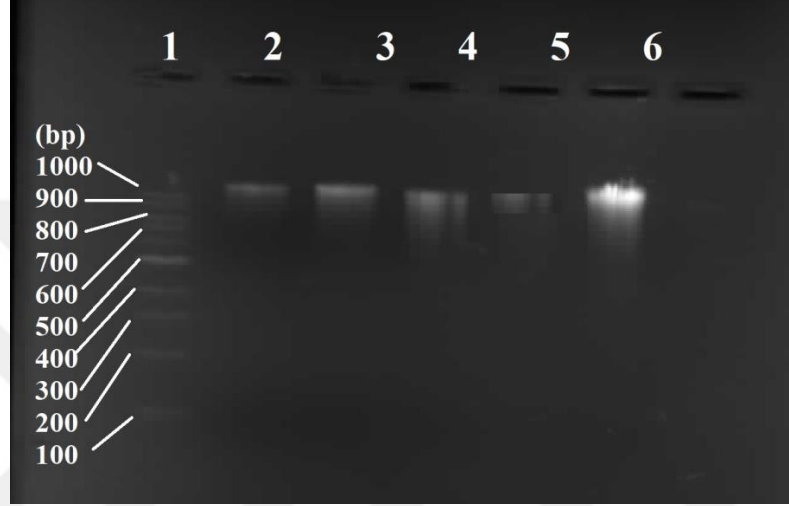
İzolat Adı	O/F Testi			Dekarboksilaz Testi			Fenilalanin Deaminaz Testi	ONPG Testi
	Aerob	Fakültatif anaerob	Inert	Arjinin	Lizin	Ornitin		
AT1A-22		+		+	inert	inert	-	+
DT2A-4			+	-	-	-	-	+
ST1A-17			+	inert	inert	inert	-	+

Tablo 5.8: Seçilen 3 izolatın karbonhidrat kullanımı testi sonuçları.

İzolat Adı	Glukoz		G.G.O.*		Mannitol		Ksiloz		Trehaloz		Sükroz		Sellobiyoz		Mannoz		Laktoz	
	24s	48s	24s	48s	24s	48s	24s	48s	24s	48s	24s	48s	24s	48s	24s	48s	24s	48s
AT1A-22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
DT2A-4	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ST1A-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5.9. Genomik DNA İzolasyonu

3 izolat ve 2 kontrol bakterisinden metotta belirtildiği gibi genomik DNA izolasyonu gerçekleştirildi ve DNA varlığı agaroz jelde görüntüledi (Şekil 5.5). Nanodrop ölçüm sonuçları Tablo 5.9’de verilmiştir.

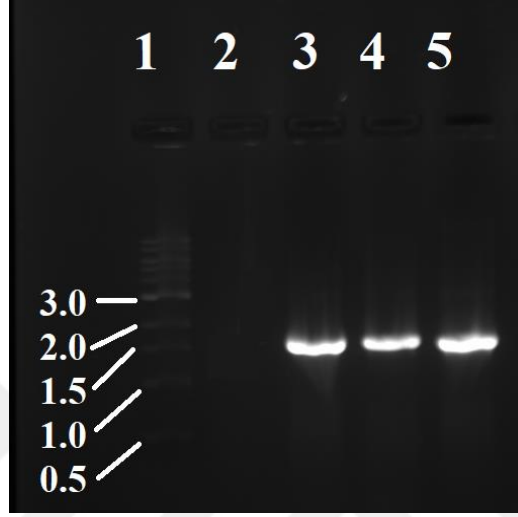
Şekil 5.5: Genomik DNA örneklerinin agaroz jeldeki görüntüsü, 1: 100bp marker, 2: Negatif kontrol bakterisi, 3: Pozitif kontrol bakterisi 4-6: izolatlar.

Tablo 5.9: g DNA örneklerinin NanoDrop ölçüm sonuçları.

	Miktar (ng/µl)	A260/280
AT1A-22	107	1.87
DT2A-4	15.4	1.78
ST1A-17	142.4	1.80

5.10. 16S rDNA Bölgesinin PZR ile Çoğaltılması ve Dizi Analizi

Elde edilen yerel izolatların tür düzeyinde tanımlanması için 16S rDNA bölgesinin 27F, 1492R primerleri kullanılarak pzs gerçekleştirildi. 16S rDNA pzs ürünleri agaroz jel ile varlığı görüntülendi. Jel görüntüsü Şekil 5.6'da verilmiştir.

Şekil 5.6: PZR ürünlerinin agaroz jeldeki görüntüsü, 1: 100 bp marker, 2: Negatif kontrol, 3-5: PZR ürünleri.

5.11. Dizi Analiz Sonuçları

Topraktan izole edilen 3 izolatın tanımlama sonuçları BLASTn programı kullanılarak analiz edilmiştir. Benzerlik yüzdeleri ve tanımlama sonuçları Tablo 5.10'da verilmiştir.

Tablo 5.10: İzolatların 16S rDNA analiz sonuçları.

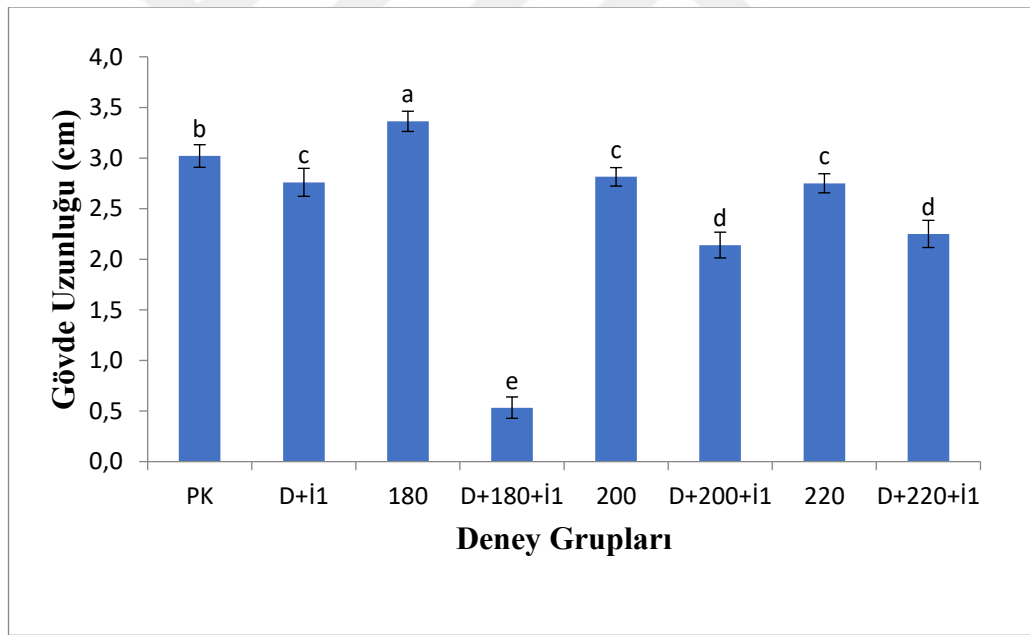
İzolat Adı	BLASTn Sonucu	Benzerlik Yüzdesi	Takson Tahmini
AT1A-22 (seçilmiş izolat olarak yeni kodu i1)	<i>Pseudomonas azotoforms</i> strain LCG49	99.84%	<i>Pseudomonas</i> sp.
	<i>Pseudomonas</i> sp. strain M14	99.84%	
	<i>Pseudomonas</i> sp. strain P1	99.84%	
DT2A-4 (seçilmiş izolat olarak yeni kodu i2)	<i>Niallia circulans</i> strain PF7-1.3.1	100%	<i>Niallia</i> sp.
	<i>Niallia circulans</i> strain FDAARGOS	100%	
	<i>Niallia circulans</i> strain DES601	100%	
ST1A-17 (seçilmiş izolat olarak yeni kodu i3)	<i>Achromobacter spanius</i> strain DYCC3703	99.91%	<i>Achromobacter</i> sp.
	<i>Achromobacter spanius</i> strain OUCC MY32	99.91%	
	<i>Achromobacter spanius</i> strain UQ283	99.91%	

5.12. Seçilmiş İzolatların Tuz Stresinde Domates Tohumlarının Çimlenmeye Etkisi

Seçilmiş 3 izolatın tuz stres koşulları altında domates tohumun çimlenme ve 1 haftalık gelişim sürecinde etkilerinin gözlemlendiği denemelerden elde edilen sonuçlar aşağıda detaylı olarak sunulmuştur.

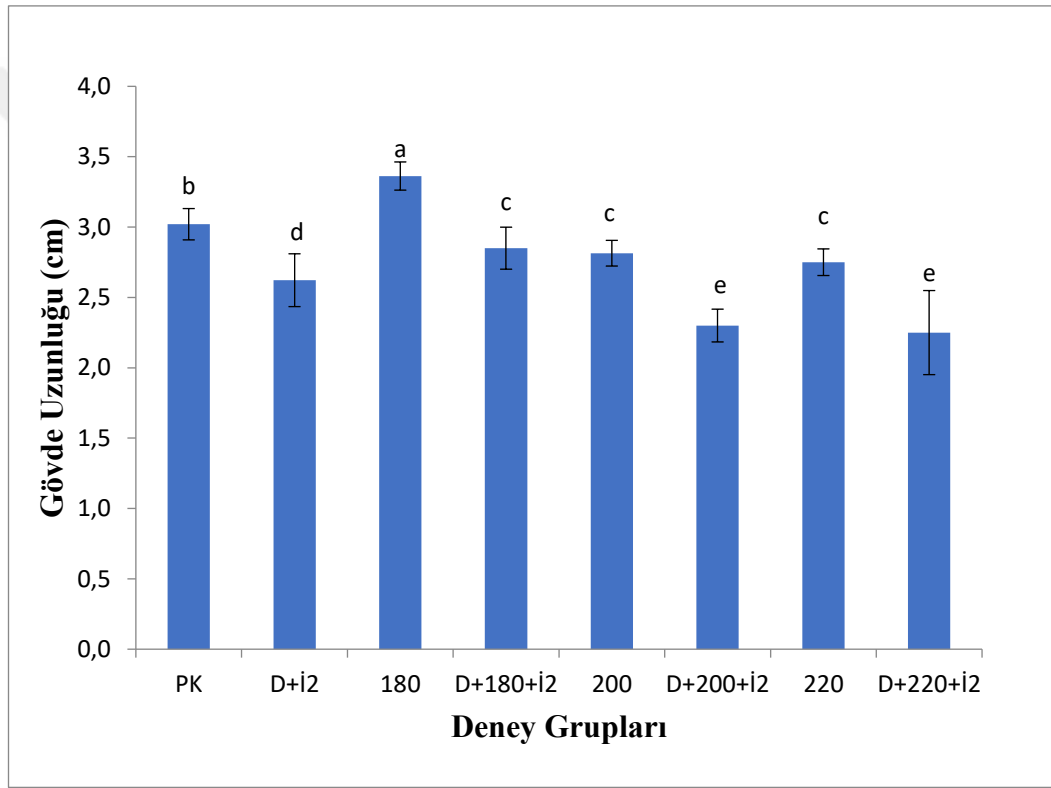
5.12.1. Gövde Uzunluğu

Gövde uzunluğu parametresinin değerlendirildiği denemede Şekil 5.7 incelendiğinde, PK (3,02 cm)'e görece 1. İzolatın (i1) etkisi D+i1 denemesinde 2,76 cm olarak izlenmiştir. Gövde uzunluğuna en olumlu etkinin 180 mM tuz stresi uygulanan deneme olduğu görülmüştür. 200 ve 220 mM tuz uygulamasının sırasıyla 2,81 cm ve 2,75 cm ile gövde uzunluğunu görece azalttığı ve negatif etkilediği anlaşılmaktadır. İlgili bakteri ve tuz stres konsantrasyonlarının birlikte uygulandığı kombinasyonlarda ise en düşük değerin ölçüldüğü D+180+ i1 deneme grubunda (0,53 cm) görülmüştür. Diğer uygulamalar D+200+i1 ve D+220+i3 denemelerinde gövde uzunluğu sırasıyla 2,14 ve 2,25 cm olarak ölçülmüş ve aynı istatistik grup içerisinde yer almışlardır. Diğer uygulamalar içinde D+i1, 200 ve 220 mM tuz uygulamaları da aynı istatistik grup içinde yer alarak anlamlı bir fark ortaya koymamışlardır.

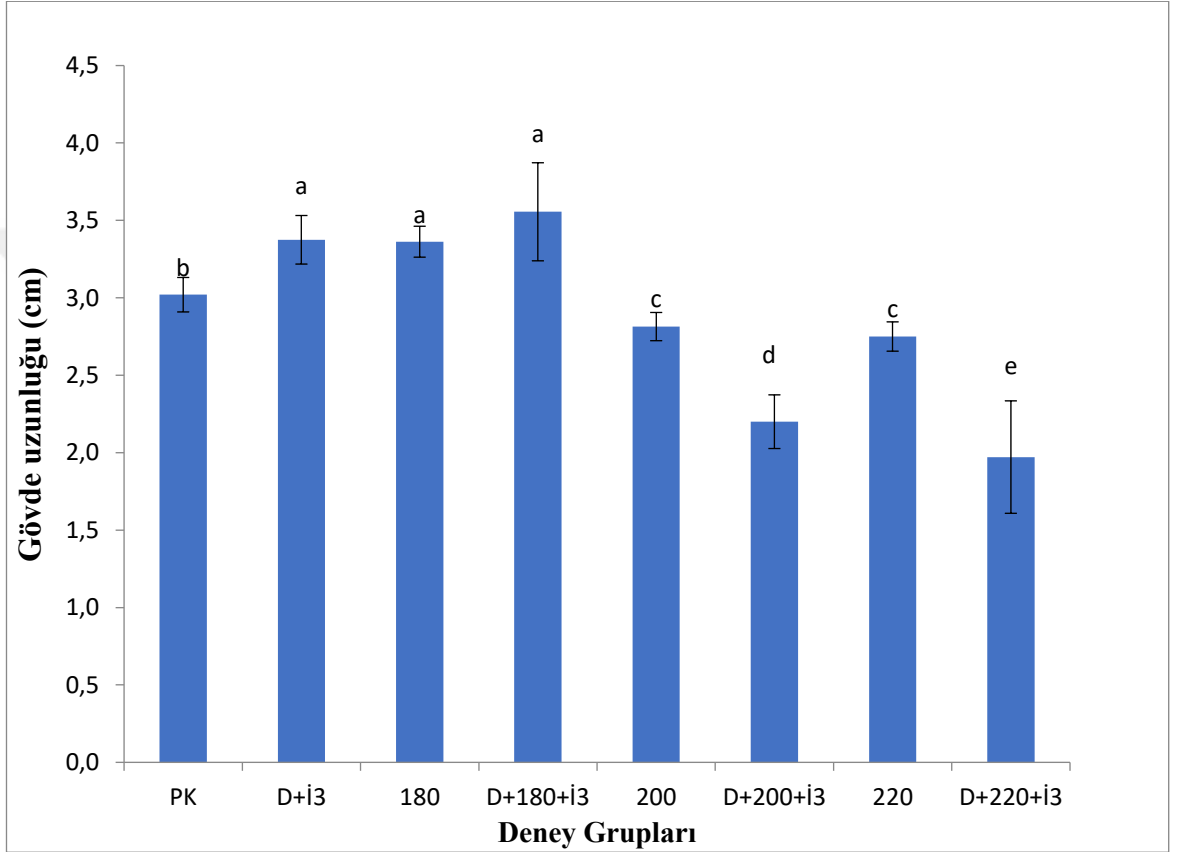
Şekil 5.7: ATA1-22 izolatının tuz stresi koşullarında (180, 200, 220 mM) domates bitkisinin gövde uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

DT2A-4 izolatu (i2) da normal koşullar (PK, 3,02 cm) ile karşlaştırıldığında 180 mM (3,36 cm) tuz konsantrasyonu uygulamasında daha uzun gövde boyu sonucunu vermiştir. 200 (2,81 cm) ve 220 (2,75 cm) mM NaCl tuz stresinde çimlendirilen uygulamalar ise kontrole görece daha düşük gövde uzunluğunu vermiş ve her ikisi de aynı istatistik grup içerisinde yer almışlardır (şekil 5.8). Grafik incelendiğinde nihai sonuç olarak tek başına farklı tuz konsantrasyonları (180- 3,36 cm; 200- 2,81; 220 2,75 cm) uygulamalarına ilgili izolat eklendiğinde gövde uzunlukların da (sırasıyla 2,85 cm, 2,30 cm, 2,25 cm) düşüş kaydedilmiştir. Bu da tuz konsantrasyonları bakteri ile uygulandığında olumsuz bir etki olarak değerlendirilmiştir.

şekil 5.8: DT2A-4 izolatu tuz stres koşullarında (180, 200, 220 mM) domates bitkisinin gövde uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ2: DTA2A-4 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

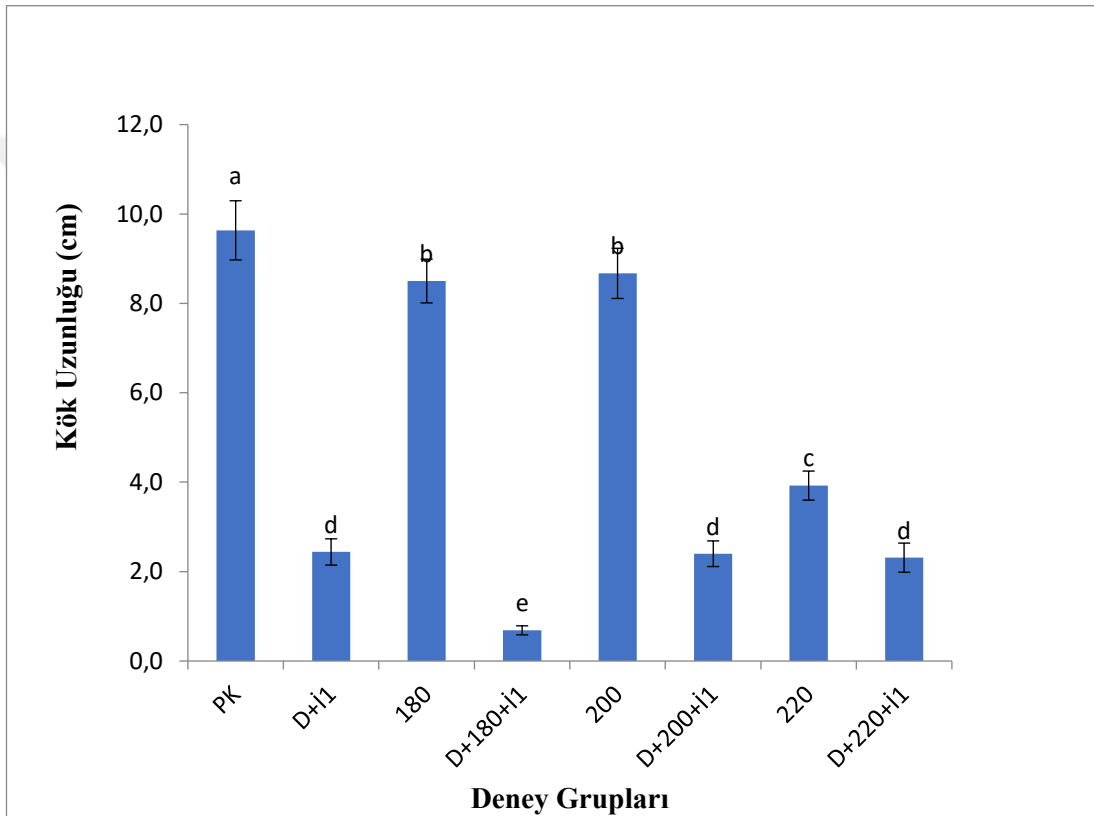
ST1A-17 izolatu (i3) da normal koşullar (PK, 3,02 cm) ile karşlaştırıldığında izolatu etkisi (3,38 cm), tuz konsantrasyonu uygulamasında 180 mM; 3,36 cm ve D+180+i3 uygulamasında (3,36 cm) kontrole g6rece daha uzun g6vde sonucu vermiştir ve her u6ç grup aynı istatistik grup i6çerisinde yer almışlardır (şekil 5.9). Grafik incelendiğinde D+200+i3 ve D+220+i3 denemelerinde g6vde uzunluğu sırasıyla 2,20 cm; 1,97 cm olarak 6l6çm6ř, olumsuz olarak değerlendirilmiş.

şekil 5.9: ST1A-17 izolatu tuz stresi koşullarında (180, 200, 220 mM) domates bitkisinin g6vde uzunluğuuna etkisi. . PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ3: ST1A-17 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

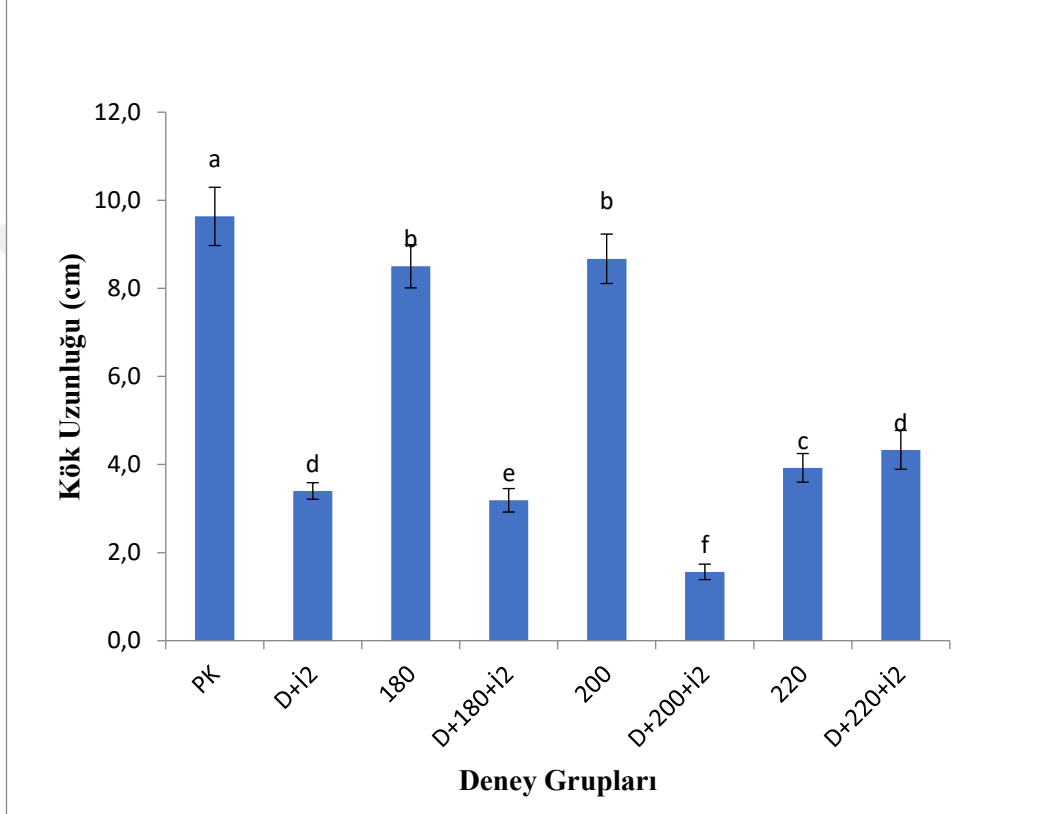
5.12.2. Kök Uzunluğu

Kök uzunluğu parametresinin değerlendirildiği denemede Şekil 5.10 incelendiğinde, İ1 (AT1A-22) izolatu normal koşullar (PK, 9,63 cm) ile karşılaştırıldığında izolatu etkisi (2,44 cm), tuz konsantrasyonu uygulamasında D+180+İ1 (0,69 cm), D+200+İ1 uygulamasında (2,40 cm) ve D+220+İ1 uygulamasında (2,31 cm) kontrole görece daha kısa kök uzunluğu sonucunu vermiştir ve izolatu tuz konsantrasyonlarında bitkinin kök uzunluğuna olumsuz etkisi olarak değerlendirilmiştir.

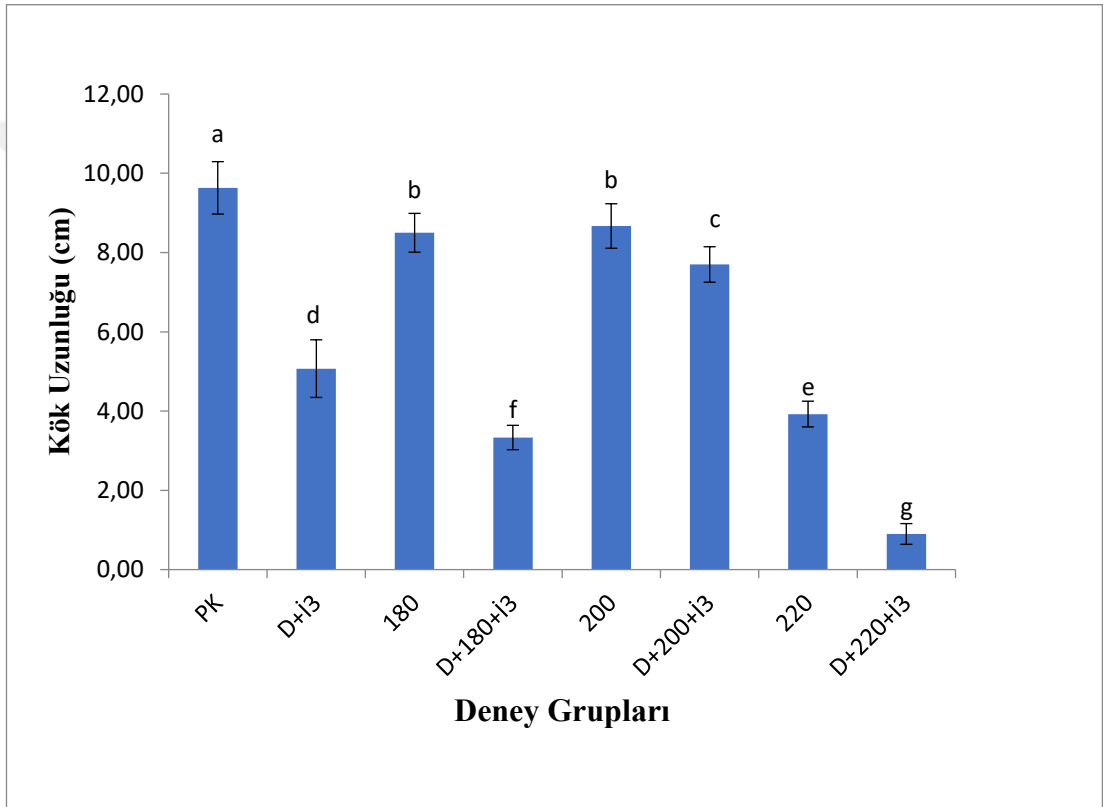
Şekil 5.10: ATA1-22 izolatu tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin kök uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

İ2 (DT2A-4) izolatu normal koşullar (PK, 9,63 cm) ile karşılaştırıldığında i2 izolatuının etkisi (3,40 cm) kontrole g6rece daha kısa k6k uzunluğu sonucunu vermiştir. 180 ve 200 mM konsantrasyon denemeleri sırasıyla; 8,50 cm ve 8,67 cm PK'ye g6rece daha az k6k uzunluğu sonucunu vermiştir ve aynı istatistiksel grup i6inde yer almaktadırlar. Ancak D+180+i2 (3,19 cm), D+200+i2 (3,19 cm) ve D+220+i2 (4,33 cm) uygulamalarına g6re daha uzun k6k uzunluğu sonucunu vermiştir.

şekil 5.11: DT2A-4 izolatuının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin k6k uzunluğuına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ2: DT2A-4 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

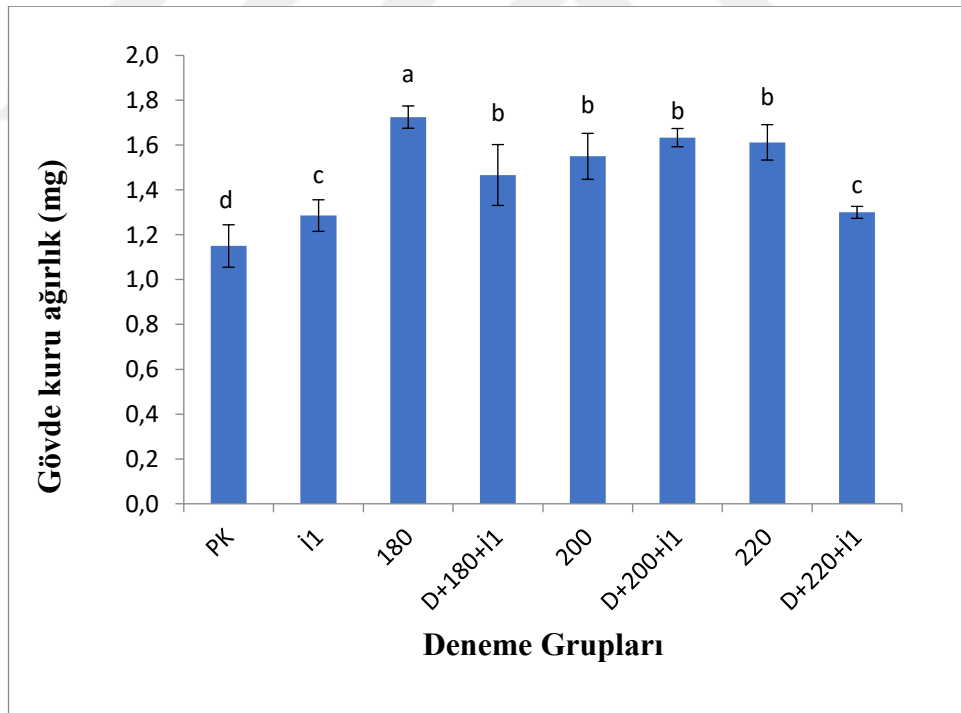
Şekil 5.12'deki sonuçlar değerlendirildiğinde i3 (ST1A-17) izolatu normal koşullarda (PK; 9,63 cm) i3 izolatu değerlendirildiğinde PK' ye görece (5,07 cm) daha kısa kök uzunluğu sonucunu vermiştir. 180 ve 200 mM konsantrasyon denemelerinde sırasıyla 8,50 cm; 8,67 cm kök uzunluğu sonucu aynı istatistiksel grup içinde yer almaktadır ancak kontrole görece daha kısa kök uzunluğu sonucunu vermiştir. Nihai olarak grafik incelendiğinde i2 bakteri uygulamasının ve D+180+i2, D+200+i3, D+220+i2 uygulamasının domates kök uzunluğuna olumsuz etkisi olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 5.12: ST1A-17 izolatinın tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin kök uzunluğuna etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ3: ST1A-17 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

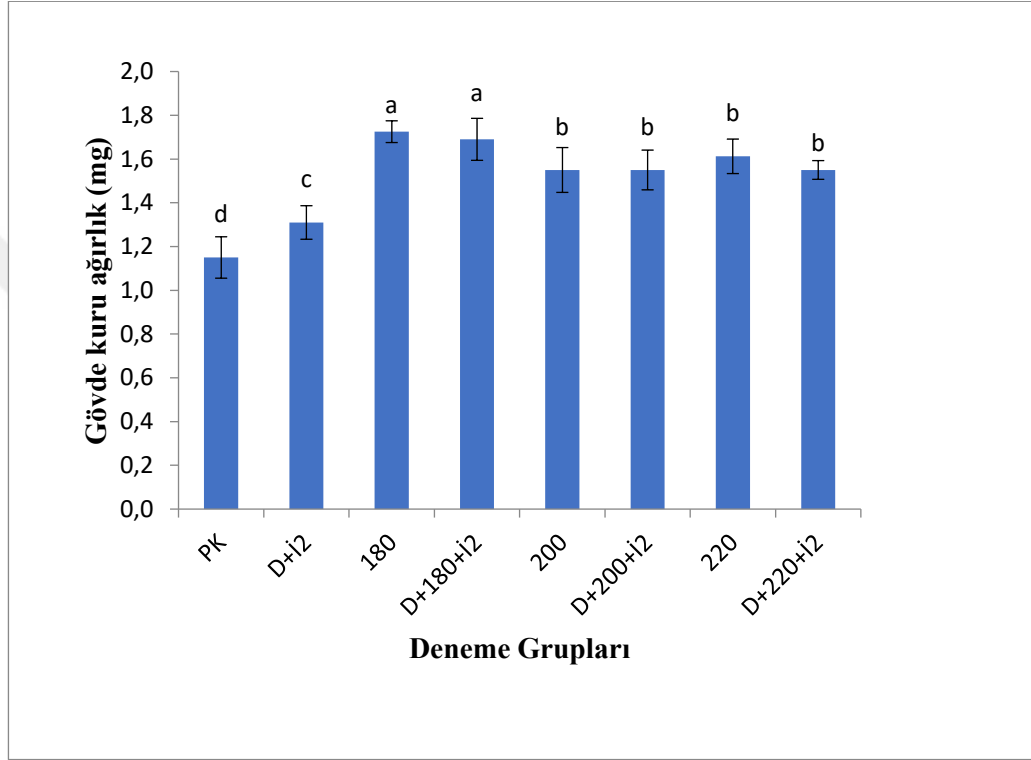
5.12.3. Gövde Kuru Ağırlığı

Şekil 5.13 incelendiğinde, İ1 (AT1A-22) izolatu (1,29 mg) normal koşullarda (PK; 1,15 mg) kontrole görece değerlendirildiğinde gövde kuru ağırlığı arttırdığı ve D+220+İ3 uygulamasının da (1,30 mg) kontrole göre gövde kuru ağırlığını arttırdığı ve aynı istatikselsel grup içinde değerlendirilmiştir. Tek başına farklı tuz konsantrasyonları; 180, 200, 220 mM uygulandığında sırasıyla 1,73 mg, 1,55 mg, 1,61 mg sonucunu vermiştir ve pozitif kontrole görece gövde kuru ağırlığına olumlu etkisi olarak değerlendirilmiştir. D+180+İ1, D+200+İ2, farklı konsantrasyonlarda tuz uygulamaları 200, 220 mM sırasıyla 1,47; 1,55 mg; 1,63 mg, 1,61 mg gövde kuru ağırlığını pozitif kontrole göre arttırmıştır ve aynı istatikselsel grup için yer almaktadırlar. Nihai olarak şekil 5.17 değerlendirildiğinde sadece İ1 uygulamasının, farklı tuz konsantrasyonlarının uygulanması ve farklı tuz konsantrasyonlarının İ1 izolatu ile uygulanması PK'ye görece çimlenmiş domatesin gövde kuru ağırlığına arttırıcı etkisi olmuştur.

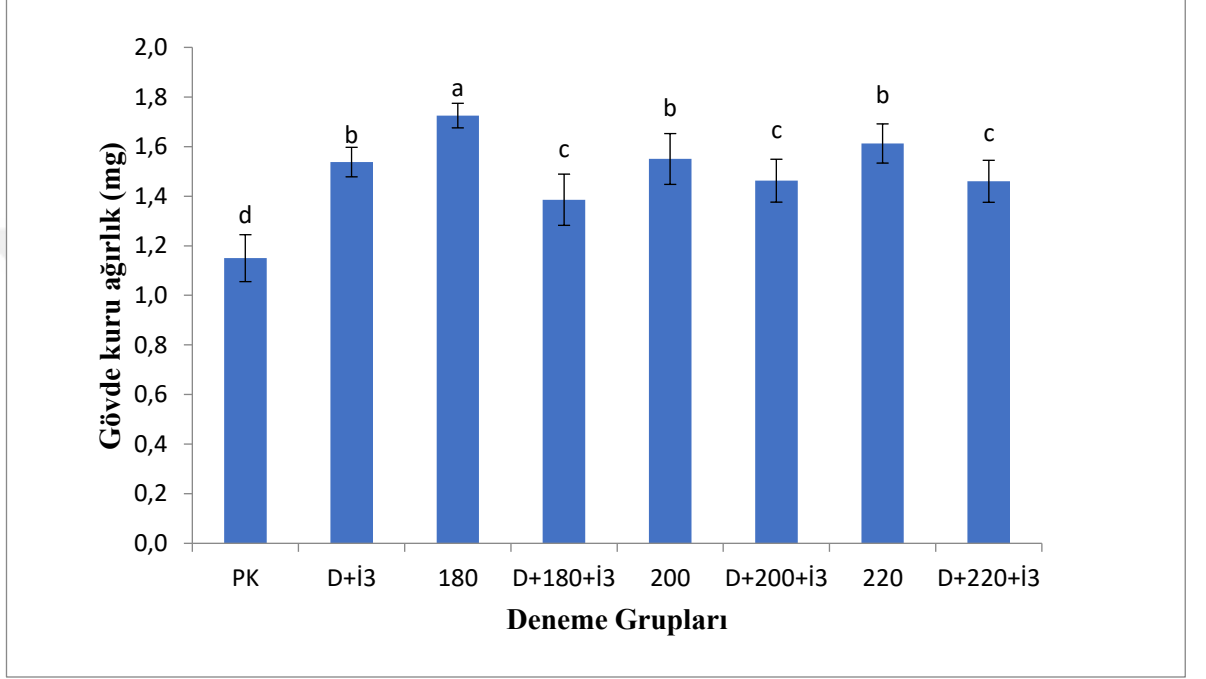
Şekil 5.13: AT1A-22 izolatu'nun tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

Şekil 5.14 incelendiğinde i2 (DT2A-4) izolatu normal koşullarda (PK; 1,15 mg) kontrole görece çimlenmiş domates tohumunun daha ağır gövde kuru ağırlığı sonucunu vermiştir. 180; D+180+i2, 200; D+200+i2, 220; D+200+i2 deney grupları sırasıyla 1,73 mg, 1,69 mg; 1,55 mg, 1,55 mg ve 1,61 mg, 1,55 mg sonucu vermiştir. Bu sonuçlar PK'ye göre gövde kuru ağırlığı artırıcı etkisi olup deneme grupları kendi aralarında aynı istatistiksel grup içinde yer almaktadır.

Şekil 5.14: DT2A-4 izolatinin tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ2: DT2A-4 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

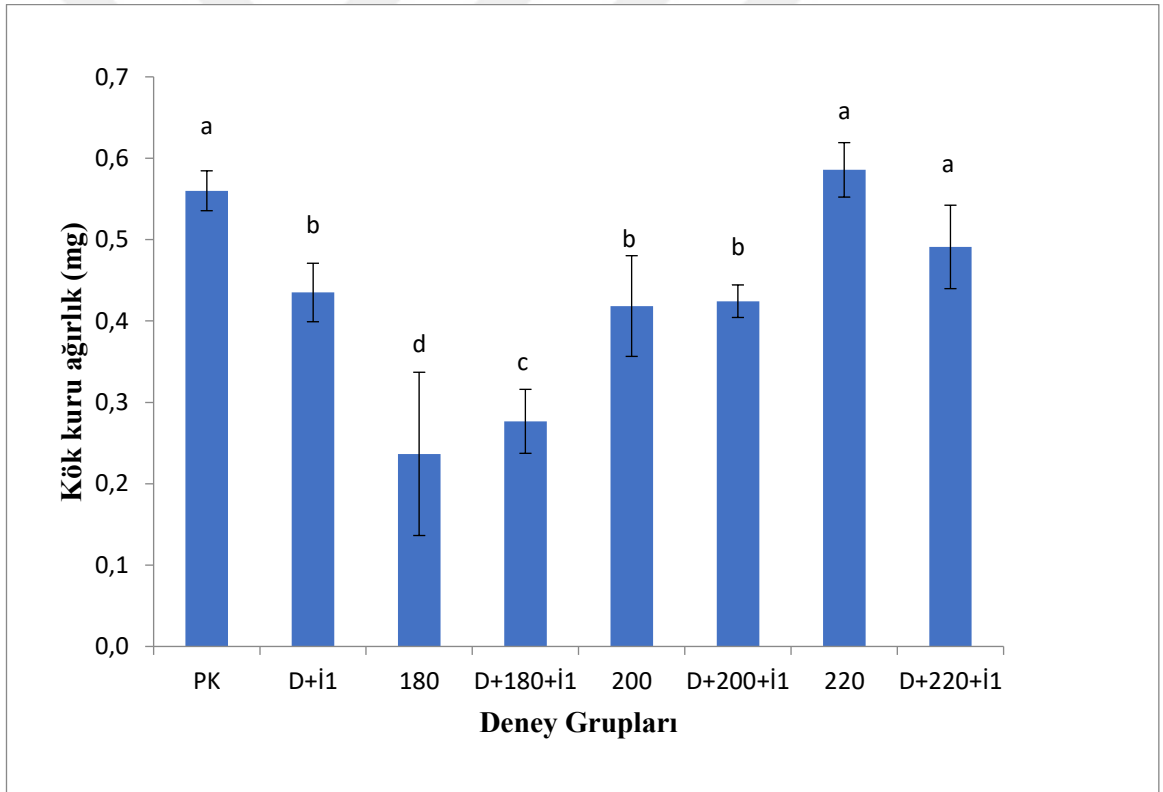
İ3 (ST1A-17) izolatu (1,54 mg) normal koşullarda (PK; 1,15 mg) kontrole g6rece değerlendirildiğinde g6vde kuru ağırlığı arttırdığı sonucunu vermiştir. Nihai olarak Şekil 5.15 değerlendirildiğinde farklı konsantrasyon denemeleri (180, 200, 220) sırasıyla 1,73 mg; 1,55 mg; 1,61 mg g6vde kuru ağırlığını PK' ye ve D+180+i3, D+200+i3, D+220+i3 deneme gruplarına kıyasla (sırasıyla 1,39 mg; 1,46 mg; 1,46 mg) imlenmiş domatesin g6vde kuru ağırlığını arttırdığı sonucunu vermiştir.

Şekil 5.15: ST1A-17 izolatuının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin g6vde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ3: ST1A-17 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

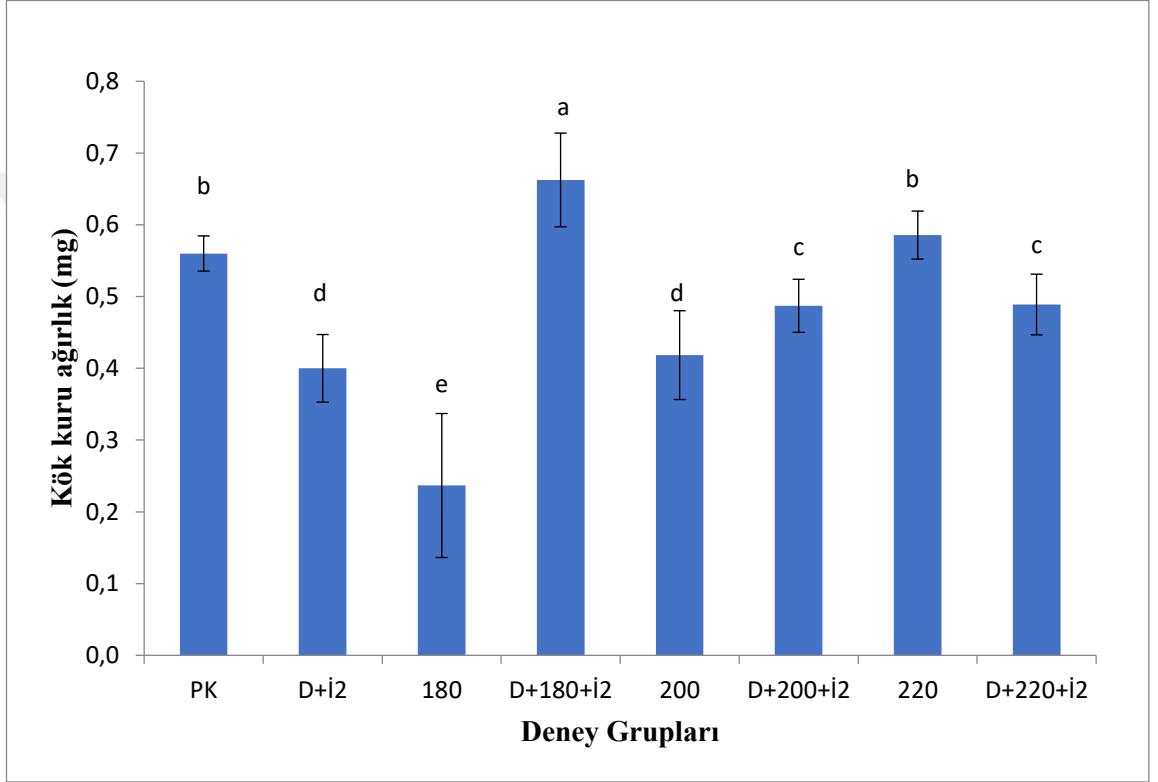
5.12.4. Kök Kuru Ağırlığı

İ1 (AT1A-22) izolatı (0,44 mg) normal koşullarda (PK; 0,56 mg) kontrole görece değerlendirildiğinde gövde kuru ağırlığı azalttığı sonucunu vermiştir. Şekil 5.16 incelendiğinde 180 tuz konsantrasyonu ve D+180+i1 deney gruplarının sırasıyla 0,24 mg; 0,28 mg sonuç verdiği yani 180 mM konsantrasyon uygulamasında i1 bakterisinin kök kuru ağırlığına arttırucu etki ettiği, 200 tuz konsantrasyonu ve D+200+i1 deney gruplarının sırasıyla 0,42 mg; 0,42 mg sonuç verdiği ve D+i1 deney grubu ile aynı istatistiksel grupta bulunduğu, 220 tuz konsantrasyonu ve D+220+i1 deney gruplarının sırasıyla 0,59 mg; 0,49 mg sonuç vererek 220 mM konsantrasyon denemesinde i1 bakteri uygulamasının kök kuru ağırlığına etki etmediği sonucunu vermiştir.

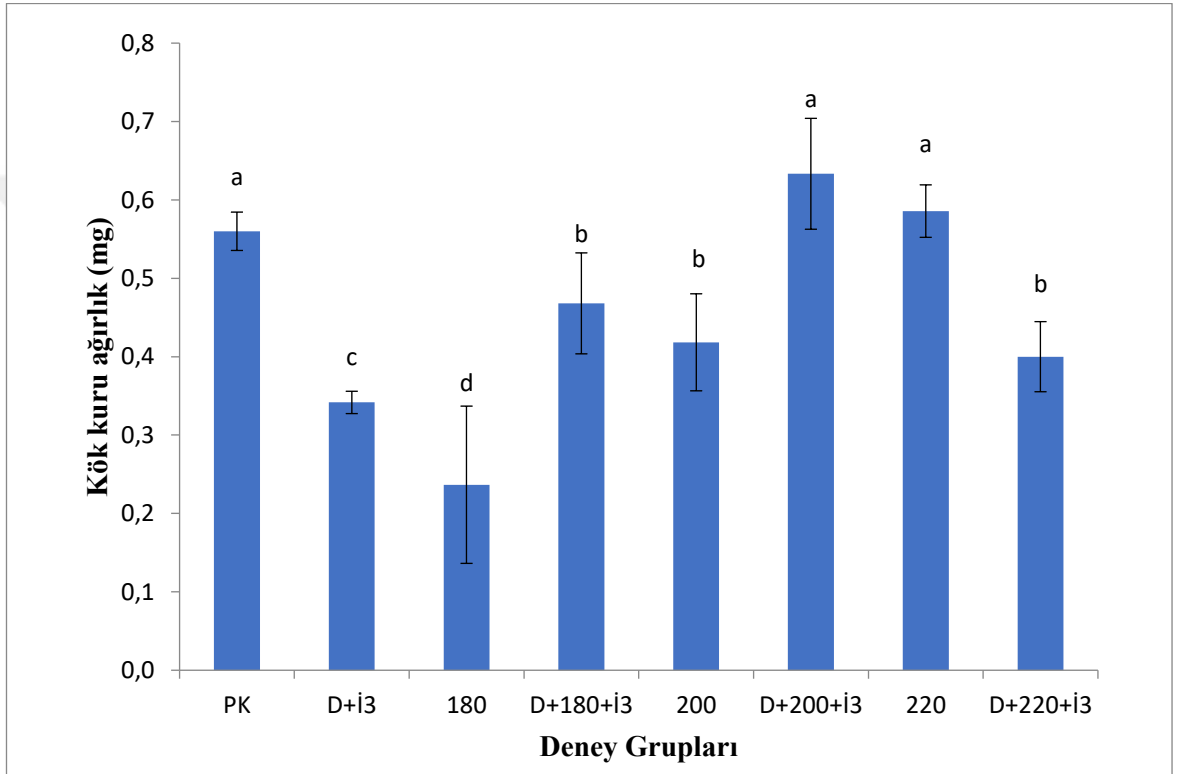
Şekil 5.16: AT1A-22 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ1: AT1A-22 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

İ2 (DT2A-4) izolatu (0,40 mg) normal koşullarda (PK; 0,56 mg) kontrole g6rece değerlendirildiğinde g6vde kuru ağrılığı azaltıcı etkisi olduğu sonucunu vermiştir. 180, 200 konsantrasyon denemelerinde sırasıyla 0,24; 0,42, D+180+i2, D+200+i2 deneme gruplarında sırasıyla 0,66 mg; 0,49 mg sonuç vererek tuz konsantrasyonlarında pozitif kontrole g6rece k6k kuru ağrılığını arttırıcı etki g6stermiştir. 220 mM tuz konsantrasyonu (0,59 mg) ile D+200+i2 deney grubu karşılaştırıldığında k6k kuru ağrılığını azaltıcı etki g6stermiştir.

şekil 5.17: DT2A-4 izolatu'nun tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin k6k kuru ağrılığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ2: DT2A-4 izolatu, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

Şekil 5.18 incelendiğinde İ3 (ST1A-17) izolatı (0,34 mg) normal koşullarda (PK; 0,56 mg) kontrole görece değerlendirildiğinde gövde kuru ağırlığı azaltıcı etkisi olduğu sonucunu vermiştir. 180, 200 konsantrasyon denemelerinde sırasıyla 0,24; 0,42, D+180+i3, D+200+i3 deneme gruplarında sırasıyla 0,67 mg; 0,63 mg sonuç vererek kök kuru ağırlığını arttırıcı etki göstermiştir. 220 mM tuz konsantrasyonu (0,59 mg) ile D+200+i3 deney grubu (0,40) karşılaştırıldığında kök kuru ağırlığını azaltıcı etki göstermiştir.

Şekil 5.18: ST1A-17 izolatının tuz stresi koşullarında (180 mM, 200 mM, 220 mM) domates bitkisinin gövde kuru ağırlığına etkisi. PK: Pozitif kontrol, D: Domates, İ3: ST1A-17 izolatı, 180, 200, 220: Tuz konsantrasyonları.

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Kimyasal gübrelerin ve pestisitlerin aşırı kullanımı, modern tarımın önemli bir parçası olarak kabul edilse de, bu uygulamaların uzun vadeli çevresel ve ekonomik etkileri büyük önem taşır. Kimyasal gübreler, bitki büyümesini hızlandırarak ve besin eksikliklerini gidererek kısa vadede yüksek verim elde edilmesine katkı sağlar. Ancak, bu süreçte toprak organik madde içeriği azalabilir, toprak yapısının bozulmasına ve mikrobiyal aktivitenin azalmasına neden olur [Kılıç vd., 2012].

Pestisitler ise zararlıların kontrol altına alınmasında etkilidir, ancak bu kimyasalların doğal düşmanları da etkileyerek ekosistemde dengesizliklere yol açar. Bu durum, biyoçeşitlilik kaybına ve ekosistemin zarar görmesine neden olur. Ayrıca, diğer senaryolardan biri zararlı organizmalar zamanla bu kimyasallara karşı direnç geliştirerek, daha fazla pestisit kullanımını arttırabilir. Aynı zamanda kimyasal gübreler ve pestisitlerin insan sağlığını da tehdit eder; toksik maddelerden zehirlenmeler ve ölümler meydana gelmektedir [Kurutaş vd., 2003]. Bu nedenlerle, sürdürülebilir tarım için daha çevre dostu yöntemlerin teşvik edilmesi önemlidir. Bu yöntemlerle, toprak sağlığını korumaya, su ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına ve insan sağlığına zarar vermeyen gıda üretimine katkıda bulunulabilir.

Son zamanlarda tarımda kimyasal gübrelerin yerine alternatif olarak bitki büyümesini teşvik eden bakteriler gibi biyolojik çözümler üzerindeki ilgi artmıştır. Bu bakteriler, bitkilerin büyümesini teşvik ederek kök gelişimini artırabilir, bitkilerin besin alımını kolaylaştırabilir ve zararlı organizmalarla mücadelede doğal bir destek sunabilirler [Gmriz vd., 2014]. Biyolojik çözümler olarak bitki büyümesini teşvik edici bakterileri kullanımı, kimyasal gübrelerin aksine gıdalarda kalıntı bırakmaz ve toksik kimyasalların insan sağlığına etkilerinden kaçınır. Bu da hem tarım ürünlerinin güvenliği hem de tüketicilerin sağlığı için önemli bir avantaj sağlar. Ancak, yapılan çalışmalar incelendiğinde bu uygulamaların henüz tamamen uygulanabildiği gözlemlenmemiştir çünkü bitki büyümesini teşvik edici bakteri kullanımının dezavantajları da vardır. Bu bakterilerin etkinliği, toprak tipine, iklim koşullarına ve bitki türüne bağlı olarak değişebilir. Ayrıca, bu bakterilerin büyümesini ve etkinliğini artırmak için doğru uygulama yöntemleri ve teknik bilgi gereklidir. Uygulama maliyetleri bazı durumlarda yüksek olabilir ve çiftçiler için

yeni bir teknolojiyi benimseme süreci zaman alabilir. Ayrıca bitki büyümesini teşvik eden rizobakteriler, laboratuvar koşullarında gösterdikleri performansın tarla koşullarında sergilememeleri durumunda yaygın olarak kullanımlarını sınırlayan diğer bir engel olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumun temel nedenleri, bu bakterilerin bölgenin iklimik şartlarına uyum sağlayamamaları veya yerel mikroflora ile rekabet edememeleridir. Bu nedenle bu tez çalışmasında yaz mevsiminin uzunluğu, yüksek ortalama sıcaklık derecelerine sahip olması gibi nedenlerle, Tekirdağ, Ankara, Konya, Sivas ve Diyarbakır illerinden toplanan toprak örnekleri ile çalışılmıştır. Böylelikle ACC deaminaz aktiviteli izolatların sığa adapte olmuş; kuraklık stresine dirençli bakteri seçimi yapılmıştır. ACC deaminaz üreten bakteriler etilen öncüsü olan ACC (1-aminosiklopropan-1-karboksilat) molekülünü parçalayıp, bitki üzerindeki stres kaynaklı etilen birikimini azaltır ve bitki stres ortamındayken kök ve sürgün büyümesini artırır [Glick vd., 2005]. Yaygın olarak *Bacillus* sp., *Pseudomonas* sp. ait türler olduğu belirlenmiştir.

Tez çalışması kapsamında nihai olarak seçilen 3 izolat; AT1A-22, DT2A-4 ve ST1A-17, 16S rDNA analizi ve biyokimyasal testler ile de desteklenerek tür seviyesinde tanımlanmıştır. BLASTn programı sonuçlarına göre AT1A-22 izolatı 99.84% benzerlikle *Pseudomonas azotoforms*; DT2A-4 izolatı 100% benzerlikle *Niallia circulans*; ST1A-17 izolatı 99.91% benzerlikle *Achromobacter spanius* cinslerine ait türlerden oluşmaktadır. Pseudomonas türlerinin bitki büyümesini teşvik edici özellikleri yapılan çalışmalar sayesinde bilinmektedir. Daha önce bu konu üzerinde yapılmış araştırma sonuçları incelendiğinde, ACC deaminaz aktivitesine sahip türlerin *Pseudomonas*, *Alcaligenes*, *Bacillus*, *Enterobacter* ve *Rhizobium* cinslerine ait olduğu ancak *Pseudomonas* cinsinin bu konuda çokça bir üstünlük gösterdiği anlaşılmaktadır [Meyer vd., 2004]. Liu vd., (2021), yaptıkları bir çalışmada ACC deaminaz geninin *P. azotoformans*'da başarıyla silinmesini ve bunun domates bitkileri üzerindeki etkilerini göstermiştir. Çalışmalarında *P. azotoformans* CHB 1107 ve *P. azotoformans* CHB 'nin *acdS* mutantını (CHB 1107 M) kullanmışlardır. Bu çalışmanın amacı *P. Azotoformans*'daki *acdS* geninin etkileri değerlendirmek için yapılmıştır. Çalışmalar sonucunda CHB 1107 ile inoküle edilen domates bitkileri, tuz stresine yanıt olarak etilen salınımı ve prolin içeriğinde önemli bir azalma gösterdiğini ve kök ve sürgün kuru ağırlıklarında artışla sonuçlanmıştır. Bunun yanı sıra, CHB 1107 WT, CHB 1107 M'ye kıyasla K, Ca ve Mn alımını artırmış, ancak Na alımını azaltmıştır. CHB 1107 WT ile inoküle edilen bitkiler, daha yüksek bir

K/Na oranı göstermiştir ve bu, tuz stresine karşı bitkilerin iyon alımı stratejileriyle ilişkilendirilmiştir [Liu vd., 2021]. AT1A-22 izolatı; *P. Azotoformans* ile NaCl tuz stresi ortamında çimlenmeye bırakılan domates tohumu çimlenme sonrasında 180 mM NaCl ortamında kök kuru ağırlığını arttığı olarak belirlenmiştir. Ayrıca DT2A-4 izolatı; *Niallia circulans* 'ın ise 180 mM, 200 mM ve 220 mM NaCl tuz ortamında kök kuru ağırlığını arttırdığı gözlenmiştir. Deney sonuçları Liu vd., (2021), yaptığı çalışmayı destekler niteliktedir. Sonuç olarak, bu durum *P. azotoformans*'ın ACC deaminaz genini içeren suşları, domates bitkilerinde tuz stresine karşı büyümeyi ve besin alımını iyileştirmek için etkili bir araç olarak kullandığını düşündürmektedir.

Bitkilerde tuz stresi gövde gelişimini de olumsuz etkiler. Tuz, toprakta ozmotik basıncı artırarak bitkinin su alımını zorlaştırır. Bu durum hücrel su kaybına ve hücre genişlemesinde azalmaya neden olur, bu da gövde kuru ağırlığını düşürür [Chaves vd., 2009]. Ayrıca sodyum (Na⁺) ve klor (Cl⁻) iyonlarının birikimi, potasyum (K⁺) ve kalsiyum (Ca²⁺) gibi gerekli besinlerin alımını engelleyebilir. Bu durum hücrel metabolizmayı bozarak büyümenin yavaşlamasına yol açar. Ve stomaların kapanmasına neden olarak fotosentez oranını düşürür. Azalan fotosentez, karbonhidrat üretiminin düşmesine ve büyümenin yavaşlamasına yol açar [Tian vd., 2017].

Gövde kuru ağırlıkları incelendiğinde; normal koşullarda (PK) büyütülen domates ile DT2A-4 inokülasyonu ve tuz stresi ortamında büyütülen domateslerin gövde kuru ağırlıklarında istatistiksel olarak olumlu bir değişim olmamıştır; yani tuz stresi ortamında gövde kuru ağırlığında azalma beklerken bakterinin tuz stresinde gövde kuru kuru ağırlığının azalmasını engellediği belirlenmiştir. 180 mM, 200 mM, 220 mM NaCl stres ortamında gövde uzunlukları incelendiğinde gövde uzunluklarının azaldığı saptanmıştır; nihai olarak olumlu etkisi olmamıştır. Bu durumda gerçekleştirilen deneyde stres ortamında gövde uzunluğu ve gövde kuru ağırlığı arasında ters orantı mevcuttur. Bu ters orantı bitki stres altındayken uzamaya değil metabolik olayların devamlılığını sağlamaya çalışmasında bakterinin etki potansiyeli olarak değerlendirilebilir. *Bacillus circulans* (şimdiki adıyla *Niallia circulans*) bakterisi, bitki büyümesini teşvik eden ve indol-3-asetik asit (IAA) üreten bir bakteri olduğundan biyogübre olarak kullanım potansiyeline sahiptir. Qin vd., (2021)' de yaptığı bir çalışmada *Bacillus circulans* E9 bakterisini, endüstriyel substratlar içeren düşük maliyetli ortamda bakteri büyümesi ve IAA üretimi için geleneksel Luria Broth (LB) ortamının yerine kullanımını değerlendirilmiştir. PYM ortamında

biyoreaktörde kültüre edilen *B. circulans*, erlenmeyer şişelerinde yetiştirilene göre büyüme ve IAA üretiminde sırasıyla 8 ve 1.6 kat daha yüksek değerler gösterdiği ayrıca biyoreaktörde üretilen IAA'nın, *Arabidopsis thaliana* bitkisinde kök sistemini sentetik IAA ile benzer şekilde indüklediğini tespit etmişlerdir. Bu çalışma, PYM ortamının *B. circulans* E9'un biyoreaktörlerde kitlesel üretimi için kullanılabilirliğini ve hem bakteri büyümesini hem de IAA üretimini artırabileceğini göstermektedir. Tez çalışmalarında kullanılan DT2A-4 izolatu analizler sonucu *Niallia circulans* cinsine ait tür olduğu tespit edilmiştir. IAA aynı zamanda ACC sentaz enziminin aktivitesini teşvik ederek SAM'in ACC'ye dönüşmesini sağlar [Kende, 1993]. Bu durumda DT2A-4 izolatının IAA üretimine bakmak; iyi bir üretici ise yolağın ACC sentaz enzimine etkisini araştırmak; mikrobiyal gübre ve tuz stresi altında bitkilerin büyüme ve gelişmesini artırıcı çalışmalara öncülük edebilir.

Shahid ve vd., (2019) yaptıkları çalışmada ACC deaminaz üreten faydalı bir bakteri suşu olan *Achromobacter* sp. FB-14'ün pirinç bitkilerinde stresle ilgili CIPK genlerini (OsCIPK03, OsCIPK12, ve OsCIPK15) yukarı düzenleyerek tuzluluğun etkilerini hafifletme potansiyelini araştırmışlardır. FB-14 suşunu, 855 mM NaCl konsantrasyonunda izole etmiş olup ve çeşitli *Achromobacter* türleriyle %99'un üzerinde 16S rRNA gen dizisi benzerliği ile taksonomik olarak tanımlamasını gerçekleştirmişlerdir. Çalışmalarının sonucunda *Achromobacter* sp. FB-14 suşunun, ACC deaminaz aktivitesi göstererek stres altındaki pirinç bitkilerinin büyümesini düzenlediğini tespit etmişlerdir. Bu enzim, stres koşullarında bitkide birikme eğiliminde olan ACC'yi ayrıştırarak aşırı etilen üretimini engellediği; ACCD aktivitesi sayesinde, *Achromobacter* sp. FB-14, bitki hücrelerindeki etilen seviyelerini düzenleyerek büyümeyi teşvik ettiğini ayrıca, indol bileşikleri (IAA) üreten bu bakterinin, bitki kök gelişimini teşvik ederek su ve besin alımını arttırdığını göstermişlerdir [Shahid vd.,2020]. ST1A-17 izolatu 16S rDNA analizi sonucunda *Achromobacter spanius* cinslerine ait türler olduğu tespit edilmiştir. Ve tuz stresi altında domates bitkisinin kök ve gövde kuru ağırlığını arttırdığı belirlenmiştir. Bu nedenle *Achromobacter* sp., tuzlu topraklarda tarımsal verimliliği artırmak için biyoteknolojik uygulamalarda kullanılabilir umut verici bir adaydır.

Sonuç olarak, sürdürülebilir tarım için mikroorganizmaların ve biyoteknolojik çözümlerin önemini vurgulamakta ve bu alandaki araştırmaların daha fazla geliştirilmesi gerektiği öngörüsünde bulunmaktadır. Bu çözümler, ekosistem sağlığını korurken, daha verimli ve çevre dostu tarım yöntemlerinin benimsenmesine

katkı sağlayabilir. Özellikle ACC deaminaz üreten türlerin, bitkilerde stres altında büyümeyi teşvik ettiği ve zararlı etkileşimleri azalttığı gözlemlenmiştir. Bu bakterilerin kullanımı, bitkilerdeki tuz stresini hafifletmeye, kök ve sürgün büyümesini artırmaya, besin alımını iyileştirmeye ve daha sağlıklı ürünler elde edilmesine olanak tanımaktadır. Özellikle *Pseudomonas*, *Niallia* ve *Achromobacter* türlerinin bu konuda olumlu etkiler gösterdiği ve bu bakterilerin daha geniş tarımsal uygulamalarda kullanılabileceği ifade edilmiştir. Ancak, biyolojik çözümler henüz her koşulda tam verim alabilecek düzeyde değildir. İklim koşulları, toprak tipi ve yerel mikroflora gibi faktörler bu bakterilerin etkinliğini etkileyebilmektedir. Bu biyolojik uygulamaların maliyetleri ve yeni teknolojilere adaptasyon süreci de göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKLAR

Acet S., (2023). Bitki büyümesini teşvik edici özelliğe sahip bakterilerin buğday rizosferinden izolasyonu, saflaştırılması, biyokimyasal ve moleküler biyolojik yöntemlerle tanımlanması. Yüksek Lisans Tezi, Gebze Teknik Üniversitesi.

Ahanger M. A., Akram N. A., Ashraf M., Alyemeni M. N., Wijaya L., & Ahmad P., (2017). Plant responses to environmental stresses from gene to biotechnology. *AoB Plants*, 9(4), plx025.

Ahmed E., Holmström S. J., (2014). Siderophores in environmental research: roles and applications. *Microbial biotechnology*, 7(3), 196–208.

Aktan Z. C., Soylu S., (2020). Diyarbakır İlinde Yetişen Badem Ağaçlarından Endofit ve Epifit Bakteri Türlerinin İzolasyonu ve Bitki Gelişimini Teşvik Eden Mekanizmalarının Karakterizasyonu. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi*, 23(3), 641-654.

Alexveer S. K., Strete D., (2001). *Microbiology: A Photographic Atlas for the Laboratory*, 1st Edition, Benjamin Cummings.

Arshad M., Frankenberger W.T., (1991). Microbial production of plant hormones. *Plant and Soil*, 133, 1-8.

Aasfar A., Bargaz A., Yaakoubi K., Hilali A., Bennis, I., Zeroual Y., Meftah Kadmiri I., (2021). Nitrogen fixing *Azotobacter* species as potential soil biological enhancers for crop nutrition ve yield stability. *Frontiers in microbiology*, 12, 628379.

Ateş Ö., (2017). Tuz Stresi Koşulları Altında Buğdayın Ürün Verimini ve Gelişimini Arttırmak için ACC Deaminaz İçeren Bakterilerin İzolasyonu Tanımlanması ve Etkinliğinin Saptanması. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi.

Bicek S., (2021). Azotu Fikse Eden *Azotobacter* Türlerinin Buğday Rizosferlerinden İzolasyonu ve Moleküler Karakterizasyonu. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi.

Chakraborty M., Hasanuzzaman M., Rahman M., Khan M. A. R., Bhowmik P., Mahmud N. U., Islam, T., (2020). Mechanism of plant growth promotion ve disease suppression by chitosan biopolymer. *Agriculture*, 10(12), 624.

Chaves M.M., Flexas J., Pinheiro C., (2009). Photosynthesis under drought and salt stress: regulation mechanisms from whole plant to cell. *Annals of botany*, 103 4, 551-60.

Çobanoğlu H. B. İ., (2023). Toprak ve Gıda Kaynaklı Örneklerden Bacillus Türlerinin İzole Edilip Maldı-tof Ms Cihazı ile Tanımlanması, Siderofor Etkinliklerinin Belirlenmesi ve Optimizasyonu. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.

Depaepe T., Van Der Straeten D., (2020). Tools of the ethylene trade: a chemical kit to influence ethylene responses in plants ve its use in agriculture. *Small Methods*.

Dimkić I., Janakiev T., Petrović M., Degrassi G., Fira D., (2022). Plant-associated Bacillus and Pseudomonas antimicrobial activities in plant disease suppression via biological control mechanisms-A review. *Physiological ve Molecular Plant Pathology*, 117, 101754.

Dixon R., Kahn D., (2004). Genetic regulation of biological nitrogen fixation. *Nature reviews. Microbiology*, 2(8), 621–631.

El-Saadony M. T., Saad A. M., Soliman S. M., Salem H. M., Ahmed A. I., Mahmoo, M., AbuQamar S. F., (2022). Plant growth-promoting microorganisms as biocontrol agents of plant diseases: Mechanisms, challenges ve future perspectives. *Frontiers in plant science*, 13, 923880.

Etesami H. & Adl S. M., (2020). Plant growth-promoting rhizobacteria (PGPR) ve their action mechanisms in availability of nutrients to plants. *Phyto-Microbiome in stress regulation*.

Fadiji A. E., Santoyo G., Yadav A. N., Babalola O. O., (2022). Efforts towards overcoming drought stress in crops: Revisiting the mechanisms employed by plant growth-promoting bacteria. *Frontiers in Microbiology*, 13, 962427.

Fallik E., Sarig S., Okon Y., (1994). Morphology ve physiology of plant roots associated with Azospirillum. In: Okon Y (ed) *Azospirillum/plant associations*. CRC Press, London, 77-8.

Fatma M., Asgher M., Iqbal N., Rasheed F., Sehar Z., Sofu A., Khan N. A., (2022). Ethylene signaling under stressful environments: Analyzing collaborative knowledge. *Plants*, 11(17), 2211.

Fenn M. A., Giovannoni, J. J., (2021). Phytohormones in fruit development ve maturation. *The Plant Journal*.

Gao C., Ding L., Li Y., Chen Y., Zhu J., Gu M., Li Y., Xu G., Shen Q., Guo S., (2017). Nitrate increases ethylene production ve aerenchyma formation in roots of lowlve rice plants under water stress. *Functional Plant Biology*, 44(4):430-442.

Glick B. R., (2005). Modulation of plant ethylene levels by the bacterial enzyme ACC deaminase. *FEMS microbiology letters*, 251(1), 1–7.

Glick B. R., (2012). Plant growth-promoting bacteria: mechanisms and applications. *Scientifica*, 2012(1), 963401.

Glick B.R., Penrose D.M., Li J., (1998). A model for lowering plant ethylene concentrations by plant growth promoting rhizobacteria. *Journal of Theoretical Biology*, 190, 63-68.

Gupta A., Rai S., Bano A., Sharma S., Kumar M., Binsuwaidan R., Suhail Khan M., Upadhyay T.K., Alshammari N., Saeed M., Pathak N., (2022). ACC Deaminase Produced by PGPR Mitigates the Adverse Effect of Osmotic and Salinity Stresses in *Pisum sativum* through Modulating the Antioxidants Activities. *Plants*, 11.

Herpell J.B., Alickovic A., Diallo B., Schindler F., Weckwerth W., (2023). Phyllosphere symbiont promotes plant growth through ACC deaminase production. *The ISME Journal*, 17, 1267- 1277.

Hong Y., Glick B.R., Pasternak J.J., (1991). Plant-microbial interaction under gnotobiotic conditions: a scanning electron microscope study. *Curr Microbiol*, 23, 111-114.

İmriz G., Özdemir F., Topal İ., Ercan B., Taş M. N., Yakışır E., Okur O., (2014). Bitkisel Üretimde Bitki Gelişimini Teşvik Eden Rizobakteri (Pgpr)'ler ve Etki Mekanizmaları. *Elektronik Mikrobiyoloji Dergisi*, 12(2), 1-19.

Jacksons M.B., (1985). Etilen ve bitkilerin topraktaki su birikintileri altında kalmasına tepkileri. *Yıllık Bitki Fizyolojisi İncelemesi*, 36, 145-174.

Jacoby R.P., Peukert M., Succurro A., Koprivova A., Kopriva S., (2017). The Role of Soil Microorganisms in Plant Mineral Nutrition Current Knowledge and Future Directions. *Frontiers in Plant Science*, 8.

Jaya D. K., Giyanto G., Nurhidayat N., Antonius S., (2019). Isolation, identification and detection of ACC deaminase gene-encoding rhizobacteria from rhizosphere of stressed pineapple. *Indonesian Journal of Biotechnology*, 24(1), 17-25.

Johnson P. R., Ecker J. R., (1998). The ethylene gas signal transduction pathway: a molecular perspective. *Annual review of genetics*, 32, 227–254.

Kadıoğlu G.B., (2013). ACC Deaminaz Aktivitesine Sahip ve Soğuğa Dirençli Bakterilerin İzolasyonu ve Karakterizasyonu. *Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Üniversitesi.

Kapoor B., Kumar P., Sharma R., Kumar A., (2021). Regulatory interactions in phytohormone stress signaling implying plants resistance ve resilience mechanisms. *Journal of Plant Biochemistry ve Biotechnology*, 1-16.

Kaynak L., İmamgiller B., (1997). Bitki büyüme düzenleyicilerinin fizyolojik olaylardaki rolleri. *Akdeniz University Journal of the Faculty of Agriculture*, 10(1), 289-299.

Kazankaya A., Doğan Ö. Ü. A., Şen F., Ögütcü H., Erdoğan M., Yağmur M., Demircioğlu K., (2023). *Tarım ve Doğa Bilimlerine Güncel Bakış*.

- Kende H., (1993). Ethylene biosynthesis. *Annual Review of Plant Biology*, 44,283-307.
- Khan N., Ali S., Shahid M. A., Mustafa A., Sayyed R. Z., Curá, J. A., (2021). Insights into the interactions among roots, rhizosphere, ve rhizobacteria for improving plant growth ve tolerance to abiotic stresses: a review. *Cells*, 10(6), 1551.
- Khan N., Bano A., Ali S., Babar M. A., (2020). Crosstalk amongst phytohormones from planta ve PGPR under biotic ve abiotic stresses. *Plant Growth Regulation*.
- Kılıç R., Korkmaz K., (2012). Kimyasal gübrelerin tarım topraklarında artık etkileri. *Biyoloji Bilimleri Araştırma Dergisi*, 5(2), 87-90.
- Kurutaş E. B., Kılınc M., (2003). Pestisitlerin biyolojik sistemler üzerine etkisi. *Arşiv Tarama Dergisi*, 12(3).
- Leber A., (2016). *Clinical Microbiology Procedures Hvebook*. 4th Edition, ASM Press.
- Leboffe M. J., (2011). *A Photographic Atlas For The Microbiology Laboratory*. 4th Edition, Morton Publishing.
- Ma J.H., Yao J.L., Cohen D., Morris B., (1998). Ethylene inhibitors enhance *in vitro* root formation from apple shoot cultures. *Plant Cell Rep*, 17, 211-214.
- Madigan M. T., Martinko J., Parker J., (2004). *Brock Biology of Microorganisms*. Lippincott Williams & Wilkins, 10th Edition.
- Maehly A. C., Chance B., (1954). The assay of catalases ve peroxidases *Methods of Biochemical analysis*, 1:357-424.
- Mattoo A.K., Suttle J.C., (1991). *The Plant Hormone Ethylene*. 1st Edition. CRC Press.
- Mayak S., Tirosh T., Glick B.R., (1999). Effect of Wild-Type and Mutant Plant Growth-Promoting Rhizobacteria on the Rooting of Mung Bean Cuttings. *Journal of Plant Growth Regulation*, 18, 49-53.
- Meraklı N., Memon A., (2020). Bitki Büyümesinde ve Gelişiminde Bitki Büyümesini Teşvik Eden Rizobakterinin (PGPR) Rolü: Toprak-Bitki İlişkisi. *Turkish Journal of Agriculture-Food Science ve Technology*, 8(12), 2590-2602.
- Meyer A.F., Lipson D. A., Martin A. P., Schadt C. W., Schmidt S. K., (2004). Molecular and Metabolic Characterization of Cold-Tolerant Alpine Soil Pseudomonas. *Sensu Stricto Applied and Environmental Microbiology*, 70(1), 483–489.
- Naing A.H., Campol J.R., Chung M.,Kim C.K., (2022). Overexpression of *acdS* in *Petunia hybrida* Improved Flower Longevity and Cadmium-Stress Tolerance by Reducing Ethylene Production in Floral and Vegetative Tissues. *Cells*, 11.

Oleńska E., Małek W., Wójcik M., Swiecicka I., Thijs S., Vangronsveld J., (2020). Beneficial features of plant growth-promoting rhizobacteria for improving plant growth ve health in challenging conditions: A methodical review. *Science of the Total Environment*, 743, 140682.

Orozco-Mosqueda M.D., Duan J., DiBernardo M., Zetter E., Campos-García J., Glick B.R., Santoyo G., (2019). The Production of ACC Deaminase and Trehalose by the Plant Growth Promoting Bacterium *Pseudomonas* sp. UW4 Synergistically Protect Tomato Plants Against Salt Stress. *Frontiers in Microbiology*, 10.

Pantigoso H. A., Manter D. K., Fonte S. J., Vivanco J. M., (2023). Root exudate-derived compounds stimulate the phosphorus solubilizing ability of bacteria. *Scientific Reports*.

Paśmionka I. B., Bulski K., Boligłowa E., (2021). The participation of microbiota in the transformation of nitrogen compounds in the soil a review. *Agronomy*. 11, 977.

Qin L., Tian P., Cui Q., Hu S., Jian W., Xie C., Yang X., Shen H., (2021). *Bacillus circulans* GN03 Alters the Microbiota, Promotes Cotton Seedling Growth and Disease Resistance, and Increases the Expression of Phytohormone Synthesis and Disease Resistance-Related Genes. *Frontiers in Plant Science*, 12.

Qu Q., Zhang Z., Peijnenburg W. J. G. M., Liu W., Lu T., Hu B., Chen J., Chen J., Lin Z., Qian H., (2020). Rhizosphere Microbiome Assembly and Its Impact on Plant Growth. *Journal of agricultural and food chemistry*, 68(18), 5024–5038.

Rafi A., Chaudhary H.J., Ali J., Kutawa A.B., Amna A., Khan M., Aslam N., Ur Rehman, S., (2022). Evaluation of the Effect of ACC Deaminase ve Exopolysaccharides Producing Bacteria in Maize (*Zea mays*) under Heat Stress. *Trends in Sciences*, 19(21):6311-6311.

Rather B. A., Sehar Z., Majid A., Jahan B., Mir I. R., Anjum N. A., Masood A., Khan N. A., (2023). Ethylene and cellular redox management in plants. *The Plant Hormone Ethylene*, 141–170.

Roy Choudhury A., Trivedi P., Choi J., Madhaiyan M., Park J., Choi W., Walitang D.I., Sa T., (2023). Inoculation of ACC deaminase producing endophytic bacteria down-regulates ethylene induced PR-signaling in red pepper (*Capsicum annum* L.) under salt stress. *Physiologia Plantarum*, 175(2): e13909.

Satar A., İsmail G. L., Haspolat Y. K., (2022). “Farklı Yaklaşımlarla Tarıma Yeniden Bakış”, *Orient Yayınları*, 978-975-6124-98-7.

Shahid M., Shah A. A., Basit F., Noman M., Zubair M., Ahmed T., Naqqash T., Manzoor I., Maqsood A., (2020). *Achromobacter* sp. FB-14 harboring ACC deaminase activity augmented rice growth by upregulating the expression of stress-responsive CIPK genes under salinity stress. *Brazilian journal of microbiology*, 51(2), 719–728.

Shahid M., Singh U.B., Khan M.S., Singh P., Kumar R., Singh R.N., Kumar A., Singh H.V., (2023). Bacterial ACC deaminase: Insights into enzymology, biochemistry, genetics, and potential role in amelioration of environmental stress in crop plants. *Frontiers in Microbiology*, 14.

Sumbul A., Ansari R.A., Rizvi R., Mahmood I., (2020). Azotobacter: A potential bio-fertilizer for soil and plant health management. *Saudi Journal of Biological Sciences*, 27, 3634 - 3640.

Tian J., Ge F., Zhang D., Deng S., Liu X., (2021). Roles of phosphate solubilizing microorganisms from managing soil phosphorus deficiency to mediating biogeochemical P cycle. *Biology*.

Van Eck J., Keen P., Tjahjadi M., (2018). *Agrobacterium tumefaciens*-Mediated Transformation of Tomato. *Methods in molecular biology*, 1864, 225-234.

Wang H., Liu R., You M. P., Barbetti M. J., Chen Y., (2021). Pathogen biocontrol using plant growth-promoting bacteria (PGPR): Role of bacterial diversity. *Microorganisms*, 9.

Xu J., & Zhang S., (2015). *Ethylene Biosynthesis and Regulation in Plants*, 1-25, Springer Netherlands.

Yılmaz E., Tuna A.L., Bürün B., (2011). Bitkilerin Tuz Stresi Etkilerine Karşı Gelistirdikleri Tolerans Stratejileri- Tolerance Strategies Developed By Plants To The Effects Of Salt Stress. *Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 7, 47-66.

Konferans Bildirisi

Bayrak Koçoğlu S., Gül Şeker M., (2024), “ACC Deaminaz Üreticileri Yönünden Buğday Rizosferik Topraklarında Gen Düzeyinde Taranması”, 8. GTÜ Lisansüstü Araştırmalar Sempozyumu, Kocaeli, Türkiye, 30-31 Mayıs.

ÖZGEÇMİŞ

Sümevra BAYRAK KOÇOĞLU 2015 yılında Bayburt Fen Lisesinden mezun olduktan sonra Gebze Teknik Üniversitesi Temel Bilimler Fakültesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nde lisans eğitimine başladı. 2021 yılında, Gebze Teknik Üniversitesi Lisansüstü Enstitüsü Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitimine başladı.

